

ÉLŐ KÖNYVEK

★

MAGYAR KLASSZIKUSOK

AZ ELŐSZÓT ÍRTA

GRÓF KLEBELSBERG KUNO

ÉLŐ KÖNYVEK
★
MAGYAR KLASSZIKUSOK

XXXIX. KÖTET

A BEVEZETÉSEKET ÍRTÁK

Ambrus Zoltán
Baltazár Dezső
Berzeviczy Albert
Császár Elemér
Dézsi Lajos
Galamb Sándor
Hevesi Sándor
Kapi Béla
Kéky Lajos
Kozma Andor
Lányi József
Négyesy László
Pekár Gyula
Pintér Jenő
Voinovich Géza
Radó Antal
Rákosi Jenő
Ravasz László
Sajó Sándor
Szász Károly
Tordai Ányos
Vargha Gyula

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

MAGYAR NÉPDALOK

VARGHA GYULA BEVEZETÉSÉVEL

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

Nyomatott finom famentes pehelykönnyű papiroson a Franklin-Társulat betűivel.

A MAGYAR NÉPDAL.

Irta Vargha Gyula.

Valamely nép tehetsége, hajlama, érzelmi, sőt értelmi világa talán semmiben sem tükröződik oly híven, mint költészetében, különösen az idegen hatásoktól kevésbbé érintett, tehát eredetibb, nemzetibb népköltészetében. Idegen hatásoktól a népi költészet sem ment egészen. A népek sohasem voltak kínai fallal elzárva egymástól. A szellemi érintkezést, kölcsönhatást a nyelv különbözősége sem tette lehetetlenné; a népek vérkeveredése, idegen fajok beolvadása pedig tág kaput nyitott idegen testi és lelki tulajdonságok beáramlásának. A magyar nép is, mint Európa csaknem valamennyi nemzete különböző fajok összeolvadásából alakult ki. Finn-ugor és török népek fajisága teremtette az alapot, amelyre aztán századok folytán, sok más réteg rakodott. Már honfoglaló őseink találtak itt különböző népelemeket, melyeket a magyarság magába olvasztott. A nyugoti rablókalandozások zsákmányában rab is volt elég, kik szintén elvegyültek a magyarságban. Jövevények, hospesek is jöttek szép számmal, részint épülő városainkba, részint a bevándorlott lovagokkal. Ez a vérkeveredés utat nyitott a nyugati kultúrhatásoknak, a nélkül azonban, hogy a magyarság nyelvét s általában lelki tulajdonságait átalakította volna, kelet népe maradtunk azontúl is s keleti költészet maradt költészetünk is, mind a mai napig.

Egy nép lelkének legelső költői megnyilatkozásai mindig a népköltészet köréhez tartoznak, a műköltészet akkor

válik el a népköltészettől, midőn a költő műveltsége már erősen túlemelkedik népe nagy tömegének műveltségén s költeményeit többé már nem az élő szó, a szájról-szájra való közlés, hanem az írott vagy nyomtatott betű terjeszti. A mi ősköltészetünk emlékei, sajnos, nem maradtak fenn, de történeti följegyzések s a krónikáinkban kimutatható monda-foszlányok kétségtelenné teszik, hogy őseinknek is volt és pedig elég gazdag epikája.

De nemcsak hősi énekek hangzottak őseink ajkán, a magyar dal is korán megzendült. Szent Gellért legendájában olvassuk, hogy Csanád szent éltű püspöke, midőn a szent királyhoz utaztában erdei kanászoknál talált éjjeli szállásra, «éjféltájban malomzörgést hall s mindjárt dalolni kezde az asszony, ki a malmot húzta vala. A püspök pedig csudálkozva mondja Walternek: Walter, hallod-e a magyarok dalát?» Mit énekelt az a kézimalmot hajtó asszony vagy leány, ki tudná megmondani? Talán árvaságát, talán kedvese hűtlenségét siratta vagy a szerelem édes epedése zengett dalában? Lehet, hogy a szent férfiakat az a dal, ha nemcsak melódiáját hallják, hanem szövegét is értik, nem andalította volna úgy el, sőt talán megbotránkoztak volna a prófán virágéneken. Mert az egyház nemcsak a pogány emlékekkel telített hősi éneknek volt ellensége, üldözte a szerelmes szívek ártatlan dalait, az úgynevezett virágénekeket is. S ebben a katholikus egyházat követte, sőt puritán szigorával még túl is haladta a protestantizmus. Így nem csoda, hogy a középkor magyar népének virágénekeiből semmi sem maradt följegyezve.

Följegyezve nem maradt. De azt nem tudhatjuk, hogy ma is ösmert népdalaink egy-egy sora, sőt talán egy-egy versszaka nem igen régi, talán sok századdal ezelőtt született népdalunk maradványa-e? *Horváth János a magyar irodalmi népiességről* legújabban írt hatalmas munkájában mélyen bevilágít népköltészetünknek eddig meglehetős homályban maradt rejtelmeibe. Különösen az

irodalom és népköltészet kapcsolatát egészen új felfogással, meglepő világosságban állítja szemünk elé. Rámutat az irodalom és népköltészet kölcsönhatására. Ezt egy «közvetítő, mintegy átszűrő réteg» eszközli: «az olvasó közönségnek s az irodalom alatti népnek egymással életkörülményeiknél fogva, állandó érintkezésben levő elemei» mint a tanító, kántor, pap, jegyző, pár gimnáziumot végzett gazdálkodó, diák stb. Ez a réteg juttatja a néphez az irodalmi hatásokat, ez ismerteti meg viszont a tiszta népit a magasabb osztályokkal. Maga is csinál nótákat s így áll elő a sok többé-kevésbbé népinek tetsző vers. Ezek közül igen sok azonnal elárulja nem népi eredetét, de sokat nem lehet megkülönböztetni a valódi népdaloktól. Hogy a fél népi költemények általában gyöngébbek a valódi népdaloknál, egészen természetes. Szerzőiket irodalmi olvasmányaik gyakran költői tehetség nélkül is verselgetésre csábítják, míg a nép gyermekei túláradó szívök teljességét öntik dalaikba s ihlet nélkül sohasem dalolnak.

Ha a valódi érzés önkéntelenül ömlik költői formába, a dal, mint kerek egész születik meg. Vannak népdalaink, melyek szerkezete oly mesteri, hogy a legnagyobb műköltő sem alkothatta volna meg tökéletesebben; de vannak viszont olyanok is, melyekben az egyes strófák közt semmi kapcsolat sincs. Ezek egyes részei, minden valószínűség szerint nem egyszerre születtek s nem is egy szerzőtől valók. Eredetileg ezek is csak egy, legfölebb két strófából álltak, de a nótázó közönség keveselte s hozzá költött még egy-két vagy több versszakot vagy hasonló ritmusú más nótából csapott hozzá strófákat. Az ilyen zagyva népdalokat a gyüjtők a nép ajkáról már romlott alakban jegyezték le.

Sok vitára és fejtörésre adott alkalmat népdalaink tetemes részénél a kezdősorok oda nem illő volta. Értelmetlen szeszélye-e a népnek, hogy olyan sort csap a dal elé, mely semmi összefüggésben sincs a tulajdonképpeni

tartalommal? Kíváló gyüjtőnk, Vikár Béla jelképi magyarázatokkal vélte megtalálni a kapcsolatot; elfogadhatóbb azonban Erdélyi János magyarázata, ki a festőiség szempontjából tekintette ezeket. Néhány pompás idézettel illusztrálja állítását:

Kicsiny falu, fehér ház!
Hát te babám mit csinálsz?
Héj! egyengetem magamat,
Várom a galambomat.

Látszólag az első sor egyáltalán nem tartozik a továbbiakhoz; de «ragadj ecsetet — úgymond — és tégy vászonra minden ítt mondott szót s bizonyosan ott lesz előtted a gyönyörű falusi kép, a fehér házzal s a magát egyengető leánykával». Még érdekesebben magyarázza a következő népdalt:

Magos a torony teteje.
Juhaimnak nincs mezeje.
Juhaimnak jó mező kék,
Magamnak hű szerető kék.

A szerelmes juhász ott áll a sík pusztaságon, szeme a távol toronyra téved, előtte a kisült mező, melyen juhai nem találnak egy harapás füvet. Elgondolja, beh jó volna juhainak jó legelő, magának pedig, eszmetársulás útján, hű szerető. «E tárgyat a perspectiv szabályai szerint elkészítve, — mondja Erdélyi — megvan a kép azonnal.» A következő dalt ellenben:

Három alma, meg egy fél,
Kérettelek, nem jöttél,

esetlennek mondja. De már Gyulai Pál alföldi népszokás s törökkori történeti emlékek alapján kimutatja, hogy a «Három alma, meg egy fél» nem egyéb, mint a «kérettelek» jelképes kifejezése. Van persze elég népdalunk, melyben a rímen kívül az első sornak semmi egyéb kap-

csolata nincs a többivel. Teljesen még az ilyen dalkezdetek fölött sem törhetünk pálcát. Ezek a henye kezdősorok többnyire nagyon festőiek s erős ritmusuknál fogva nagyon zeneiek is, a bennük megütött hang, mintegy az egész dal hangulatát készíti elő, már pedig népdalainknak nélkülözhetetlen alkatrésze épen a zene, a dallam. A népdal a melódiától nyer színt. Ettől árad el rajta az élet melege, ezzel dobogtatja meg szívünket. A dallam sokszor még a gyenge szöveget is meglelkesíti. Ha népdalt olvasunk, melynek dallamát ismerjük, lelkünkben mindig dallamával együtt zendül meg. Ha pedig egy megkapó népdalnak dallamát nem ismerjük, olvasása közben valami fájdalmas hiányt érzünk. Így voltam én «A kállai utca ki van festve» kezdetű gyönyörű népdalunkkal, míg csak fülemben meg nem csendült egy ismeretlen dallam, mely reá illett s melyet többé el sem felejtettem. Ez azonban egészen kivételes eset. A dallam rendesen együtt születik a szöveggel, jóformán sohasem előzi ez meg a dallamot, nem úgy, mint mikor zeneszerzők műköltők dalait zenésítik meg.

Népdalaink dallamának legjellemzőbb tulajdonsága, hogy szorosan hozzá símul nemzeti verselésünk idomaihoz. Ez teszi őket annyira magyarrá, de azonkívül anynyira gazdaggá is, mert amint *Arany* A *magyar nemzeti versidomokról* írt korszakos tanulmányában kifejti, a magyar ritmus főjellemvonása épen a változatosság. A költő — úgymond — a cezúrák szigorú megtartásával tegye minél szabatosabbá a ritmust, de ezentúl «épen oly pindari szabadsággal járhat el, mint a barna zenész, ki majd egyik, majd másik hangon nyugtatja tovább nyirettyűjét s ugyanazon ütem egyes részeit sem játssza mindig egyenlő időfelosztással». A dallam azonban nemcsak a ritmushoz idomul, szoros kapcsolatban van a dal tartalmával is. Nem is lehet ez máskép, hiszen a nótának a lelke szól a zenében. Az érzéseknek amily végtelen változatossága ölt testet dalainkban, dallamaink is oly

kimeríthetetlenül változatosak. A legmélyebb gyász és fájdalom nyögő panaszától, a fülemüle dalához hasonló epedésen át a szilaj szenvedély féktelen kitöréséig vagy a mámoros kedv pajzán, csapongó s táncra ingerlő ujjongásáig, megvan nótáinkban valamennyi árnyalat. Nótái mellett úgy búsulni és úgy vigadni, mint a magyar ember, a világnak egyetlen más népe sem tud. Fölmerült az a nézet, hogy a magyar zene a cigányoktól származik. Képzelni sem lehet ennél képtelenebb állítást, hiszen akkor népdalaink szövegét is a cigányoknak kellett volna csinálniok.

Érdekes volna, ha zenetörténetünk megállapítaná, hogy népdalaink mit vettek át régi egyházi énekeink zenéjéből s egyházi zenénk viszont hogyan táplálkozott magyar népzenénk forrásaiból. Bogisich Mihály megállapította, hogy «Az ég alatt a föld színén Nincsen olyan árva mint én» kezdetű népdalunk dallamára a középkorban egyházi éneket énekeltek.

A magyar nép azonban vallásos érzésének nem igen ád hangot dalaiban, megelégszik a zsoltárokkal és más egyházi énekekkel. Az Istenhez csak szomorúságában sóhajt fel, vagy átkait akarja erősebbé tenni az által, hogy az Istent hívja fel bosszulónak. A «verje meg az Isten» kifejezés lépten-nyomon előfordul dalainkban. De a szántóvető lelke néha egészen megtelik hálaadással s «gyöngyharmatos reggel», mikor «füvek illatoznak» s «madarak dalolnak», ellágyulva gondol teremtőjének jóságára :

A szántó is felkél szerencsésen,
Fúj a tavaszi szél igen frissen.
Befogja ökreit,
Miveli földjeit
Szerencsésen,
Munkáját folytatja,
Barázdát forgatja
Szép rendesen.

Isten ő felsége meg is áldja,
A szántó marháit meg is tartja.
Fegyvert és katonát
Ekét és boronát
Ő forgatja,
Földön a gabonát,
Mennyben a koronát
Osztogatja.

Legnagyobb szerepe népdalainkban a *szerelemnek* van s az abból fakadó örömnek, bánatnak, gyűlöletnek s csúfolódásnak. Szerelmi dalainkban virágzik ki népköltészetünk egész pompája s ez árulja el legjobban a keleti eredetet. Tele vannak dalaink virággal (innen régi nevük: virágénekek) s fénnyel, ragyogással. Elég, ha idézzük azt a dalt, melyet már Erdélyi János, mint a legjellemzőbbet emelt ki:

Nem anyától lettél, rózsafán termettél,
Piros pünkösd napján hajnalban születtél.
Orcáid rózsái ha közel volnának,
Égő szívem mellé tűzném bokrétának.

«Ha e dal színeit kiválogatjuk — úgymond — majdnem elbirhatatlan a fény, a legélénkebb föstés fénye, szemeinknek. Ott a rózsafa, a piros pünkösd, aztán a hajnal, meg az arc rózsája, ehhez az égő szív és még az a szerencse, hogy a *tűzném* ige bár nem jelent tüzet, de mintegy neveli mégis a legpompásabb piros szinek vegyülését.» Így csak egy napkeleti nép képzelete tud festeni! S mennyi gyöngy, mennyi drága ékkő csillog dalainkban! Ott a páva is, a keleti udvarok kevély madara, majd pompás tollait hullatva bokrétának, majd mint szegény raboknak szabadulást hirdető. Ott van még a galamb, a keleti népeknél is a szerelem istenasszonyának kedves madara. A szeretők egymást hol galambnak, hol rózsának nevezik. A szerelem mindenható erejét s mindenütt jelenvaló-

ságát hirdetik dalaink, hiszen «Szerelem van minden fűben, fában, Minden csúszómászó kis állatocskában.» Szerelem nélkül boldogtalan a házasság. «A konty nehéz gond» mondja egyik dalunk; a szíve ellen férjhez adott fiatal asszony pedig így kesereg:

Ehol jön az este, hogy kell lefeküdni,
Ösmeretlen társat hogy kell megölelni.
Mikor ölelgetném, fájnak a karjaim,
Mikor csókolgatnám, hullnak a könnyeim.

A megcsalt legény legnagyobb átka is az, hogy Isten a hűtlen leánynak, «Szeretetlen társat adjon».

Talán még szerelmi dalainkban is több a szomorú, mint a vídám. Népünk képzelete meglelkesíti a természetet, mely szinte együtt érez a bánatos szívvel:

Amerre én járok, még a fák is sírnak,
Gyenge ágaikról a levelek hullnak.

mondja egy nagyon szép régi nótánk, melyből talán egy bujdosó kuruc mélységes fájdalma szól.

A szerelmi dalok nemcsak legényszívből, hanem leányszívből is fakadnak. Ez természetes. A görög Sapho is, az ismert legrégibb szerelmi dalok költője, nő volt. Érdekes volna megállapítanunk, hogy hány szerelmi dalunk költője volt férfi s hányé leány? Sokszor ezt lehetetlen eldönteni, kivált a párbeszédes daraboknál, ahol legény, leány felelget egymásnak. Kétségtelen, hogy nagyon sok dalunk nőtől származik, még a katonadalok között is.

Népdalaink jelentékeny részét teszik a *katonadalok*. De mily mások ezek, mint a régi vitézi énekek, a végvárak törökkel tusázó daliáinak vagy Rákóczi kuruc vitézeinek hősi dalai. Az uralkodóház bizalmatlansága már a XVII. században elsorvasztotta, majd egészen megszüntette a magyar hadsereget. Az állandó katonasághoz erővel besorozott magyar fiú nem hazája védelmében, hanem ide-

gen földön, idegen érdekekért hullatta vérét. Nem volt, ami lelkesítse s annál jobban fájt neki, hogy el kell szakadni szülőfalujától, apjától, anyjától, szeretőjétől. Idegen földön, mintegy számkivetésben tékozolni el szép ifjúságát:

Anyám, anyám, édes anyám,
Édes felnevelő dajkám,
Születésemnek örült kend,
Jaj de nagy búra nevelt kend.

jajdult fel a besorozott legény. Legkeservesebb a válás szeretőjétől:

Mikor visznek Lengyelország felé,
Visszanézek magyar hazám felé,
De sajnálom apámat, anyámat,
De legjobban a kedves babámat.

Megható az az erős honvágy, mely a magyar fiúkat a távolban folyvást epeszti:

Felmegyek én egy nagy hegyre,
Annak is a tetejére,
Onnan nézek hazám felé,
Édes anyám háza felé.

Kedvesebb neki az egyszerű falu, mint az idegen világ minden szépsége, gazdagsága. Gyönyörű példa erre a következő dal, mely egyszerű szavakkal s a verselésnek sem valami nagy művészetével a lélektani festésnek valóságos mesterműve:

Nagy-Abonyban csak két torony látszik,
De Majlandban harminckettő látszik.
Inkább nézném az abonyi kettőt,
Mint Majlandban ezt a harminckettőt.

A honvágy s az elkeseredés a szegény magyar katonát nem egyszer öngyilkosságba kergeti:

Bakagyerek ha megunja életét,
Megtölti a hátultöltő fegyverét,
Nekiszögzi az ő elszánt szívének,
Úgy lesz vége katonaéletének.

Ritkább eset az, midőn a magyar legény kiirthatatlan életkedve s hetyke legénykedése csendül ki a katonadalokból.

A katonasor elől nem egy legény bujdosott el *betyárnak*. A betyárromantika nem hiányzik más népek népköltészetéből sem. Nálunk még némi nemzeti, hazafias színezetet is nyert. Midőn Bécs ellenséges vámpolitikája virágzó marhakereskedésünknek véget vetett, sok hajtólegény maradt kenyér nélkül; a magyar hadsereg megszüntetése következtében is sok jó vitéz züllött el, a szatmári béke után Rákóczi kurucai közül szintén nem egy húzódott vadon erdők sűrűjébe. A földesúri keménység hasonlóképpen több nyakas jobbágyból csinált haramiát. A föld népe saját üldözött véreit látta bennük s bizonyos nimbusszal vette őket körül:

Isten teremtötte a betyárokat,
Azok által veri a gazdagokat;
Hogyha betyárgyerök nem találkozna,
Gazdag embör sohasem imádkozna.

A *pusztai élet* s foglalkozások természete a csikósokat, gulyásokat, juhászokat szintén bele-belevitte a tolvajlásba. A pásztorember mintegy közép helyet foglal el a szántóvetők és a szegénylegények közt. Volt a pásztorok közt bizonyos hierarchikus fokozat. Minthogy a magyar ember háziállatai közt a lovat becsüli legtöbbre, a csikós is különbnek tartja magát a többi pásztorembernél: «Csikós vagyok, nem gulyás», mondja kevélyen s dicsekszik, hogy «A csikósnak jól van dolga, Egyik lóról a másikra; De a juhász, mint a kutya, Egyik dombról a másikra».

Talán a pásztoremberekben és a szegénylegényekben van legtöbb büszkeség. De különben minden magyar legény tele van büszkeséggel s szereti fitogtatni erejét:

Vagyok olyan legény, mint te,
Vágok olyan rendet, mint te,
Ha nem hiszed, gyere velem,
Fogd meg az én kaszanyelem!

A szegénylegények fele élete csárdában *bor mellett* tölt el. De a bor szeretetében nem álltak egyedül. Magyarország nem hiába a jó bor hazája, népünk mindig szerette a gondűző borocskát. Már honszerző őseink, a krónikás szavai szerint «magnum áldomást» csapnak győzelmes harcaik örömére. Apor Péter a XVII. század magyar erkölcseinek és szokásainak leírója gyakran megemlékezik a nagy ivásokról. Apaffy Mihály erdélyi fejedelemről beszéli, hogy senki sem tudott annyit inni, mint ő, s ha már nagyon sokat ivott, meg-megemelte kozáksüvegét, hogy a bor gőzét kieressze alóla. Bizony, a mértékletlen borital sok magyar ember életét rövidítette meg. De ki törődik azzal tölt pohár mellett:

Ej, haj! igyunk rája!
Úgy is elnyel a sír szája.

kiált fel nagy magabíztában a boroskancsó hajtogatója, legkevésbbé sem gondolva komolyan a halálra. Hogy is gondolna! mikor már az eszétől is elbúcsúzott:

Isten hozzád, édes eszem,
Már ma hasznodat nem veszem.

Hiába mondja egy másik nótánk a borról, hogy:

. . . . . elmebódító, ruharongyosító,
Ma vígasztaló, holnap szomorító.

Ha a kedv egyszer megered, nincs annak határa. Hajnal felé, mikor már igazán ideje volna takarodót fújni, rákezdi a vendégsereg:

Haragszik a gazda, hogy mi itt mulatunk,
Vigye el a házát, de mi itt maradunk.

Ilyenkor ki nem fogynak a tréfából, kötődésből, kijut még a vendéglátó gazdának is:

Széles az asztal,
Keskeny az abrosz,
Vékony a vacsora,
Huncut a gazda,
Nem néz a napra,
Csak a szép asszonyra!

De bor sem kell a magyar embernek, hogy jókedve kerekedjék, a *humor és tréfa* csakúgy bugyborékol belőle:

«Ángyom, ángyom, édes ángyom,
Kell-e bunda másvilágon?»
«Nem kell bunda, sem köpönyeg,
Mert a pokol úgy is meleg.»

tréfálkozik egymással a férfi és a menyecske. Sokszor a nép éles szemű költője egész genre-képeket fest. Ilyen a *Nyíri Dáma*, az *Elment a kisasszony Trézsi* kezdetű gúnydal. A gúny sokszor sebző, de sokszor csak könnyed enyelgés, a való eltorzításával pl.:

Hála legyen az Istennek,
Hogy nincs szarva az egérnek,
Mert ha neki szarva volna,
Sok asztagot szélyeltúrna.

Hála neked, nagy Úristen,
Hogy a bolhán patkó nincsen,
Mert ha rajta patkó volna,
Sok szép asszonyt agyon rúgna.

Ez már a képtelenségek halmozása, amilyent Priscus Retor följegyzése szerint egy törpe gajdolt Attila lakomáján. Még inkább a következő:

Fogtam én egy szúnyogot,
Nagyobb volt egy lónál,
Kisütöttem a zsírját,
Több lett két akónál.

A képzeletnek ez a játékos csapongása szintén érdekes sajátsága magyar népünknek s a mint Attila törpéjének példája mutatja, ősidőkből ránk szállt örökség. Ma már népdalainknak rengeteg tömege van följegyezve s biztosítva a felejtéstől, pedig mily későn eszméltünk rá, hogy ezt a megbecsülhetetlen, de nagyon is veszendő kincsünket megmenteni, egyike a legfontosabb nemzeti feladatoknak. Főleg külföldi hatások, leginkább Herder példája ébresztették fel nálunk az érdeklődést. Az első kísérletet nagy nyelvtudósunk, *Révai Miklós* tette meg 1782-ben, a Ráth Mátyás-féle *Magyar Hirmondóban* felhívást intézve énekek gyüjtése végett a lap előfizetőihez. E felhívásnak azonban sikere nem lett, bár a demokratikus eszmék terjedése s a II. József abszolutizmusa ellen föllángolt nemzeti érzés s ezzel karöltve multunk hagyományainak s nemzeti sajátságainknak megbecsülése széles körökben felköltötte a figyelmet népköltésünk termékei iránt. Csak egyes lelkes gyüjtők buzgóságának maradt némi nyoma. Különösen *Csokonai* és *Pálóczi Horváth Ádám* énekgyüjteménye válik ki, de mindkét gyüjtemény nagyon sok, nem népi eredetű költeményt ölelt magába, amint ezt Horváth Ádám gyüjteményének már címe is *«Ó és új, mintegy ötödfélszáz énekek, ki magam csinálmánya, ki másé»*, világosan mutatja.

A megoldást a nagy reformkor hozta meg, a mult század negyvenes éveiben. A M. Tud. Akadémia (akkor Tudós Társaság) már a harmincas évek elején foglalkozott a kérdéssel, de a nagy munkát átengedte a Kisfaludy-Társaságnak, mely 1843-ban meg is indította az országos gyüjtést, oly fényes eredménnyel, hogy már

1846-ban megjelent *Erdélyi János* szerkesztésében egy hatalmas kötet «*Népdalok és Népmondák*» címen, melyet 1847-ben és 1848-ban egy-egy újabb kötet követett. Az abszolút korszak, mely elnyomott minden nemzeti törekvést s a Kisfaludy-Társaságot is elnémította, nem volt alkalmas a szép kezdet folytatására. De teljesen meddő ez a korszak sem volt, ekkor gyüjtötte össze a lelkes unitárius püspök, Kriza János, a Székelyföld népköltésének értékes virágait s adta ki 1863-ban *Vadrózsák* cím alatt.

A Kisfaludy-Társaság, amint 1860-ban újra megkezdhette működését, már a következő évben elhatározta, hogy megindítja magyar népköltési gyüjteményének új folyamát, Gyulai Pál szerkesztése mellett. Felhívása, mely gyüjtésre buzdította a népköltés barátait, oly sikerrel járt, hogy már 1864-ben ki lehetett volna adni egy kötetet. De kiadó nem akadt s a *Magyar Népköltési Gyüjtemény* új folyamának két első kötete csak 1872-ben láthatott napvilágot, Gyulai Pál és Arany László kitűnő szerkesztésében. A harmadik kötet jóval később, kerek tíz év mulva követte a két elsőt. Ezután hosszú szünet következett. A szerkesztők lemondtak s csak 1902-ben, húsz év mulva jelent meg Sebestyén Gyula érdekes gyüjtése, a Regős Énekek két kötete. Azóta gyüjteményünk tizennégy kötetre szaporodott, de nem mind tartalmaz népdalokat, négy kötet kizárólag népmesékből áll. A Kisfaludy-Társaságén kívül más gyüjtemények is jelentek meg, kiválik ezek közül egyik legérdemesebb gyüjtőnk Kálmány Lajos szegedvidéki gyüjtésének két kötete.

A népköltési gyüjteseknél két irányelv áll szemben egymással, az esztetikai és a néprajzi szempont érvényesítése. Az előbbi nem tartja érinthetetlen szentségnek a nyers lejegyzést. A variánsok közt szabadon válogat, a fölösleges toldalékokat elhagyja, sőt a több variánsból a dal legművészibb formáját igyekszik összeállítani.

Ezt az elvet követte Erdélyi János, kimondva az első kötet előszavában, hogy «Sok dal lesz itt, melyet senki sem hallott úgy, mint általam közöltetnek, mert némelyik három, sőt négyből is van összerakva». Gyulai Pál, Arany Lászlóval, szintén az esztetikai szempont híve volt. Hogy gyüjteményeinket a nagyközönség minél jobban élvezhesse tájszólások helyett az irodalmi nyelvet használták. Kriza János már a székely nyelvjárás lehető hű feltüntetésével szerkesztette a *Vadrózsákat*. Újabb kiváló gyüjtőink *Vikár Béla* és *Sebestyén Gyula* a néprajzi szempont hívei. Nagy súlyt fektetnek a tájkiejtésre, különösen az előbbi minden lejegyzett szót úgy tart értékesnek s néprajzi dokumentumnak, a hogy azt az illető elmondta, kiejtette.

Régibb gyüjteményeink nem voltak tekintettel *népdalaink dallamára*. Újabb időben azonban, különösen a phonograph-felvételek megindulásával, örvendetes változás állt be. A Kisfaludy-Társaság Népköltési Gyüjteményének IV. kötetében (Sebestyén Gyula: Regős Énekek) találunk először lekottázott dallamokat. A Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi osztályában ezer számra vannak phonograph-hengerek népdalaink dallamaival. *Bartók Béla* és *Kodály Zoltán* szintén nagy érdemeket szereztek népdallamaink följegyzésével.

A népköltési gyüjtés történetében korszakos a *Folklore-Fellow* magyar osztályának megszervezése, mely Sebestyén Gyula páratlan buzgóságát dicséri. Sajnos, ennek az egész országra kiterjedt nagyszerű gyüjtőhálózatnak munkásságát a világháború megakasztotta, de reméljük, meg nem szüntette. Sokan mégis borús szemmel nézünk a jövőbe. Van ugyan kitűnően megalkotott szerv a gyüjtésre, de a legkevésbbé kiaknázott területek a trianoni határon túl esnek. Lesz-e az ottani meggyöngült s elnyomott magyarságnak elég ereje erre a munkára? Az is nagy baj, hogy a népdalok forrása, ha nem apadt is el, nagyon zavarossá vált. A városi

kuplék, melyekhez a magyar léleknek semmi köze, már a legkisebb falukat is elárasztják. Kiszorítják a valódi magyar nótákat s konkollyal és más gyommagvakkal szórják tele magyar népünk daltermő lelkét.

MAGYAR NÉPDALOK

I.

SZERELMI DALOK.

1.

Ablak alól a rózsafa nem látszik,
Minden éjen piros rózsát virágzik.
Terem rajta piros rózsa, jószagú,
Gyenge rózsám, mért vagy olyan szomorú?

Megöl engem az iszonyu búbánat,
Szeretőmet viszik el katonának,
Ne szomorkodj', édes rózsám, érettem,
Tiéd leszek még ebben az életben.

2.

A csap-utcán végig, végig, végig,
Minden kis kapuban virág nyilik,
Minden kis kapuban kettő, három,
Csak az enyém hervadt el a nyáron.

Ne vigasztalj, édes, kedves anyám!
Hadd sirjam ki magamat igazán.
Ki megbántott, megsegit a bajban :
A jó Isten majd könyörül rajtam!

3.

A fekete holló gyászt visel magáért,
Én is gyászt viselek jegybeli mátkámért,

Jegybeli mátkámért mit nem cselekedném,
Tenger sürü habját kalánnal kimerném,
Tenger fenekében gyöngyszemeket szednék,
Jegybeli mátkámnak gyöngybokrétát kötnék.

Küküllő kövecse kalamáris volna,
Tenger sürü habja mind tintalé volna,
Mezőn mennyi fűszál mind pennaszál volna,
Fán amennyi levél mind papiros volna,
Bánatom leírni annak is sok volna.

4.

A fényes csillag is
Ballag haza felé, —
Ballag barna legény
A galambja felé.

De mig oda ballag
Jóformán megvirad,
Gyenge szerelmöknek
Hamar vége szakad.

5.

A kend édes anyja
Megátkozott engem,
Hogy a fekete föld
Borítson be engem.

Ne átkozzon engem,
Nem vagyok én oka,
Mert én az ő lányát
Nem szerettem soha.

Akit én szeretek,
Meg van az szeretve,
Ha rá tekintek is,
Elfakad nevetve.

A pünkösdi rózsa
Kihajlott az utra, —
Eredj oda, rózsám,
Köss bokrétát róla,

Tedd az öved mellé
Két szemem láttára,
Viseljed, galambom,
Lányok boszujára!

6.

Aki a rózsáját igazán szereti,
Zápores6 esik, mégis megkeresi.

Lám én a rózsámat igazán szeretem,
Zápores̋ esik, mégis megkeresem.

7.

Akkor volna szép az erdő,
Ha lány volna a kerülő.
Csili-csalárom! Csili-csalárom!
Ha lány volna a kerülő.

Megkerülném én az erdőt,
Megcsókolnám a kerülőt.
Csili-csalárom! Csili-csalárom!
Megcsókolnám a kerülőt.

8.

Áldd meg isten azt az utcát,
Kibe az én rózsám sétál ;
Kirakatom gyémántkővel,
Nézzen bele este, reggel.

Verd meg isten azt az utcát
Kibe az irigyem sétál :
Kirakatom beretvával,
Essen bele térdenállva!

9.

Állj elõmbe, rózsám, hadd bucsúzzam tőled,
Ha el nem bucsúzom : bujdossunk el ketten!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tészlek,
Édes szivem!

Fekete két szemed mire csalt meg engem?
Gyenge szép termeted mire hozott engem?
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tészlek,
Édes szivem!

Ne menj el, galambom, ne repülj el tőlem,
Jőjj vissza madaram, szállj bé ablakomban!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tészlek,
Édes szivem!

Ha elmégy is szivem, csak hozzám igaz légy,
Igaz szereteted hamisra ne forditsd!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tészlek,
Édes szivem!

10.

Amerre én járok, még a fák is sirnak,
Gyenge ágairól a levelek hullnak.

Hulljatok, levelek, rejtsetek el engem,
Mert az én galambom sírva keres engem.

Hulljatok, levelek, sűrűn az utamra,
Hogy ne tudja rózsám : merre ment galambja.

11.

A malomba mentem,
Tiszta buzát vittem,
A szerelem miatt
Meg nem őrölhettem,

Mit tehetek róla,
Hogy szerelmes vagyok!
Az atyám is az volt,
Én a fia vagyok!

12.

Amott egy kis madár
Elhagyta az ágát,
Ágról ágra repül,
Keresi a párját.

Én is egy ideig
Elhagyom falumat,
Mint a vándormadár
Keresem páromat.

Mint a vándormadár
Messze, messze szállok,
Idegen helyeken
Egyedűl megállok.

13.

Ángyom, ángyom, édes ángyom,
Mért szeret kend olyan nagyon?
Ha szeret kend, titkolja kend,
Ki ne világosítsa kend.

Jó szeretni, de titkosan,
Nem mindenkor világosan.
Aki világosan szeret:
Megitélik az emberek.

14.

A pünkösdi rózsa kihajlott az utra,
Az én szekeremnek kifelé a rudja.
Jóra-e vagy rosszra, a jó isten tudja,
Minden horgast-borgast ő fordíthat jóra.

Kimenék, kimenék, kimenék az utra,
Látám édesemet, ő is láta engem,
Akarám kérdeni, szánom busítani,
Mint gyenge iffiat megszomorítani.

Áldott az az anya, ki tégedet szült volt,
Aki téged szült volt, téged fölnevelt volt,
Adjon isten annak csak ezernyi ezer jót,
Ki a te bölcsődet megrendítette volt.

Nem egyszer, nem egyszer, ezernyi ezerszer,
Ugy hallottam, rózsám, rózsafán termettél,
Piros pünkösd napján hajnalban születtél,
Áldott az a napom, melyen megszerettél!

15.

Aranyos pillangó az ágon,
Nem kap szivem többé a lányon,
Mert a lány pillangó a réten,
Hamar odább ád a legényen.

Eresz alá fészkel a fecske,
Szeretőnek jobb a menyecske;
Liliomkarját, ha kitárja:
Szeretőjét keblére zárja.

16.

Árokparti csalány,
Kökényszemű kis lány,
Eszem a szemedet
Mért vagy oly halovány,

Nem vagyok halovány,
Mind ilyen a leány,
Kinek a gyűrűjét
Más hordja az ujján.

Hervadj, rózsa, hervadj,
Már az enyém nem vagy;
Mig az enyém voltál,
Piros rózsa voltál.

Nem tehetek róla,
Hogy szerelmes vagyok,
Az anyám is az volt,
Én meg lánya vagyok.

17.

Arra alá Baranyában
Jó természet van a lányban,
Maga mondja a legénynek:
Adjon isten engem kendnek!

Mondd meg hugám a nénédnek,
Adjon csókot a legénynek!
— Nem mondom meg a nénémnek,
Magam is adok szegénynek.

18.

Arra kérem Teremtőmet,
Adja vissza szeretőmet ;
Ha nem mostan, ha nem mostan, tehát máskor,
Kukorica-kapáláskor.

Irigyeljék az emberek,
Hogy én, rózsám, tied leszek ;
Tied leszek, tied leszek nemsokára,
Vén asszonyok, rossz asszonyok bosszujára.

19.

Árva vagyok, mint gerlice,
Mint akinek nincs senkije,
Árva vagyok apa nélkül,
De még inkább anya nélkül.

Nincsen senki, ki szeressen,
Csak a rózsám s a jó isten —
Én is árva, te is árva,
Bujjunk egymás árnyékába!

20.

Az ég alatt, a föld szinén,
Nincsen olyan árva mint én.
Nincsen apám, nincsen anyám,
Aki gondot viseljen rám.

Minden virág virágozik,
Csak az enyim hervadozik,
Hadd hervadjon, hadd száradjon,
Csak az isten el ne hagyjon.

Segélj meg oh én istenem,
Te légy nekem hű vezérem,
Hogy egy társat találhassak,
Kivel holtig maradhassak.

21.

Az én ágyam lába
Muskátlinak ága,
A fejtől valója
Rozmaringnak ága.
Haja rózsa, rózsa!

Lehajtom fejemet,
Babám, az öledbe,
Kicsordul a könnyem
Piros kötényedbe.
Haja rózsa, rózsa!

Lehajtom fejemet,
Babám, a válladra,
Kicsordul a könnyem
Feszes dolmányodra.
Haja rózsa, rózsa!

22.

Az én galambomnak
Partba van a háza,
Csinos házeleje,
Tükör az ablaka.

Az ablaka alatt
Csergő patakocska,
Abban mosakodik
Páros galambocska.

Ha egyik legény vón,
A másik meg leány!
A legény én volnék,
A lány meg te, rózsám!

23.

Az én rózsám jó kedvéből, haj, haj, haj,
Almát adott a zsebéből, haj, haj, haj,
A kendőjét is id'adta, haj, haj, haj,
Hogy mossam ki vasárnapra, haj, haj, haj.

Édes rózsám válj ördöggé, haj, haj, haj,
Vigy el engem egy kevéssé, haj, haj, haj, haj,
Csak a pitarajtó mögé, haj, haj, haj,
Váljunk ketten egy ördöggé, haj, haj, haj.

24.

Az én rózsám szemöldöke
Többet ér, mint a hat ökre;
A hat ökre szántó-vető:
De a rózsám hű szerető.

Az én rózsám szeme, szája,
Többet ér, mint a pajtája;
A pajtája fekete gyász:
De a rózsám arany kalász.

25.

Az én rózsám takaros,
Takaros egy kis menyecske,
Mert ő neki magyaros,
Magyaros a szive, lelke;
Áldja meg az isten őtet,
Az én kedves szeretőmet!

Ne nézz, rózsám, ragyogó,
Ragyogó két szép szemeddel,
Mert nem bírok lángoló,
Lángoló nagy szerelmemmel;
Bevádollak a birónak,
Hogy te szivgyujtogató vagy!

26.

Azért csillag, hogy ragyogjon,
Azért asszony, hogy megcsaljon;
Azért jöttem a világra,
Hogy bolonduljak utána.

Azért erdő, hogy zöldeljen,
Azért vihar, hogy tördeljen;
Azért sziv, hogy szeressen,
Bánatában megrepedjen.

27.

Azért, hogy kend kicsit ragyás,
Kend az én szeretőm nem más;
Illik kendnek rettenetes',
Hogy egy kicsit hímlőhelyes.

Szeretem én magát nagyon,
Mert fekete szeme vagyon,
Szemöldöke sugár vagyon,
Az enyimhez illik nagyon.

28.

Azon a tenger éjszakán
Ragyog a csillag igazán.
Ahol az a csillag ragyog,
Én is odavaló vagyok!

Ne menj rózsám a mezőre,
Sokat sirtam a zöld füre;
Szemeimnek zöld harmatja,
Gyenge lábad föláztatja.

Göndör hajad simitsd hátra,
Hadd nézhessek szép orcádra;
Adj egy csókot utoljára,
Búm eltemet nemsokára.

29.

Azt gondolom eső esik,
Pedig a szemem könnyezik,
A szeretőm halva fekszik,
Holnap délre eltemetik.

Bár csak addig ki ne vinnék,
Mig én innen odamennék,
Koporsójára borulnék,
Jaj, be keservesen sirnék!

30.

Azt mondják, nem adnak
Engem galambomnak,
Inkább adnak másnak,
Annak a hat ökrös
Fekete subásnak.

Pedig az én rózsám
Oly szeliden néz rám,
Hogy ha csókot hint rám :
Tizenkét ökörért
Csakugyan nem adnám.

Édes anyám kérem.
Ne hütse meg vérem,
Hiszen azt igérem,
Hogy én a rózsámmal
Holtomig beérem!

1.

Barna kis lány megy az Isten házába,
Hová lépik, virág nyílik nyomába.
Tündérország tündöklik a szemébe.
Imádságos kis könyv van a kezébe,

Virágoskert szentannai nagy templom,
Te vagy benne legszebb virág angyalom.
Úgy elnézlek te gyönyörű virágszál
Soh' se tudom, hogy a pap mit prédikál.

32.

Barna pej paripa,
Selyem kantár rajta,
Ott a kútnál rózsám
A lovát itatja.

Nem lovát itatja,
Magát fitogtatja,
Két piros orcáját
Mással csókoltatja.

33.

Beteg az én rózsám szegény,
Én vagyok a doktor legény,
Szedek százféle virágot,
Abból főzök urusságot.

Beteg az én szivem tája,
Te vagy annak patikája.
Ne szedj százféle virágot,
Ne főzz nekem urusságot.

34.

Bolond volnék, ha búsulnék,
Ha szeretőt nem tartanék;
Tartok biz én ötöt-hatot,
Mert én olyan legény vagyok.

Valamit sugok magának,
Vállaljon el galambjának,
Hisz én úgyis olyan vagyok:
Szeretőnek való vagyok!

35.

Bús az idő, bús vagyok én magam is,
Valamennyi szép leány van, mind hamis,
Szeretete nem állandó,
Mint az idő változandó, ihaja!

Felettem is mért borult be ily korán?
Mert elhagyott, kit szerettem igazán.
Másnak hódolt a hitetlen,
Azért vagyok ily kedvetlen, ihaja!

Árva vagyok, hej nincsen olyan árva,
Mert szivedből, rózsám, ki vagyok zárva.
Nem leszek én árva mindég,
Boru után derül az ég, ihaja!

36.

Csak azért szeretek falu végén lakni,
Hogy az én galambom arra jár itatni.
Arra jár itatni, magát fitogtatni,
Magát fitogtatni, a lovát ugratni.

Mig a lova iszik, lehet vele szólni,
Piros két orcáját meg lehet csókolni.

37.

Csak titokban akartalak szeretni,
De ki kellett annak világosodni.
No de sebaj! hadd tudja meg a világ,
Igy is, ugy is hű leszek én tehozzád.

Száraz ágról messze száll el a madár,
Addig repül, mig zöld ágra nem talál.
A kis madár elmaradt a párjátúl,
Ugy maradunk mi el, rózsám, egymástúl.

Sárga dinnye ráfutott a görögre,
Meg kell válni, kedves rózsám örökre.
A kék eget sötét felhő borítja,
Megválásom még az ég is siratja.

38.

Cserebogár, sárga cserebogár,
Nem kérdem én tőled: mikor lesz nyár?
Azt sem kérdem: sokáig élek-e?
Csak azt mondd meg: rózsám-é leszek-e?

Nem kérdem én tőled, te kis madár,
Derül-e még életemre több nyár?
Ugyis hév nyár lankasztja kedvemet,
Mióta rózsám birja szivemet.

39.

Csillagok, csillagok,
Szépen ragyogjatok!
Annak a legénynek
Utat mutassatok.

Mutassatok utat
Annak a legénynek,
Ki nem tudja házát
A szeretőjének.

40.

Csillagos az ég, csillagos,
Rózsafa levele harmatos;
Rózsafa levele, szakadj rám,
Kedves, édes rózsám, nézz reám.

Csillagos az ég, csillagos,
Bú szállt a szivemre, bánatos.
Akárhova hajtsam fejemet:
Seholsem találom helyemet.

41.

Csipkés a szőlő levele,
Vártalak rózsám az este,
Váratlanul jöttél hozzám,
Áldjon meg az isten, rózsám.

Kék eres a szőlő-level,
A szép asszony szép lányt nevel;
Mióta fölcseperedtem,
Mindig a szépet szerettem.

42.

Csongorádi kis barna,
Fodros szoknya van rajta.
Kényesen jár a kicsi,
Jaj, a lába de pici!

Ez a kis lány de hamis,
Nevetne meg sirna is.
Lelkem, ha fáj a szive,
Boruljon a keblemre!

43.

Csütörtökön este
Három legény leste,
Hogy a kis lány szoknyáját
Pántlikába szegte.

Tej, turó, tejfel,
Fehér gatya, pendel, —
Azért a kis barna lányért
Majd meghal az ember.

44.

Cin tányéron, cin tányéron pogácsa,
Fáj a szivem, fáj a szivem magára.
Én rám bizony, én rám bizony ne fájjon,
Ugy sem leszek a magáé a nyáron.

Cin tányéron, cin tányéron pogácsa,
Fáj a szivem, fáj a szivem magára;
Nem kell nekem, nem kell nekem pogácsa,
Csak az aki, csak az aki csinálta.

Három bokor, három bokor saláta,
Három kis lány, három kis lány kapálta;
Nem kell nekem, nem kell nekem saláta,
Csak az aki, csak az aki kapálta.

45.

Duna partján sétáltam,
Szeretőmet ott láttam,
Rózsavizben mosdózott,
Az orcája mosolygott.

Aranyhaju kis leány.
Gyere által a Dunán.
— Mindjárt megyek, angyalom,
A szoknyámat fodrozom.

Három rojtu a szoknyám,
Ugy-e, babám, illik rám?
Azt is azért vettem rám,
Hogy több legény nézzen rám!

46.

Édes alma terem
Az édes almafán, —
Amikor szerelmes
Akkor szép a leány.

Fehér kendőt tesz föl
Két tűzes szemére,
Ugy megy göndörhaju
Galambja elébe.

Megérik az alma,
Leesik a fárul, —
Hej, ez a kis lány is
Megérik magátul.

Olyan vagy te, rózsám,
Mint az engedelem,
Piros két orcádon
Nyílik a szerelem!

47.

Édes anyám, adjon isten jó estét!
Haza hoztam a szép barna szüzecskét,
Ha megtetszik, kössön neki koszorút,
Sárga citrom- s rozmaringból két sorút.

Édes anyám, adjon isten jó estét!
Haza hoztam a szép barna menyecskét,
De nem azért vettem el, hogy szeressem,
Kedves szülém könnyebbségét kerestem.

48.

Édes anyám nem fonok már több szálat,
Gerendába feldugom a rokkámat,
Hej, elhagyott az én régi szeretőm,
Holnap délre künn leszek a temetőn.

Édes anyám, valjon ismer-e kend még?
Valjon engem lányának hí-e kend még?
Ha kend engem nem hí többet lányának,
Én se mondom soha többet anyámnak!

49.

Édes anyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha;
Megfogadnám még valaha,
Kit fel nem találok soha.

Édes anyám mondta nekem,
Mire a szerető nekem?
De én arra nem hajtottam,
Titkon szeretőt tartottam.

Édes anyám rózsafája,
Engem nyitott utoljára;
Bár engem se nyitott volna,
Maradtam volna bimbóba.

50.

Egész éjjel nem aludtam egy órát,
Hallgattam a kedves rózsám panaszát.
Éjfél felé elfáradt a jobb karom,
Bal karommal öleltem a galambom.

Ha meguntál, kedves rózsám, szeretni,
Szabad neked más szeretőt keresni.
Adjon isten szebbet, jobbat nálamnál,
Hej, de nekem csak olyat mint te voltál!

51.

Egy fekete holló szállott ablakomra,
Az ablakrostélyon mind csak az koccsintsa,
Nem leszel te babám szabad soha,
Szabad soha.

Azt is súgta holló a fülembe,
Azt is súgta holló a fülembe,
Nem ülsz többé rózsám az ölembe,
Az ölembe.

52.

Elmennék én tihozzátok egy estve,
Ha az anyád a kapuban nem lesne,
Ott sem tennék, kedves rózsám, egyebet :
Szűz vállадra hajtanám bús fejemet.

Nem járok én többet kurta subába,
Nem járok én a rózsám udvarába!
A minap is, hogy ott voltam egy estve
Már az anyja az ablaknál kileste.

53.

Elment az én rózsám
Idegen országra ;
Azt izente vissza,
Hogy menjek utána.

Hogy ha én azt tudnám :
Melyik uton ment el,
Azt én felszántanám
Aranyos ekével.

Azt én be is vetném
Apró szemű gyönggyel,
El is boronálnám
Sürü könyeimmel.

Azt én meggyászolnám
Délig feketével,
Délután pediglen
Patyolat fehérrel.

54.

Elment messze az én párom,
Szerencsés útakon járjon.
Csendes folyóvizet igyék,
Ott is rólam gondolkozzék.

Visszatérte könnyű legyen,
Az ösvénye rózsa legyen.
Puha moha a párnája,
Rólam legyen álmodása.

55.

Elmész úgy-e? el bizony én.
Itt hagysz úgy-e? itt bizony én.
Elmentedet nem kivánom.
Visszajöttöd holtig várom.

De te elmész, engem itt hagysz,
Szivemre nagy bánatot hagysz.
Ha elmész, csendesen járjál,
Csendes folyóvizet igyál.

Akkor jussak én eszedbe,
Mikor kenyér a kezedbe.
Akkor se jussak egyébről,
Csak az igaz szeretetről.

56.

Elvesztettem lovam
A bükkös erdőben
Elszakadt a csizmám
A nagy keresésben.

Ismerem a lovam
Csengője szaváról,
Ismerem a babám,
Kevély járásáról.

Ne keresd a lovat,
Be van az már hajtva,
A székház udvarán
Szól a csengő rajta.

Ne keresd a babád,
Szavát már nem tartja,
A biró fiával
Lakodalmát tartja.

57.

Elvirágzott már a búza, kaszálják,
Búza között búzavirág, levágják;
Viszik már a regementet,
Vágják ott is már a rendet,
Hej, csak az én virágomat ne bántsák!

58.

Én vagyok a falu rossza egyedűl
Engem ugat meg a kutya messziről.
Bepanaszlom az Istennek magának :
Mért tartanak engem világ rosszának.

Nem szerettem életemben csak egyet,
Azt is elvették tőlem az irigyek.
Nem kivánok én azoknak egyebet :
Próbálják meg az én bús életemet!

59.

Én vagyok az a gerlice,
Aki párját elvesztette ;
Egy vadgalamb elkergette
Szerelmünket irígyelte.

Kis kertemben cserfa ződül
Tetejibe vadgalamb ül.
Hogyne sírnék a babámér'?
Mikor ő is a párjáér?

60.

Erdő, erdő, de magas vagy,
Szép galambom de messze vagy!
Azt az erdőt levághatnám,
Szép galambom megláthatnám!

Szép galambom megláthatnám,
Kalitkámba bézárhatnám,
Környöskörül csókolgatnám,
Könyeimmel áztatgatnám.

61.

Erre kakas, erre tyúk,
Erre van a gyalogút.

Ide te, oda te,
Subám alá gyere te!

Egyszer voltam nálatok,
Letörött az ágyatok.
Ide te, oda te,
Subám alá gyere te!

Ha még elmék hozzátok,
Jól megcsináltassátok.
Ide te, oda te,
Subám alá gyere te!

62.

Esik eső, nől a sár,
Ráncig sáros a csizmám.
Megérdemli az a lány,
Kiért sáros a csizmám.

A kutyák is ugatnak,
Talán meg is harapnak,
Ne félj, babám, nem hagylak,
Subám alá takarlak.

63.

Esteledik, a nap halad,
Tőlem a rózsám elmarad.
Esteledik, a nap nyugszik,
Tőlem a rózsám búcsuzik.
Gyászba borút az hajnalom,
Nincs szivembe nyúgodalom,
Mert elhagyott a kegyetlen,
Verje meg őtet az Isten.
Vár' meg, vár' meg te kegyetlen,
Mert megvér téged az Isten.
Verjen is meg azt kivánom:
Szeretetlen társat adjon,
Lelked vele ne nyugodjék,
Bággyadt tested ne aludjék,
Szived rólam gondolkozzék;
Lábad akárhol sétáljon,
Szemed mind utánam járjon.
Szemed akárkit szeressen,
Szived engem ne felejtsen.

64.

Ez a csepi utca,
Márványkő az alja;
Mikor benne járok,
Rózsa nyilik rajta.

Nem az ám a rózsa,
Mely kis kertben nyilik,
Hanem az a rózsa,
Kik egymást szeretik.

Mi vagyunk a rózsák,
Mi szeretjük egymást,
Szép piros hajnalban
Megcsókoljuk egymást!

65.

Ez a kis lány csak egyre tagadja,
Hogy ő nem járt sehol az éjszaka;
Megmutatja kis piros orcája,
Mind kihányta a szerelem lángja.

Ez a legény csak egyre tagadja,
Hogy ő nem járt sehol az éjszaka;
Megmutatja kis pej paripája,
Csupa tajték minden porcikája.

66.

Ez a szemem, ez az egyik,
Jobban kacsint, mint a másik,
Ne haragudj édes, ne haragudj kedves,
Édes, kedves galambocskám!

Ez a karom, ez az egyik,
Jobban ölel, mint a másik,
Ne haragudj édes, ne haragudj kedves,
Édes, kedves galambocskám!

67.

Ez az utca bánat-utca
Bánat-kővel van kirakva,
Az én babám rakatta ki,
Hogy ne járjon arra senki.

Ez az utca bánat-utca
Bánat-kővel van kirakva,
Bánat-kővel van kirakva,
Hogy én sirva járjak rajta!

68.

Ezt a kerek erdőt járom én,
Azt a barna kis lányt várom én;
Az a barna kis lány viola,
Én vagyok a vigasztalója.

Ezt a kerek pusztát járom én,
Azt a barna legényt várom én;
Az a barna legény cédrusfa,
Én vagyok a viruló ága.

Téged látlak mindig álmomban,
Álmom után minden dolgomban;
Ha sóhajtok, érted a panasz,
Ha örülök, érted vagyon az.

69.

Fakó lovam fel van kantározva,
El is megyek a rózsámhoz rajta,
Repülj fakó, szikrázzék a patkó,
Az a kis lány be kedvemre való!

Az a kis lány be kedvemre való!
Nem hiába fáradt érte hat ló;
Mind a hatnak kese volt a lába,
Barna legény azoknak gazdája.

Suba, suba, göndör szőrű suba,
Hat ökörért nem adnálak oda.
Mert az ökör csak járomba való,
De a suba szép leány takaró.

70.

Fehér ruha a fejemen,
Fekete gyász a szivemen,
Mert akit én ugy szeretek,
Azzal együtt nem élhetek.

Édes anyám sok szép szava!
Kit fogadtam, kit nem soha.
Most ha élne, megfogadnám,
Kezét, lábát megcsókolnám!

71.

Fekete pántlikám
Fujdogálja a szél,
Köszönöm galambom,
Hogy eddig szerettél.
Nem én voltam első,
Mással is igy tettél,
Verje meg az isten!
Hamar megvetettél.

A bazsarózsának
Lehajlott a szára,
Hej! én is hajtottam
A rózsám szavára.
Mit ér a rózsafa
Piros bimbó nélkül?
Mit ér a szerelem
Igaz hűség nélkül?

Istenem! nagy dolog
Ki egymást szereti,
Mégis a jó isten
Össze nem vezeti.
De még nagyobb dolog:
Ki egymást gyülöli,
Mégis két vénasszony
Összeköszörüli.

Nehéz a kis hangyát
Kősziklán nyomozni,
Két kelletlen párnak
Egy ágyban nyugodni;
Mikor ölelni kell:
Karjait fájlalja,
Mikor csókolni kell:
Könyeit hullatja.

72.

Fekete városban fehér torony látszik,
Az én kis angyalom más ölében játszik;
Verje meg az isten, veretlen ne hagyja,
Ki a más rózsáját ekkép elragadja.

Fehér falu felett fekete gyász borul,
Az én kis angyalom más ölébe borul;
Verje meg az isten, veretlen ne hagyja,
Ki a más rózsáját ekkép elragadja!

73.

Felfogadtam az egekre,
Mind a három istenekre,
Atya, fiú, szentlélekre:
Tied maradok örökre!

Boldog az a szempillantás,
Melyben megismertük egymást,
Szerelmünkről tettünk vallást,
Hogy sohasem szeretünk mást.

74.

Felleg sincsen, mégis esik az eső,
Látom, rózsám, nem vagy igaz szeretőm,
Mert ha igaz szeretőm lettél volna,
Közel laktam, felkereshettél volna.

Ugy állottam tegnap este kapudba',
Mint valami elszáradott darabfa,
De hogyha te, rózsám, kijöttél volna,
Száraz ágam mindjárt kihajtott volna.

75.

Felsütött a hajnalcsillag,
Nekem soha meg nem virrad.
Dehogy virrad, még hajnal sincs,
Bánatomnak még vége sincs.

Jaj de nagy volt az a mérték,
Mivel a bánatot mérték,
Talán bizony elvétették,
S nékem igen megtöltötték.

76.

Felsütött a holdvilág,
Elmehetsz már gyöngyvirág,
Elmehetsz már el, el, el,
A szerelmed már nem kell.

Felsütött a napvilág,
Elmehetsz már kis virág,
Elmehetsz már utadra,
Nem vágyom a csókodra.

Az ajtómba jösz vissza.
A jegygyürüm add vissza.
Vége, vége mindennek,
Vége a szerelemnek.

77.

Felszállott a páva vármegye házára,
Sok szegény legénynek szabadulására.

Várj meg páva, várj meg, hadd izenjek tőled,
Apámnak, anyámnak, szivbeli mátkámnak!

Ha kérdik: hogy vagyok? Mondjad, hogy rab vagyok.
A jó isten tudja, mikor szabadulok.

Rab vagy rózsám, rab vagy, én meg beteg vagyok,
Ha el nem jösz hozzám, talán meg is halok.

78.

Felszántom a berek alját,
Vetek bele bazsarózsát.

Bazsarózsa ne virágozz',
Barna legény ne várakozz',

Mert ha énrám várakozol,
Soha meg nem házasodol!

79.

Fecském, fecském, édes fecském!
Vidd el az én levelecském;
Vidd el, vidd el messze földre,
Tedd a rózsám kebelére.

Ha kérdi, hogy honnan jöttél,
Kinek a póstása lettél:
Mondd meg, hogy egy árva szivtől,
A régi szeretőjétől.

80.

Földváron, a hegy aljba,
Megakadtam egy galyba;
Rózsafa galyba
Vagyok akadva,
Piros rózsafa galyba.

Kedves babám két karja
Piros rózsafa gallyja;
Rózsafa galyba
Vagyok akadva,
Piros rózsafa galyba!

81.

Gyere be, gyere be, gyönyörü kis madár,
Csináltattam neked aranyból kalickát,
Aranyból kalickát, ezüstből ajtaját,
Ezüstből ajtaját, gyémántból váluját.

— Nem szoktam, nem szoktam kalickában lakni,
Csak szoktam, csak szoktam zöld erdőben lakni,
Zöld erdőben lakni, zöld ágakra szállni,
Fenyőmagot enni, gyöngyharmatot inni.

82.

Gyi, fel, sárga, a tetőre!
Veled megyek menyegzőre.
Iha, cin, cináron —
Szeret a virágom!

Ha megfázom, ha meghülök,
Mellette felmelegülök.
Iha, cin, cináron —
Szeret a virágom!

83.

Gyujtsd föl, babám, gyujtsd föl
Lobogós tüzedet!
Hadd melegitsem meg
Gyenge kezeimet.

Gyenge kezem fázik,
A szavam hibádzik.
Piros csizmám sarka
Ablakodnál ázik.

84.

Ha bemegyek, ha bemegyek a templomba
Rávetem szemem galambomra ;
Teszek neki olyan fogadást,
Soha, soha, soha el nem hagyjuk egymást.

Ha bemegyek, ha bemegyek a templomba,
Rávetem a szemem a papra ;
Teszek neki olyan kacsintást,
Elfelejti, elfelejti a létániát.

Ha kimegyek, ha kimegyek a tanyára,
Ránézek a kevély ispánra ;
Mondok néki olyan jóestét,
Elfelejti, elfelejti a keresztnevét.

85.

Ha elméssz is rózsám, ne hagyj itt engemet,
Ne vidd el magaddal minden jó kedvemet.
Elejted orsódat, nem lesz ki feladja,
Bánatos szivedet ki megvigasztalja.
Nem lesz, ki kapudnak küszöbét őrizze,
Nem lesz, ki lepergő könnyed letörölje.

86.

Ha én rózsa volnék,
Hamar elhervadnék,
Senki rám nem nézne,
Senki nem szeretne.

Bizony, ha lehetnék,
Én csak galamb lennék ;
Oh hová nem mennék,
Ha most repülhetnék!

Ne mondj hát rózsának,
Engem violának,
Egy viola-szegfüt
A nyári nap elsüt.

Sem rózsa nem leszek,
Sem galamb nem leszek,
Mert én, édes rózsám,
Csak a tied leszek.

87.

Ha én tudtam volna
Szived álnokságát ;
Elkerültem volna
Szerelmed hálóját.

De el nem kerültem,
Haj, belemerültem!
Mint csikó kantárba
Bele keveredtem.

Azért én nem bánom,
Ha megvetettél is,
Parancsol az Isten
Szeretőt nékem is!

88.

Haja, haja! hajnal akar lenni,
A szeretőm haza akar menni ;
Az ajtóját be nem tudja tenni,
Az ágyára le sem tud feküdni.

Haja, haja! ha én oda mennék,
Az ágyára haj! én lefeküdnék:
Két karomat alá rakogatnám,
Két orcáját körülcsókolgatnám.

89.

Hallod-e te, barna menyecske,
Mi van a kötődbe bekötve?
— Piros alma, gömbö-gömbö-gömbölyü,
Kóstolja csak, jaj, de jó izü!

Mit tagadod, rózsám, hogy szeretsz,
Hisz te arról semmit nem tehetsz.
De minek is taga-taga-tagadnád,
Ugy is tudja az egész világ!

— Fogadásom tiltja szeretni,
De nem a legényre nevetni.
Kijátszom a tila-tila-tilalmat,
Ugy szerettetem el magamat!

90.

Ha nem voltál jó szerető,
Boritson el a temető.
Vigyen el a sárga halál,
Takaríjjon szárnya alá.

Ha nem voltál igaz hozzám,
Mért csókoltad meg az orcám?
Hagytál volna békét, rózsám,
Ne is szóltál volna hozzám!

91.

Haragszik a rózsám anyja,
Hogy engem szeret a fia;
Ha haragszik, tegyen róla,
Vessen békót a lábára!

Pányvázza ki mályvafára,
Szivárványszin-pántlikára,
Engem hivjon istrázsára,
Ott is én leszek a párja.

92.

Három csillag van az égen egy sorba,
Három szeretőm van nékem egyforma.
Három között azt az árvát szeretem,
Édes anyja árván hagyta énnekem.

Három dinnye van egy száron, mind sárga,
Három szeretőm van mostan, mind árva,
Három közül a legszebbik halovány,
Arra illik az én csókom igazán.

Három levele vagyon az epernek,
Három szeretője van a legénynek.
Szétszakasztom az epernek levelét,
Elhagyom a szeretőmnek kettejét.

93.

Három fehér kendőt veszek,
Ha felteszem, fehér leszek,
Fehét leszek mint a hattyu, mint a hattyu,
Nem csókol meg minden fattyu.

Három piros kendőt veszek,
Ha felteszem, piros leszek,
Piros leszek, mint a rózsa, mint a rózsa,
Rám illik a babám csókja.

94.

Három rendü fodros szoknya, —
Mit álmodtál az éjszaka?
— Nem álmodtam én egyebet,
Hanem a barna szememet!

Eszem a barna halálod,
Három városba nincs párod.
Három várost összejártam,
De párodat nem találtam!

95.

Három szine van a piros almának,
Mért nincs nekem oly szeretőm, mint másnak?
Búval élem az egész életemet,
Sirva töltöm ki a nyolc esztendőmet.

Piros alma, nem hittem, hogy férges légy,
Kedves rózsám nem hittem, hogy álnok légy,
Álnoksággal csaltad meg a szivemet,
Verjen meg a három isten tégedet!

96.

Három út előttem ; melyiken induljak?
Három szeretőm van ; melyiktől bucsuzzak?

Az egyik állandó, a másik mulandó.
A harmadik pedig épen hozzám való.

97.

Hej, be szépen világit
Az esteli csillag!
Hej, be szép szőke legény
Áll ablakom alatt!
Be kellene híni,
Mellém is ültetni,
Piros szőke legénynek
Puha ágyat vetni.

Ujjamon gyürűje,
Zsebembe levele,
Piros szőke legénynek
Rajta van a neve.

Nem adnám én a nevét
Két arany almáért,
Hát őt magát hogy adnám,
Széles e világért!

98.

Hej csicsóka, csicsóka,
Fészket rakott a csóka.
Kis angyalom kertyibe,
Rozmaring közepibe.

Hej, jegenye, jegenye,
Jegenyefa teteje;
Kis angyalom levele,
Későn gyütt a kezembe.

Hej. iharfa, iharfa,
Iharbimbó van rajta;
Iharbimbó lehullott,
A szeretőm elhagyott.

Ha elhagyott, hagyjon is.
Megélek én magam is,
Lám, a piros ruzsa is,
Kinyilik az maga is.

99.

Hej! ha nekem száz forintom volna,
Az a kis lány mindjárt enyim volna,
De mit tegyek mikor semmim sincsen,
Ajtómon is fából a kilincsem.

Én istenem, minek is születtem,
Nyomoruság az egész életem.
Szeretek és boldogtalan vagyok,
Ezzel is csak még szegényebb vagyok.

100.

Hej páva, hej páva,
Császárné pávája!
Ha én páva volnék,
Jó reggel fölkelnék.

Folyóvizre mennék,
Folyóvizet innám,
Szárnyam csattogtatnám,
Tollam hullogatnám.

Szép leányok szednék,
Bokrétába kötnék,
Az én kedvesemnek
Kalapjára tennék.

101.

Hervad az a rózsa
Kinek töve nincsen,
Elhervadok én is,
Mert szeretőm nincsen.
  Haj, de kerek ég,
  Haj de magas ég!
  Ugyan, rózsám, szeretsz-e még?!

Minden ablak alatt
Páros a diófa,
Lám az enyém alatt
Páratlan kökényfa.
  Haj de kerek ég,
  Haj de magas ég!
  Ugyan, rózsám, szeretsz-e még?!

102.

Hét csillagból van a göncöl szekere —
Hét szeretőm volt énnekem egyszerre,
A hét közül hű csak az az egy maradt,
Az is fekszik temetőben, a fekete föld alatt.

Három dinnye van egy indán, mind sárga,
Három babám van énnekem, mind árva,
Három közül egy az igaz szerető,
Azt az egyet két kezével áldja meg a teremtő.

103.

Hová, hová, barna legény? Az erdőre.
Száraz ágért sütni főzni menyegzőre.
  Száraz ág ellobban,
  Lány szerelme jobban,
  Szegény barna legény
  Szeme-szája koppan.

104.

Ifiuság sólyom madár,
Addig vig, mig szabadon jár.
De jaj nekem szegénynek már,
Szivem vig örömet nem vár.

Illik annak keseregni,
Ki világát búval éli,
Szeretteit más szereti,
Távol nézi s úgy kesergi.

105.

Isten adta volna,
Ne láttalak volna ;
Hiredet, nevedet
Ne hallottam volna ;
Számos esztendőket,
Tovább éltem volna,
Szép két piros arcám,
El nem sárgút volna.
Két fekete szemem
Ki nem sírtam volna.

106.

Isten átkát nem kivánom,
De ha rád száll, azt se bánom,
Szálljon is rád, azt kivánom,
Gyilkosom benned nem szánom.

Az a fa is száradjon ki,
Amely alatt meg fogsz állni,
Az a csárda gyulladjon ki,
Melyben csendesen fogsz hálni.

Borod, buzád ne teremjen,
Szántó földed ne zöldeljen,
Páros késed kiforduljon,
Az is a szivednek álljon!

107.

Istenem, istenem,
Hol lesz a halálom?
Erdőn-e, vagy mezőn,
Vagy pedig tengeren?

Ha erdőn veszek el,
Ki temet el engem?
Ha tengeren veszek,
Ki sirat meg engem?

El is eltemetnek
Az erdei vadak,
Meg is megsiratnak
Az égi madarak.

108.

Jaj de szennyes a kendője,
Talán nincsen szeretője?
Adja ide, hadd mossam ki,
Ugy sem szeret engem senki.

Kinek nincsen szeretője,
Menjen ki a zöld erdőre,
Irja fel egy falevélre,
Hogy neki nincs szeretője.

Kinek meghalt szeretője,
Menjen ki a temetőbe,
Irja fel a keresztfára,
Hogy itt nyugszik kedves párja.

Végig mentem a temetőn,
Eszembe jutott szeretőm,
De mi haszna jut eszembe,
Mikor már el van temetve!

109.

Káka tövén költ a ruca —
Jó földben terem a buza,
De ahol a hű lány terem,
Azt a földet nem ismerem
Seholsem.

Ki van az én szemem sirva,
Mert a rózsámat más birja,
Pedig fogadta az egyet,
Rajtam kivül mást nem szeret
Sohasem.

Ha tudtad, hogy nem szerettél,
Hálódba mért kerítettél?
Hagytál volna békét nekem,
Más is elvett volna engem
Valaha.

Azért, hogy én szegény lettem,
S mást választottál helyettem:
Lesz nekem is víg napom még, —
Boru után derül az ég
Nekem is!

110.

Kék a kötőm kerületi,
Barna legény kerülgeti,
De hiába kerülgeti,
Nem adnak már engem neki.

Aki szeret, az mindig fél,
Reszket mint a nyárfa levél,
Búval fekszik, bánattal kél,
Nyugodalmat sohasem lél,

Ásd ki holló, azt a szemet,
Amely ötöt-hatot szeret,
Lám én csak egyet szeretek,
Mégis eleget szenvedek.

111.

Kék pántlika az istrimflim kötője,
Nem is legény, ki nem szeret előre;
Nékem is nevelt egyet egy jó anya,
De mi haszna, csak nem lehettem párja.

Azt gondolod, kedves rózsám, megcsaltál,
Engem pedig meg se szomorítottál;
Megcsaltad te, kedves rózsám, magadat,
Mert énnálam nem találsz igazabbat.

Az élőfa soha sincs virág nélkül,
Az én szivem soha sincs bánat nélkül;
Az élőfát nagy szél éri, kitöri,
Én szivemet bánat éri, megöli.

112.

Kerek a káposzta,
Borul a levele,
Búsul a kis leány,
Hogy nincs szeretője.

Hej, ne busulj, ne bánkódj,
Ne is sirânkozzál:
Megsegít a jó Isten
Csak jól imádkozzál!

113.

Két fa közül kisütött a holdvilág,
Enyém vagy te, egyetlen egy gyöngyvirág,
Eszem azt a szépen szóló nyelvedet,
Kivel sokszor csalogattál engemet!

Megfájult a szivem a nagy bánatba,
Hogy szeretlek, nem tehetek én róla;
Bár tudnálak, édes rózsám feledni!
Ne tudnálak oly igazán szeretni!

114.

Két út van előttem,
Melyiken induljak?
Két szép szeretőm van,
Melyiktől bucsuzzak?

Egyiktől bucsuzok
Piros pünkösd napján,
Másiktól bucsuzok
Halálom óráján.

115.

Kidült a fa mandulástól,
Elszakadtam a rózsámtól,
Ugy elszakadtam szegénytől,
Mint ősszel fa levelétől
Elválik.

Nézz ki rózsám ablakodból,
Most megyek ki a faludból,
Vess utánam egy pillantást,
Ugy sem látjuk többé egymást
Sohasem.

116.

Kilencet ütött az óra, este van,
Haza mennék, jaj, de nagyon setét van!
Kedves rózsám, gyujtsál gyertyát,
Mutasd meg az ország utját,
Merre van.

Nyisd ki rózsám zöld leveles kapudat,
Hadd vezessem be, elfáradt lovamat,
Adjál neki szénát, zabot,
Ugy sem tölt itt három napot
Te-nálad.

Kinyitottam zöld leveles kapumat,
Vezesd hát be daruszőrü lovadat;
Adok neki szénát, zabot,
Tölthet nálam két hónapot
A lovad.

117.

Kiöntött a Tisza vize,
Szőke kis lány fürdik benne,
Én is megfürödtem benne,
Rám is ragadt a szerelme.

Ki a Tisza vizét issza,
Fáj is annak szíve vissza!
Én is ittam már belőle,
Fáj is az én szívem tőle.

118.

Kipattant a búza szeme,
Ragyogó csillagom, galambom!
Kipattant a búza szeme,
Vajjon rózsám, szeretsz-e te?
Ragyogó csillagom, galambom!

Kacsintásod, hej, szapora,
Ragyogó csillagom, galambom!
Kacsintásod, hej, szapora,
Hol emide, hol amoda,
Ragyogó csillagom, galambom.

Hogyha szeretsz, ne nézz másra,
Ragyogó csillagom, galambom!
Hogyha szeretsz, ne nézz másra,
Ne adj okot kacsintásra,
Ragyogó csillagom, galambom!

119.

Kis kertemben, rózsafa, rózsafa,
Piros rózsa van rajta, van rajta,
Piros rózsa, piros lány,
Piros kendő a nyakán,
Piros kendő a nyakán, a nyakán.

Végig mentem az utcán, az utcán,
Besároztam a csizmám, a csizmám,
Megérdemli az a lány,
Kiért sáros a csizmám,
Kiért sáros a csizmám, a csizmám.

120.

Ki tanyája ez a nyárfás?
Nem hallik be a kurjantás,
Tán alusznak, vagy nem hallják,
Vagy hallani nem akarják.

Nem zörög a zúgi malom,
Mert a zúgását nem hallom,
Talán beteg a molnárja:
Szerelem a nyavalyája.

121.

Kitették a holt testet az udvarra,
De nincs aki végig, végig sirassa;
Most tetszik meg, ki az igazi árva,
Senki sem borul a koporsójára.

A csillagok feketébe öltöztek,
Engem babám, az irigyek üldöznek;
Jó az isten, pártját fogja a jónak,
Tudod babám, sok alja van a szónak.

Gyere babám, vegyünk három paripát,
Szántsuk fel a mi rózsánk kerte alját;
Vessünk bele szőke kis lányt rózsának,
Barna legény hadd arassa magának.

122.

Köszönöm édesem,
Hogy eddig szerettél,
A többiek között
Hozzám is eljöttél.

Adjon isten neked
Szebbet, jobbat, mint én,
Kivel a te szived
Soha se nyugodjék.

Soha se nyugodjék,
Örökké bánkódjék,
Mint a tenger habja
Örökké hánykódjék.

123.

Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyik az többet vissza,
Rajtam van a rózsám csókja,
Hej, ha sajnálja, vegye vissza.

Derül, borul a Dunáról,
Jön szeretőm a tanyáról,
Emelgeti kis kalapját,
Hej, velem kedvelteti magát.

Ne emelgesd a kalapod,
Ugy is tudod, tiéd vagyok,
Nem a vásárba' vettelek,
Hej, rózsabokorról szedtelek.

124.

Magasan repül a daru, szépen szól,
Haragszik rám a galambom, nem is szól —
Ne haragudj kedves rózsám sokáig,
Tiéd vagyok, tied leszek
Koporsóm bezártáig.

Hótól fehér a gyöngyösi hegytető —
Ritka most az igaz szivü szerető,
Ne haragudj kedves rózsám sokáig,
Tied vagyok, tied leszek
Koporsóm bezártáig.

125.

Marosszéki piros páris,
Olyan piros a rózsám is,

Szép az alma az ágtetőn,
De százszor szebb a szeretőm,
Csuhajja!

Ketten szedünk egy kosárba,
Majd eladjuk a vásárba,
Főkötőt veszünk belőle,
Enyim leszel esztendőre,
Csuhajja!

126.

Meg akarnék házasodni, románé,
De nem tudok kit elvenni, románé,
A szegedi híres lányok — románé,
Nem akarnak hozzám jönni, románé.

Egyik utcán lemenjék kend, románé,
A másikon feljőjék kend, románé,
Mihozzánk is bejőjjék kend, románé,
Ugy tudják meg, hogy szeret kend, románé.

127.

Megérem még azt az időt,
Sirva mégy el házam előtt,
Megöleled kapum fáját,
Ugy siratod a gazdáját.

Megérem még azt az időt,
Sirva mégy el házam előtt,
Szólok hozzád egyet-kettőt,
De már nem ugy, mint azelőtt.

128.

Megirták a guzsalyomat,
Tilij, talaj, rátom;
Felvehetik az orsómat,
Me't én ki nem vá'tom

Nem vá'tom ki, nem biz én
Az idén ;
Se hitelbe, se csókért,
Se csókért.

Pecsétes levél jött tőle,
Tilij, talaj, rátom ;
Jó hirt hallottam felőle :
Az őszön meglátom . . .
Jöhet hozzám guzsalyos,
Guzsalyos,
Tág az utca, benn szoros
Benn szoros.

Együtt járunk a fonóba,
Tilij, talaj, rátom ;
Tiz csókot kap egy orsóra,
S százszor es kivá'tom . . .
Oh csak egyszer jőne hát,
Jőne hát!
Büntetni a galambját,
Rózsáját!

129.

Megizentem én az édes anyámnak :
Fogadjon el még engemet fiának ;
Hogy ha el nem fogad engem fiának :
Bujdosója leszek a nagy világnak.

Megátkozott engem az édes anyám,
Hogy ne legyen se országom, se hazám,
Tüskebokor legyen az én lakásom,
Ott se legyen sokáig maradásom.

Megvert engem a jó isten teveled,
Hogy én téged olyan forrón szeretlek,
Bár tudnálak, bár tudnálak feledni,
Rajtad kivül mást is tudnék szeretni! . . .

130.

Megkötöm a lovamat
Cédrusfa ágához,
Magam meg lefekszem
Galambom ágyához.

A vásáron voltam,
Vásárfiát hoztam,
Kedves galambomnak
Egypár csókot adtam.

A szerelmet pénzen
Nem lehet megvenni —
De egy édes csókért
Ki lehet alkudni!

131.

Meg vagyok én búval rakva,
Mint a borizü almafa ;
Kettő-három terem rajta,
Mégis teritve az alja.

Csütörtökön virradóra
Ültem a bánathajóra.
Megváltam a szeretőmtől,
Mint zöldfa a levelétől.

Elmegyek én valamerre,
Valamely ország szélére,
Fészket rakok pálmaágra,
Árva gerlice módjára.

132.

Megverek valakit,
Vagy engem valaki,
De az én rózsámat
Ne szeresse senki.

Vagy levág valaki,
Vagy én le valakit,
De a galambomhoz
Nem bocsátok senkit.

133.

Megvettem a szeretőmet nagy áron,
Általvittem vagy tizenkét határon,

Hol vizeken, hol patakon, hol sáron
El sem hagyom, mig élek a világon!

134.

Mély a Dunának a széle,
De még mélyebb a közepe.
Az én rózsám kerülgeti,
Által akar rajta menni.

Ha az isten megengedi,
Hidat csináltatok neki,
Házamnál az egyik vége,
Győrig ér a másik vége.

135.

Mig élek is bánom,
Hogy szavadnak hittem;
Elhagytál, megcsaltál, —
Verjen meg az isten!

Verjen meg az isten
Dáma feleséggel,
Tizenkét gyerekkel,
Pénzen vett kenyérrel!

136.

Minden falu édes hazám,
Minden asszony édes anyám,
Minden szép lány feleségem,
Kivel világomat élem.

Eszem a teremtő fádat,
Engem szeress, ne anyádat,
Olyan igaz leszek hozzád,
Mint tulajdon édes anyád.

137.

Mindenféle szeretőm volt,
Csak még cigányleány nem volt.
Cigányleány ne is legyen,
Cigányleány nem kell nekem.

Jó a cigány korcsomára,
Mert rátermett a nótára;
De nem való szeretőnek,
Eggyel nem is elégszik meg.

138.

Nagypénteken mossa holló a fiát,
Ez a világ kigyót-békát rám kiált,
Mondja meg hát ez a világ szemembe:
Kinek mit vétettem én életembe.

Elmennék én hozzátok minden este,
Ha az anyád a kapuban nem lesne,
Nem tennék én tinálatok egyebet,
Hó válladra hajtanám bús fejemet.

139.

Nagy szaga van a pünkösdi rózsának,
Híre van a vásárhelyi lányoknak;
Annak határában nevelkedtem én,
Szőke kis lány szeretője vagyok én.

Szőke Tisza kicsapott az alföldre,
Szőke kis lány sirdogál a szélibe.
Szőke kis lány ne keseregj babádon,
Még a madár sem marad meg egy ágon.

140.

Nem ám az a rózsa,
Ki a kertbe nyilik;

Hanem az a rózsa,
Ki egymást szereti.

Mink vagyunk a rózsák:
Mink szeressük egymást,
Szép piros hajnalban,
Mögöleljük egymást.

141.

Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél,
Piros pünkösd napján
Hajnalban születtél.

Orcáid rózsái
Ha közel volnának.
Égő szivem mellé
Tüzném bokrétának

142.

Nem átkozlak, nem szokásom,
De sok sűrű sóhajtásom
Felhat a magas egekre,
Mind te felelsz meg ezekre!

Nekem a legszebbik estve,
Fekete szinre van festve;
Komor felettem az ég is,
Elhagyott a reménység is.

Ami engem vidítana,
Az élethez kedvet adna;
Attól mind megvagyok fosztva,
A jó mind másnak van osztva.

Fel se venném, ami nézi,
Él az isten, elintézi,
De hogy értem ő is érzi,
Ez, ami szivemet vérzi.

143.

Nem bánom én, kedves rózsám!
Ha így is, ha úgy is,
Ha szeretsz is, kedves rózsám!
Ha nem is, ha nem is!
Pedig a te kerted alatt
Be sokszor rám viradt a nap,
Apró fürtü gubád alatt,
Be sokszor megcsókoltalak!

144.

Nem hiszed, hogy beteg vagyok,
Majd elhiszed, ha meghalok.
Nem jöttél el nézésemre,
Jőjj el a temetésemre.

Kisérj ki a sírhalomig,
Az örök nyugodalomig;
Tán még egy-két kapaföldet
Megérdemlek, rózsám, tőled.

145.

Nem jöttem volna én ide,
Csalogattak engem ide:
Barna babám szemöldöke
Csalogatott engem ide.

Nem hittem én, de már hiszem;
Hogy szerelem búra viszen,
Búra viszen, búbánatra . . .
Bár soh'se' láttalak volna!

146.

Nem szeretek én már ezután,
Megcsalt szőke, megcsalt barna lyány,
Esküszöm a magas egekre,
Szabad leszek, szabad, örökre!

Eszem azt a barna szemedet,
Ne csalogass vele engemet,
Csalfa szemed, csalfa szived is,
Csalfa vagy te, rózsám, magad is!

147.

Nem vagy lány, nem vagy lány,
Nem mersz csókot adni ;
Azt gondolod, rózsám,
Nem t'om vissza adni?

Vissza tudom adni.
Meg is t'om köszönni ;
Páratlan csókodnak
Párját tudom adni.

148.

Ne nézz reám, ne nevess!
Mert megtudják, hogy szeretsz ;
Reám néztél, nevettél,
Megtudták, hogy szerettél.

Ne nézz reám, ne kacagj,
Mert a szivem meghasad ;
Reám néztél, kacagtál,
Nálam nélkül maradtál.

149.

Nincs édesebb mint a méz, mint a méz —
Ki mit szeret arra néz, arra néz,
Én is egy kis lányt szeretek,
Arra nézek, nevetek.

De ő vissza nem nevet, nem nevet,
Attól tartok nem szeret, nem szeret,
Szembe rózsám, ha szeretsz,
Ha nem szeretsz, elmehetsz!

150.

Nincsen apám, nincsen anyám,
Az isten is haragszik rám ;
Árva vagyok, mint a gólya,
Kinek nincsen pártfogója.

Ej, be szépen harangoznak
Az én kedves galambomnak!
Most viszik a temetőbe,
El sem bucsuzhattam tőle.

Anyám, anyám, kedves anyám,
Kedves fölnevelő dajkám,
Bárcsak engem kis koromba
Zártál volna koporsóba!

151.

Nincsen feleségem, de majd lesz,
Hazahozom télen, ha jó lesz,
Veszek neki csizmát, ha jó lesz,
Megcsókolom százszor, ha szép lesz.

Veszek neki csizmát pirosat,
Üttetek rá patkót magasat ;
Fénylik a te csizmád, ragyog is,
Ragyogó csillag vagy magad is.

Kérik a szűrömet gubáért,
Szőke szeretőmet barnáért ;
Nem adom a szűrömet gubáért,
Szőke szeretőmet barnáért.

152.

Nincsen kedvem, mert a fecske elvitte,
Egy magas jegenyefára feltette.
Akkor leszek, édes rózsám, a tied,
Mikor az a jegenyefa kivirít.

Kiöntött a Duna vize messzire,
Valamennyi szép leány van, elvitte.
Fogja ki hát minden ember magáét,
Ne szeresse soha senki a másét!

153.

Nincsen olyan buza, nincsen olyan buza,
Akiben, akiben konkoly nincs;
Nincsen oly szerelem, nincsen oly szerelem,
Akiben, akiben hiba nincs.
De a mi buzánkban egy szem konkoly sincs.
A mi szerelmünkben, a mi szerelmünkben
Hiba nincs, hiba nincs, hiba nincs!

Ugat a kutyám a, ugat a kutyám a
Kapuba, kapuba, kapuba,
De sok irigyem van, de sok irigyem van,
Faluba, faluba, városba.
Nem félek én, ha irigyem még több lesz,
A te szived, rózsám, a te szived rózsám,
Örökre, örökre enyim lesz!

154.

Nincs nekem egyebem a rózsámnál.
A rózsámnál,
Az is zálogba van az anyjánál.
Az anyjánál.
Hej, aki azt nékem kiváltaná,
Kiváltaná —
Aztat a Krisztus is megáldaná,
Megáldaná!

155.

Nincs szebb madár mint a fecske, —
Fehér lábu kis menyecske.
Fehér lábát mosogatja,
Hideg a viz, nem állhatja.

Tizenhat esztendős vagyok,
Jaj, de gyönge gyerek vagyok!
Gyönge vagyok mint a nádszál,
Hajlom mint a rozmaring-szál.

156.

Nyisd ki rózsám ablakodat,
Hagy mondjam el panaszomat.
Nyisd ki, nyisd ki! mind a kettőt:
Én voltam a te szeretőd.

Te voltál szeretőm nem más,
Álljon beléd a nyilalás;
Egyik felől tizenkettő,
Másik felől száz meg kettő.

157.

Pej paripám patkószege de fényes,
Madarasi csárdás lánya de kényes;
Bodor haját illegeti vállára,
Száz talléros kendőt tesz a nyakára.

Felülök a sárga lovam nyergébe,
Beballagok a kovács műhelyébe,
Mig a kovács pej lovamat patkolja,
Kis angyalom két orcámat csókolja.

158.

Pesten jártam iskolába, kuk!
Pesten jártam iskolába,
Térdig jártam a rózsába, kuk!

Lehajoltam, szakasztottam, kuk!
Lehajoltam, szakasztottam,
Kedves galambomnak adtam, kuk!

159.

Repűl a pillangó
Virágról virágra, —
Soha se válogass
Annyit a leányba.

Szép leány a barna,
Szép leány a szőke,
Legszebb mindenkinek
Az ő szeretője!

160.

Repülj fecském ablakára,
Kérjed, nyissa meg szavadra;
Mondd ezüstös lapot vevék,
Rá arannyal irom nevét.

Képét gyémánt lapra festem,
Rubinkő-ládába rejtem,
S azon leszek, hogy nevének
Nagy ünnepet szenteljenek.

161.

Retteg pej paripám
Az égcsattogástól,
Az igaz szeretet
Fél az árulástól.

Nincs tavasz, nincsen nyár
Piros rózsa nélkül,
Az igaz szeretet
Nincs ölelés nélkül.

Nem volt tél, nem is lesz
Havas idő nélkül,
Az igaz szeretet
Nem lehet csók nélkül.

162.

Rózsa vagy, rózsa vagy,
Még annál is szebb vagy,
Aranynál, ezüstnél
Sokkal ékesebb vagy.

Aranyat, ezüstöt
Mindenkor találok,
De soha mig élek
Drágábbat tenálad!

163.

Sajó kutyám, hej de mélyen aluszol!
Nem láttad-e a rózsámat valahol?
Máskor vakkantottál egyet vagy kettőt,
Mikor jönni láttad a hű szeretőt.

Amottan egy nagy viznek a szélében,
Ül egy kis lány hű kedvese ölében,
Kis lány nézi folyó vizét, a habot,
A legény meg a ragyogó csillagot.

Elszállott már a daru meg a gólya,
Maga maradt a gulyás és a gulya;
Magam vagyok künn a pusztán egyedül,
Rajtam már a jó isten sem könyörül!

164.

Sárga csikó, sárga csikó, sárga,
Az én rózsám nem lesz mindig árva,
Az én rózsám nem lesz mindig árva,
Szüret után én leszek a párja!

Azért, hogy én szegény legény vagyok,
Barna kis lány szeretője vagyok,
Szeret az a barna kis lány engem,
Meghalni is kész volna érettem.

165.

Sem eső nem esik, sem felhő nem látszik,
Mégis az én bundám két oldalról ázik.

Sír az egyik szemem, a másik könyezik,
Sírjon mind a kettő, mint a sebes eső.

Lehajtom fejemet, rózsám, a válladra,
Hullatom könyemet hószinű nyakadra.

Záporeső után eszterhaj megcsordul —
Talán még idővel szíved hozzám fordul.

166.

Sír az egyik szemem, a másik könyezik;
Mert az én édesem rólam felejtkezik,
Sírjatok hát ti is, édes két szemeim,
Áztassátok sürün az én két orcáim.

Majd elveszi Isten a szép fényes napot,
Sötétségben hagyja a szegény parasztot,
Felderiti Isten a fényes csillagot,
Hogy rakhasson minden szegény jó asztagot.

Árva vagyok árva, én vagyok az árva,
Áldja meg az Isten! ki az árvát szánja,
Búval és bánattal élem világomat.
Búval terítették az én asztalomat.

167.

Siroki erdőben
Egy pár fiatal fa,
Ezüsttel bimbódzik,
Zölddel leveledzik.

Alatta folyik el
Egy szép patakocska,
Oda jár friss vizre
Egy pár galambocska.

Az ágyok dereka
Majoránna fája,
Bár rózsafa volna,
Hogy ne csikorogna.

Hogy az én galambom
Csendesen nyugodna,
Csendesen, édesen,
Ketten, szerelmesen.

168.

Szabad a madárnak ágról-ágra szállni,
Csak nekem nem szabad szeretőmhöz járni.

Áldd meg Isten, áldd meg a szeretőm házát,
Verd meg Isten, verd meg a benne lakóját!

Azt se mindeniket, csak az édes anyját:
Mért nem adta nekem az ő kedves lányát?

Ha neki lánya volt, nekem szeretőm volt,
Ha neki kedves volt, nekem kedvesebb volt.

169.

Szabadhegyi dobogó hid alatt
Barna kis lány rozmaringot arat;
Én vagyok a rozmaring szedője,
Barna kis lány igaz szeretője.

Mikor viszi a kis lány a vizet,
Akkor leli a szerelem-hideg,
Tedd le, kis lány, a hideg vizedet,
Elhagyatom veled a hideget.

170.

Száll a felhő napnyugatról keletre,
Gyönge rózsám, jutok-e még eszedbe?
Nem jutok én soha többet eszedbe,
Más legényt zársz immár te a szivedbe.

Ha én téged el tudnálak feledni!...
Rajtad kívül mást is tudnék szeretni!...
De én téged nem tudlak elfeledni,
Rajtad kívül nem tudok mást szeretni!

171.

Széna, széna, széna terem
A réten, a réten;
Megcsókollak, kedves rózsám,
A héten, a héten!
Piros alma, gömbö-, gömbö-,
Gömbölyü,
A te orcád, gyönyö-, gyönyö-,
Gyönyörü!

172.

Szeretnék szántani,
Hat ökröt hajtani,
Ha a rózsám jönne
Az ekét tartani.
Az ekét tartani,
Hat ökröt hajtani,
Ha a rózsám jönne
Az ekét tartani.

Hat ökröt hajtottam,
Nagyot kurjantottam;
Csálé csákó, csálé,
Barna rózsám felé.
Barna rózsám felé.
Nagyot kurjantottam:
Csálé csákó, csálé,
Barna babám felé.

Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Asszonyom a lányát
Nem magának tartja.
Nem magának tartja,
Nem magának szántja,
Asszonyom a lányát
Nem magának tartja.

173.

Szerettelek, nem kellesz már,
Szidott anyád, ne szidjon már,
Nem fog engem meg az átka,
Szálljon a maga nyakába!

Szerettelek rózsám, nagyon,
De már annak vége vagyon,
Vége vagyon szerelmemnek,
Más parancsol a szivemnek.

174.

Szérül van a rózsám háza,
Körülfutotta a zsálya;
Nem futja a szögfü körű,
Mert nem voltál igazszivű.

Szeretőnek szeretnélek,
De elvenni nem mernélek,
Mert az a te kutya szived
A hányat lát, annyit szeret.

175.

Szól a világ, mit hajtok rá?
Úgy ég a tűz, ha raknak rá:
Ha hajtanék irigyemre,
Megölne a világ nyelve.

Ne hajts a mende-mondára,
Ülj a térdem kalácsára;
Átölellek két kezemmel,
Hadd nézze más irigy szemmel!

176.

Szomorú az idő,
Meg akar változni,
Talán a rózsámtól
Kelletik elválni.

Csak azt mondd meg rózsám,
Melyik uton mégy el,
Felszántatom én azt
Aranyos ekével.

Be is vetem én azt
Szemen szedett gyönggyel,
Be is boronálom
Sűrü könnyeimmel.

177.

Szomszéd asszony szép leánya
Reá kapott a rózsánkra,
Ha én őtet megfoghatnám,
A törvénynek majd beadnám.

A törvény is csak azt mondja,
Leányt illett meg a rózsa,
Menyecskéket levendula,
Öregeket a korója.

178.

Szőke vize a zavaros Tiszának,
Mondd meg annak a szép barna kis lánynak.
Hogy az egész Tisza vize mentiben
Hamisabb lány nincs nálánál senkisem.

Mi dolog az, hogy a Tisza befagyott?
Mi dolog az, hogy a rózsám elhagyott?
Szokása a Tiszának a befagyás,
A leánynak a szerető-elhagyás.

179.

Szovátai híd alatt
Meleg forrásvíz fakadt;
Én is ittam belőle,
Mégse hótam meg tőle.

Szovátai híd alatt
Rézsarkantyúm ott maradt.
Eredj babám, keresd meg,
Ha megkapod, pengesd meg.

Szovátai hegy alatt
Árulom a lovamat.
Árulom a lovamat,
S a lovammal magamat.

180.

Tavaszi szél utat száraszt,
Minden állat társat választ;
Hát én vajon kit válasszak,
Szivet szivért kinek adjak?

Bolyog elmém mint a felhő,
Hull a könyem mint az eső,
Ki ölembe, ki a földre,
Ki kesergő kebelembe.

Árkot mosott két orcámra,
Mint a zápor az utcára;
Én istenem, rontsd meg, verd meg,
Aki miatt gyászt viselek!

181.

Tavasz lesz már, el fog a hó menni,
De szeretnék kék ibolya lenni!
Kivirítnék a rózsám kertjébe',
Hadd tüzne fel dobogó keblére.

Sem rózsa, sem ibolya nem vagyok,
Csak egy szegény szolga legény vagyok;
Nem messze van a rózsám tanyája,
Csak sohajtok s epedek utána!

182.

Téli, nyári piros alma,
Az én babám tuba rózsa,
A csókja meg édes színméz,
Tüzel a szeme, ha rám néz.

Ha ráhúzzák a nótáját,
Összeüti a bokáját,
Szépen peng a sarkantyúja,
Takaros a fordulója.

Ha megölel, engem ugyse! —
Nem cserélnék senkivel se',
Igaz, szegény ő kegyelme,
De esküdtnek beillene.

183.

Tilalom, tilalom
A szegedi halom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom,
Nem akkor ölelem,
Amikor akarom.

Tilalom, tilalom
A makai halom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom,
Nem akkor csókolom,
Amikor akarom.

184.

Tisza mellett van egy város, Beregszász,
Volt szeretőm, néha ötven, néha száz,
Volt szeretőm néha száz is,
Jó volna most csak egy pár is, ihaja!

Erdélyország fővárosa Kolozsvár —
Volt szeretőm, de elhagyott az is már.
Volt szeretőm, de elhagyott,
Irgalmatlan megtagadott, ihaja!

Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs,
Ritka legény, ritka leány takaros.
Ritka leány, ki megállja,
Hogy a legényt meg ne szánja, ihaja!

185.

Túl a Dunán zörög az ég,
Kedves rózsám szeretsz-e még?
Mutasd hozzám szerelmedet,
Ugy sem soká látsz engemet.

Egy két pár csók nem a világ!
Száradjon el, aki nem ád;
Adjál rózsám e világon,
Ugy sem kell a másvilágon.

186.

Tulsó soron a mi házunk,
Nem eladó még a lányunk,
Esztendőre lesz eladó,
Akkor lesz legényhez való.

Tulsó soron a mi házunk,
Fehér rózsa nyilik nálunk,
Ha fehér kell, abból adok,
Ha piros kell: — magam vagyok!

187.

Uram, uram, biró uram,
Adja ki a fakó lovam,
Sietős az utam nagyon,
Subám' zálogban itt hagyom.

Fakó lovam, rugd fel a port,
Ne nézz árkot, ne nézz bokrot,
Mire a nap nyugvóra száll,
Ott legyek a galambomnál.

188.

Vajjon mit irjak rózsámnak
Legkedvesebb violámnak?
Reszket kezem, nem irhatok,
Fáj a szivem, nem szólhatok.

Gyakran nézek házad felé,
Mind reggel, mind este felé;
Kikönyöklök az ablakon,
Mégsem láthatlak, galambom!

189.

Valamit sugok magának:
Vállaljon el babájának,
Szép is vagyok, jó is vagyok,
Csak egy kicsit hamis vagyok.

Barna legény elbujdosott,
Ráfogták, hogy lovat lopott.
A vármegye elfogatja,
Szeretője megsiratja.

Mondd meg, kis lány a nénédnek,
Vállaljon el kedvesének,
Szép is vagyok, jó is vagyok,
Csak egy kicsit korhely vagyok.

190.

Végig mentem az ormódi temetőn,
Elvesztettem piros bársony keszkenőm,
Piros bársony keszkenőmet nem bánom,
De a régi szeretőmet
Isten uccse sajnálom!

Barázdában szépen szól a pacsirta,
Levelemet régi galambom irta;
Azt olvastam könyes szemmel belőle:
Csak a halál, csak a halál
Választhat el őtőle.

191.

Verje meg az isten
Szeretőmnek házát,
Nem is épen házát,
A benne lakóját.
Azt sem mindegyiket.
Csupán az egyiket:
Az ő édes apját.
Mért huzta el tőlem
A kisebbik fiát.
Ha neki fia volt,
Nekem szeretőm volt,
Ha neki kedves volt,
Nekem kedvesebb volt.

192.

Volt szeretőm, szép, de hamis,
Hamis még a zuzája is,
Engem mondott kedvesének,
Mást csókolt a hamis lélek.

Felfogadtam Isten előtt,
Hogy nem tartok több szeretőt;
Ha tartok is, olyat tartok,
Kivel becsületet vallok.

193.

Vörös bársony süvegem —
Most élem gyöngy életem!
Bokréta van mellette,
Barna babám kötötte.

Ha kötötte, jól tette:
Csókot kapott érette.
Kössél babám másszor is,
Megcsókollak százszor is!

194.

Zavaros a Tisza vize, megáradt,
Az én szivem körülfogta a bánat,
Körülfogta mint a dinnyét a szára,
Kis angyalom, itt hagylak nemsokára.

Ez a kis lány kiáll a kapujába,
Sirat engem fekete gyászruhába.
Te kis leány, ne sirassál engemet,
Másnak adtam cserébe a szivemet!

195.

Zöld a kökény, majd megkékül,
Nem leszek szerető nélkül,
    Kedves rózsám, nálad nélkül,
    Nem leszek szerető nélkül.

Magas a torony teteje,
Bárányomnak nincs mezeje,
    Bárányomnak zöld mező kell,
    Magamnak szép szerető kell.

Azt gondolod, mindig igy lesz,
Hogy szeretőm soha sem lesz,
    Dehogy nem lesz, de bizony lesz,
    Nálad rózsám különb is lesz.

Hideg szél fuj a hegyekről,
Megbocsáss már mindenekről:
    Én galambom ablakába,
    De sokat álltam hiába.

Eltörött a kutam géme,
Hol itatok holnap délbe,
    Én galambom nyolc szép ökre,
    Nem szokott a folyó vizre.

196.

Zöld erdőben, zöld mezőben
Lakik egy madár,
Kék a szárnya, zöld a lába,
Jaj, be szépen jár!

Várj madár, te én galambom,
Csak egy kissé várj.
Míg az Isten úgy akarja —
Tied leszek már!

197.

Zöldre van a, zöldre van a rácsos kapum festve,
Oda vártam a rózsámat estve,
Nem győztem én a babámat várni,
Be kellett a, be kellett a rácsos kapum zárni.

Bezárhatod, bezárhatod rózsám a kapudat,
Nem lépem át többé házatokat,
Vethetsz belé szegfűt, majoránnát,
Nem taposom, nem taposom többé le az ágyát.

II.

KATONA-DALOK.

1.

Adjon isten, adjon isten, kapitány ur, jó napot!
— Adjon isten, adjon isten, barna kis lány, mi bajod?
Kapitány ur, kapitány ur, csak az az én kérésem:
A babámat, a babámat az egyesből kikérem.

— Nem lehet azt, nem lehet azt az egyesből kikérni,
Ha betyár volt, ha betyár volt, meg kell annak szenvedni.
— Szenvedett már, szenvedett már két kis évig eleget,
Eressze el, kapitány ur, szabadságra, ha lehet!

2.

Adjon isten jó szerencsét
Annak az anyának,
Aki fiát fölnevelte
Lovas katonának!

Ördög adjon rossz szerencsét
Annak a banyának,
Aki fattyát fölnevelte
Gyalogos bakának!

3.

A gőzösnek mind a hat ablaka
Fekete fátyollal van bevonva.
Gyászolja a magyar legényeket.
Katonának viszik szegényeket.

Lányok, lányok, szovátai lányok,
Közületek csak egyet sajnálok,
Ha az az egy piros rózsa volna,
Éjjel, nappal kalapomba volna!

4.

Anyám, anyám, édes anyám,
Édes felnevelő dajkám!
Születésemnek örült kend,
Jaj, de nagy búra nevelt kend.

Patrontás az oldalamon,
Hozzá puska a vállamon,
Csákó nyomja a fejemet, —
Jaj, beh keserves egy élet!

Terméskőből van a szobám,
Szomoru az én éjszakám,
Csak egy gyertyavilág virit,
Az is csak engem szomorit!

4.

A mindenit ennek a rongy világnak!
Mért sorozott engem be katonának?
Huszár vagyok, szeretem a lányokat,
Megölelem, megcsókolom azokat.

Barna kis lány, eszem azt a szentedet
Isten áldja meg a te szép lelkedet!
Köszönöm az eddig való hüséged,
Áldja meg az isten minden lépésed!

6.

Amott kerekedik
Egy fekete felhő,
Abban tollászkodik
Egy fekete holló.

Várj meg, holló, várj meg,
Hadd izenjek tőled
Apámnak, anyámnak
Jegybeli mátkámnak.

Könnyen megösmerhetd
Ennek háza táját:
Piros rózsák lepik
Aranyalma-fáját.

Gyémánt az ablakja,
Üveg az ajtaja,
Magának kék szeme,
Aranyszinü haja!

Ha kérdik, hol vagyok?
Mondd meg, hogy rab vagyok,
A török udvarban,
Talpig vasban vagyok.

7.

Apci torony tetejébe,
Ül egy holló feketébe,
Kék a lába, zöld a szárnya,
Katonának vagyok irva.

Megizenem a rózsámnak:
Benn maradtam katonának,
Ugy vettek be, én nem kértem,
Ne fájjon a szived értem!

8.

A tüzérnek jó ágyu kell, jó fegyver,
Ugy megyen ő a csatába jó kedvvel.
Nem bánja, ha térgyig is megy a vérbe,
Nem számítja, van-e Isten az égbe?

9.

Az aradi városháza de sárga —
Holnap visznek babám, vizitálásra.
Ráültetnek valamely zöld lócára,
Levágják a göndör hajam simára.

Kiugrom a mérték alól begyesen,
Összeütöm a sarkantyúm kényesen.
Még a kapitány úr is azt kiáltja:
Nincsen a pécskai legénynek párja!

10.

Az éjszaka jaj de furcsát álmodtam:
Ferenc Jóskát tiszta fehérben láttam.
Fényes kardot kötött az oldalára:
Jertek fiuk, menjünk el a csatába!

11.

Az én lovam törökországi fakó,
Azt sem tudom, rajta van-e a patkó?
Azon kérem a kovácsot, nézze meg:
Lovam lábát egy szeggel szegezze meg.

Az én lovam a kapuba enyeleg,
Azt sem tudom, rajta van-e a nyereg?
Azon kérem a kocsist, hogy nézze meg:
Lovam hátán rajta van-e a nyereg?

Míg a kocsis a lovamat nyergeli,
Addig rózsám a piros bort mézeli,
Míg a kovács a lovamat vasalja,
Addig rózsám a zsebkendőm kivarrja.

12.

Az én lovam világos pej,
Komisz nyereg rajta,
Ha felülök a hátára,
Beugratok korcsmáros udvarába.
Parancsolok korcsmárosné
Lujza nevü lányának;
Kilenc itce jó bort hozzon
Ennek a szép szabadságos huszárnak.

Az én lovam tiszta fehér,
De komisz nyereg rajta.
Ha felülök a hátára,
De beugratok babám udvarába;

Parancsolom a babámnak,
Ej, haj, szeretőmnek, magának!
Gyujtson gyertyát, vessen ágyat,
Ennek a szép szabadságos huszárnak.

13.

Az én rózsám sarkantyus csizmája
Nem csörög már többet a csárdába ;
Majd csörög a debreceni várba,
Debreceni huszár-kaszárnyába.

Az én rózsám karjai, karjai,
Nem akarnak hajlani, hajlani ;
Meg kell annak hajlani, hajlani,
Ha meg akar ölelni, csókolni.

Az én rózsám rózsaszin ruhája, —
Rászállott a harmat az aljára.
Gyere babám, verd le a harmatot,
Üzd el a szivemből a bánatot.

14.

(Székely népdal.)

Az Olt vize folydogál csendesen,
Az én rózsám zokog keservesen,
Zokoghatsz már, mert elszalasztottál
Egy oly hivet, kit rég ohajtottál.

Engem hínak Búslaki Mátyásnak,
Visznek engem holnap katonának,
Fényes kardot kötnek oldalamra,
Tarka övet karcsú derekamra.

Ha meghalok, ki sirat meg engem?
Vajjon kinek marad pergát-ingem?
Ha meglőnek, jó lesz a sebemre,
Ha meghalok, eltemetnek benne!

Ha meghalok, szépen temessetek,
A rózsámnak levelet küldjetek;
Ha nem hallja gyönge szavaimat,
Ölelje bár gyászos koporsómat!

Tán magamnak sírt ások előre,
S lefekszem a sírom fenekére,
Szemeimet vetem az egekre,
S a rózsámat bízom az egekre!

15.

Azt mondja a kapitány a fűrernek:
Ezt a bakát szalutálni tanítsd meg!
— Megtanítnám, százados úr,
De nem megy a fejébe,
Sírva mondja, hogy, aszongya:
Szeretője van mindig az eszébe.

16.

Bakagyerök ha megunja életét,
Megtölti a hátultöltő fegyverét,
Nekiszögzi az ő elszánt szüvének,
Ugy lesz vége katonaéletének.

Édes anyám, mire nevelt engemet!
A leányok nem tudják a nevemet.
Az én nevem rozmaringszál, liliom,
Ha meghalok, az nyillik a siromon.

17.

Becskereknél széles árok,
Ott vannak a szerviánok,
Viselik a veres sapkát,
Mellette kardot, puskát —
Magyar huszár!

Hallod-e te vad rác fattyú!
Van-e a juhod közt tokjuh!
Akiben van hat font faggyú,
Hat ponyvára való gyapjú? —
Juhász fattyú!

Hallod-e te magyar fattyú!
Van-e patrontásban bankó? —
Vagyon, vagyon hatszáz golyó,
Hatszáz szerviánba való,
Vad rác fattyú!

18.

Besorozott a német katonának,
Lovat adott még, hogy gyalog ne járjak.
Rózsafából csináltatom a nyerget,
Kedves babám, rávágatom a neved.

De meguntam Ferenc Józsit szolgálni!
Abba, a huncfut kaszárnyába sétálni.
A prófontját a mellembe' hordani,
Rugós lovát mindég tisztán tartani!

19.

Boszniába megfútták a trombitát,
Aki huszár, nyergelje meg a lovát.
Én is megnyergelem szürke lovamat,
Karikára verem a sarkantyumat.

Ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek,
Boszniai temetőbe letesznek.
Diófaszin legyen az én koporsóm,
Barna leány legyen az én siratóm.

20.

De szeretnék a császárral beszélni,
De még inkább szobájába belépni.
Megmondanám a császárnak magának :
Lányokat is sorozzon be huszárnak.

De a király azt irta a levélbe :
Nem illik a csákó a lány fejébe,
Mert a lánynak, mert a lánynak szoknya kell,
Az aljára harminchárom fodor kell.

21.

De szeretnék a Kossuthtal beszélni,
De még jobban szobájában sétálni,
Megmondanám én a Kossuth Lajosnak,
Hány forint az adója a magyarnak.

De szeretnék a császárral beszélni,
De még jobban szobájában sétálni,
Megmondanám én a Ferenc Józsefnek,
Ne hordja el a magyar legényeket.

22.

Édes anyám, édes anyám,
Készitsd el a fehér ruhám!
Most indulok olyan útra,
Kiről többet ne várj vissza.

Amottan jön egy katona,
Még azt mondják, atyámfia
Hogy ne volna atyámfia,
Mikor édes hazám fia!

23.

Édes anyám, ha feljön,
Édes anyám, ha feljön Budára,
Nézzen fel a kaszárnya,
Nézzen fel a kaszárnya ablakára.
Ott lát engem komisz baka ruhába,
Göndör hajam rövidre,
Göndör hajam rövidre van levágva.

Édes anyám, ha feljön,
Édes anyám, ha feljön Budára,
Nézzen fel az áristom,
Nézzen fel az áristom ablakára.
Ott lát engem a priccsen megvasalva!
Nem csodálnám, ha szive,
Nem csodálnám, ha szive meghasadna.

24.

Édes anyám, hol van az az édes téj,
Amelyiken katonának neveltél?
Adtad volna azt a kicsi macskának,
S ne neveltél volna fel katonának.

25.

Édes anyám, ki a baka, ha én nem?
Ki füzi be a bakancsot, ha én nem?
Befüzöm a bakancsomat nyolc ágra,
Összeütöm magyar huszár módjára.

26.

Édes anyám mi zörög a zsebébe?
Ha dió van, adjon nekem belőle;
Ugysem eszem sokáig a dióját,
Pucolom a Ferenc Jóska pej lovát.

Édes anyám mi vagyon a zsebébe?
Ha kenyér van adjon nekem belőle;
Ugysem eszem sokáig a kenyerét,
Pucolom a Ferenc Jóska fegyverét.

27.

Édes anyám most küldött egy levelet:
Gyere haza, édes fiam, ha lehet.
El is mennék, édes anyám, nem lehet,
Holnap reggel masérozunk, ugy lehet.

Ha kiállok a kaszárnya elébe,
Feltekintek a csillagos nagy égre.
Jaj, istenem, merre van az én hazám?
Merre felé van az én édes anyám?...

28.

El akarnám a bakancsom cserélni,
De már látom el kell aztat viselni;
Jaj de rövid az én bakancsom szára,
Esik a hó, fázik a lábam szára.

Hej a bunda, az a bunda, a bunda —
Mikor ketten melegedtünk alatta;
Hej istenem! minek is jut eszembe, —
Tán azóta menyecske lett belőle!

29.

Elindulék a hazámból Gyöngyös város felé,
Fél utamból visszanézék hazám felé.
Látom a nagy hegyeket,
Hogy siratnak engemet:
Arccal vagyok leborulva,
Hazám felé fordulva!

Könnyes szemmel feltekintém a nagy magas egekre,
Ott láték egy barna hollót, hazám felé repűlve;

Állj meg, holló, ha lehet,
Vidd el ezt a levelet,
Mondd meg az én édesemnek:
Ne sirasson engemet!

30.

Elmennék én katonának,
Csak kötéllel ne fognának,
Ugyan kinek volna kedve
Gyöngyéletre erőtetve.

Szenvedés a napi dolga,
Sok az ura, maga szolga,
Egyik lába a békóba,
Másik van a koporsóba.

Komisz kenyerében nincs só,
Huslevese csak néha jó,
Az jár mindennap számára:
Csillagot néz vacsorára.

31.

Én istenem, jaj de jó a huszárnak,
A csizmáját kipuccolja magának,
Ballábát teszi a kengyelbe,
Maga pedig büszkén ül a nyeregbe.

Én Istenem, jaj de rosz a bakának,
A bakkancsát kipuccolja magának,
Bornyuját teszi a hátára,
Maga pedig térdig úszik a sárba.

32.

Esik a fergeteg,
Ázik a köpönyeg, —
Eressz be hát, csárdás kis angyalom,
Mert megvesz a hideg.

Vagy a hideg megvesz,
Vagy a fene megesz,
Kettő közül, csárdás kis angyalom,
Valamelyik meglesz.

Könnyü neked, rózsám,
A paplanos ágyba,
Hej de nehéz a szegény bakának
Térdig érő sárba!

33.

Ez a templom-utca
Végig piros rózsa,
Arra jár az én galambom,
Mind leszakasztotta.

Szakítsd babám, szakítsd!
Nekem bokrétába.
Jól illik az a bakának
Gyászos csákójába.

34.

Felkötöm a rézsarkantyúm,
Már én innét elmegyek,
Édes-kedves kis angyalom
A jó Isten áldjon meg!
Adjon az ég oly szeretőt,
Aki téged el is vesz,
Mert mikor én házasodom,
Isten tudja, mikor lesz!

35.

Ferenc Jóska édesapám,
Felesége édesanyám,
Akkor fogadott fiának,
Mikor bevett katonának.

36.

Ferenc Jóska ha fölül a lovára,
Visszagondol a rekruta korára,
Elkezdenek a könnyei hullani, —
De sokat kell a bakának szenvedni!

Ferenc Jóska aranyos ládája,
Benne van a kis könyvem bezárva.
Majd kiadja aztat nemsokára.
Szeptembernek huszadik napjára.

Ferenc Jóska új zászlót csináltatott,
Közepébe arany betűt rakatott,
Rózsafából csináltatta a nyelét,
Rávágatta öreg baka idejét.

Ferenc Jóska téli, nyári pokróca,
Három évig húzogattam magamra,
De már mostan kijutottam alóla,
Huzogassa az a bundás regruta.

Én az éjjel azt az álmot álmodtam,
Ferenc Jóskát komisz ruhába láttam.
Fényes kardját balfelére kötötte,
A fiait a csatába vezette.

Ferenc Jóska azt adta ki parancsba:
Ágyúszóval ébresszenek hajnalba.
Szól az ágyú, ropognak a fegyverek,
Most válik el, mit ér a magyar gyerek?

37.

Ferenc Jóska mezitláb ment sétálni,
Mert nem tudtak néki csizmát vasalni:
Kilenc kovács nem merte elvállalni,
Mert nem tudtak gyémánt patkót csinálni.

Ferenc József kiállott a kapuba,
Ugy nézi, hogy masiroz a regruta,
Ki is adta mindjárást a parancsot:
Minden baka faszoljon uj bakancsot!

38.

Fiumei kikötőben van egy hadi hajó,
Libeg rajta, lobog rajta nemzeti szin zászló.
Fujja szél, fujja, haza felé fujja,
A kiszolgált öreg bakák
Haza mennek ujra.

Pörge kalap lesz fejemen, mire a nap feljő,
Hull a könnye a bundásnak, mint a zápor eső.
Ne sírj, bundás, ne sírj! kitelik az idő,
Nekem is volt, de már letelt
A három esztendő!

39.

Fujdogál az októberi hideg szél,
De sok legényt fú be Udvarhely felé.
De sok szőke, barna kis lány sirassa,
Három évig a babáját nem lássa.

Ha még egyszer halvány csillag lehetnék,
A világon jobban szertenézhetnék.
Választanék olyan igaz szeretőt,
Ki elvárja ezt a három esztendőt.

40.

Galicia közepibe'
Hét kaszárnya egy végtibe,
Egybe huszár, másba zsandár,
A többibe bakancsos jár.

Odavitték a rózsámat,
Legdrágábbik violámat,

Nyolc keserves esztendeig
Talán haza sem eresztik.

Csak legalább levelemet
Küldhetném el, rózsám, neked!
Galicia hetven posta,
A levelem nem ér oda!

41.

Gyászba borul az egész Balaton,
Jön az anglus a hires vasuton;
Százezer ágyu van a harc mezején,
Igy hát rózsám katona leszek én.

Nem hitted, hogy katona leszek én,
Majd elhiszed, ha masirozok én;
Rezes csákó nyomja a fejemet,
Barna kis lány siratgat engemet.

42.

‚Gyere, pajtás, katonának!'
«Nem mék biz én, mert levágnak.»
‚Ha levágnak, feltámasztnak,
Téged tesznek kapitánynak.'

«Akkor mék én katonának,
Mikor lányok verbuválnak;
Akkor sem mék én bocskorba'
Sárga sarkantyus csizmába'!»

43.

Gyönge szeme van a kukoricának,
Gyönge szive van az édes anyámnak.
Gyönge szive fájdalmába meghasad,
Hogy a fia katonának benmarad.

Édes anyám, én is katona vagyok,
Nyiregyházi kaszárnyába hervadok.
Úgy hervadok, mint a fügefalevél.
Édes anyám, katonának neveltél.

44.

Ha bemegyek a sorozó szobába,
Ingem, gatyám levetem az asztalra.
Ingem, gatyám, ej, haj! leteszem az asztalra,
Könyes szemmel ugy nézek az urakra.

Ha kijövök a sorozó szobából,
Könyeimet letörülöm orcámról.
Könyeimet, ej, haj! letörülöm orcámról.
Ugy búcsuzom el a gyönge rózsámtól.

45.

Ha én aztat tudtam volna előre,
Hogy keserű Ferenc József kenyere:
Elbujdostam volna
Még tíz éves koromba,
Hogy ne találl volna
A behivó cédula.

Kilenc napra letettek az egyesbe,
Vasat vertek a lábamra, kezemre,
Szorítja kezemet
Még jobban a szivemet,
Más öleli sej, haj!
A kedves szeretőmet!

46.

Ha felülök szürke paripámra,
Bevágtatok Lengyelországba,
Visszanézek szép magyar hazámra,
Könyem csordul piros két orcámra.

Ha majd Lengyelországba kell mennem:
Hogy' kell ott majd lengyel lányt ölelnem?
Ha ölelem: fájnak a karjaim,
Ha csókolom: hullnak a könyeim . . .

47.

Ha még egyszer husz esztendős lehetnék
S a lányokban válogatást tehetnék:
Választanék olyan igaz szeretőt,
Ki elvárná azt a három esztendőt.

48.

Harangoznak a toronyba,
Mégse megyek a templomba
Vasárnap,
Ne tarts engem pogánynak,
Nincsen a bakának vasárnap.
Sohasem volt, sohasem lesz
A bakának vasárnap.

Kis kertemben van egy rózsa,
Annak neve bazsarózsa,
Ihajla!
Le is szakasztanám én,
Le is szakasztanám én,
Hervadj rózsa, bazsarózsa,
Már az enyém úgy sem lehetsz, te, soha!

49.

Hazám, hazám, édes hazám,
Bár csak határid láthatnám!
Látok füstöt, de csak alig
Hogy az égen sötétedik.

Felmegyek én egy nagy hegyre,
Annak is a tetejére,
Onnan nézek hazám felé,
Édes anyám háza felé!

50.

Házunk előtt mennek el a huszárok,
Édes anyám, én is közéjök állok.
Én leszek az első század szakaszvezető,
Nem a világ ez a három esztendő!

51.

Hármat rikkantott már,
Hármat rikkantott már,
A rigó, a rigó, a rigó,
Nem parancsol nékem,
Nem parancsol nékem
A biró, a biró, a biró,
Majd parancsol Ferenc József, a császár,
Kinek egzecéroz,
Kinek szalutéroz
A baka, a tüzér, a huszár,

Magas a kaszárnya,
Magas a kaszárnya
Teteje, teteje, teteje, —
Német baka sétál,
Előtte, előtte, előtte.
Bárcsak egy kis magyar szót is hallanék,
Kitől a rózsámnak,
Kitől a babámnak
Izennék, izennék, izennék!

52.

Háromablakos ház
Minden ablakába
Fehér rózsa kitéve.
Lábamon a bakkancs,
Lábamon a bakkancs
Fényes feketére kefélve.

Fejemet a csákó,
Vállamat a puska,
Oldalamat az Überschwung szorítja,
Napbarnitott arcom
Az én kis galambom
Minden este forró csókkal borítja.

53.

Hulldogál a rózsalevél
Szegény huszár sok búval él,
Sokat busul, gondolkodik,
Sokat éhezik, szomjazik.

Édes anyám, ha elgyün kend,
Königgräcnél keressen kend,
Ott leszek egy nagy fa alatt,
Idegen föld hantja alatt.

54.

Huszár vagyok, édesanyám, nem baka,
Mert a bornyú nem illik a hátamra,
Nem hordom én senki Riska
Tehenének a súlyát,
Huszár vagyok, kis angyalom,
Lovon járok tehozzád.

55.

Jaj de magas a kaszárnya teteje,
Bús gerlice fészket rakott fölötte.
Bús gerlice szomorkodik párjáért,
De sok magyar szenved a hazájáért.

Kimentem a burkus gránic szélire,
Föltekintek a csillagos egekre.
Jaj, istenem, merre van az én hazám?
Sirat-e még engem az édes anyám?

Burkus földjén a temető kapuja,
A zászló is szomorún lobog rajta.
Szomoru szél hajtogatja levelit:
Édes anya mire szülte gyerekit!

56.

Jaj be magas hegyet látok,
Katonának tett az átok.
Várj még biró, mert megbánod,
Pártában marad a lányod.

Ne vigadjon senki azon,
Hogy hazámból masirozom,
Hull a zápor a nyomáson...
Ha ma rajtam, holnap máson!

57.

Jaj de nehéz a kis lánytól
Egy-két csókot kapni!
Nagyon soká kell a lánynál
Egy-két csókra várni.

Annál könnyebb, annál könnyebb
A szép menyecskének,
Ad az csókot egy-két szóra
A huszárlegénynek!

58.

Jaj de szennyes a kend inge, gatyája,
Elszennyezte az aradi stokházba;
Mosd ki, rózsám, ingem gatyám fehérre,
Holnap visznek az agyitor elébe —

Ha bevisznek az agyitor házába,
Leborulok törvényszék asztalára,
Rabláncomat siralmasan zörgetem —
Jaj be bánom, hogy én katona lettem!

Még azt mondja az agyitor énnekem,
Hogy a hóhér veszi el az életem —
Trombitások három rufot fujjanak,
Jaj istenem! — holnap felakasztanak.

Édes anyám pénz van a kend zsebébe;
Tartsa kend' hát, hadd markoljak beléje,
Csináltatok abból egy szép koporsót,
Sárga szeggel, hat sorjával ráveretem a jaj-szót.

59.

Jertek fiuk, kik egyszerre rukkoltunk,
Komisz mondurt, mindent beabfirolunk;
Abfirolunk csákót, sapkát, egyebet,
Felejtsük el ezt a komisz életet.

Kapitány úr kiadta a parancsot,
Egybeliek vehetnek már kalapot.
Kalap mellé szabadságos virágot,
Hadd sirjanak Debrecenben a lányok.

60.

Kapitány úr, az Istenért, mit csinál,
Éjjel-napal mindig mundért vizitál.
Vizitálja kapitány úr — nem bánom,
Csak engemet szabadságra bocsásson.

Ezredes úr kiadta a parancsot:
Minden honvéd baka kapjon bakkancsot,
A talpára negyven szöget veressen,
Minden kislány honvéd bakát szeressen.

61.

Kapitány úr azt mondja a bakának:
Ejnye de szép babája van magának!
— Bizony vitéz kapitány úr, van nékem,
Nem is adnám oda semmi kincsér' sem!

— Add nekem a babád, nem lesz károdra,
Három csillagot kapsz a gallérodra.
— Köszönöm én, kapitány úr, ne adjon:
Rózsám szemében ragyog a csillagom!

62.

Kapitány úr csak az a kérésem:
Engedje el évi büntetésem.
Olyan édes volt a babám csókja:
Nem hallgattam a takarodóra.

63.

Katonának vagyok irva,
Föl is vagyok mundérozva,
Puska vagyon a vállamon.
Patrontás az oldalamon.

Ez az élet, igaz élet,
Vicispánnal nem cserélek,
Ha azt mondják: jobbra nézzek,
Csak azért is balra nézek.

64.

Katonának vagyok irva,
Ki van a két szemem sirva,
Katonaságom se' bánom,
Csak édes anyám sajnálom.

Ki van a két szemem sirva,
Mert a rózsámat más birja,
A csalfa rózsám se' bánom,
Csak szabadságom sajnálom.

65.

Katonaság az életem,
Jobb vállamon a fegyverem.

Mikor én azt megzörgetem,
Egész világ sirat engem.

Katonaság az életem,
Komisz kenyér az ételem.
Én mikor azt megkóstolom,
Könnyeimmel meg is sózom.

66.

Kedves rózsám virágos kis kertje
Rozmarinttal körül van ültetve,
Rozmarintszál, bazsa rózsa-levél,
Látom én már, hogy a másé levél.

Megérik a szőlő nem sokára,
Árván marad a töve utána,
Te is árván maradsz szép angyalom,
Most már nekem el kell masiroznom.

Magasan jár a csillag az égen,
Ki könyörül a szegény legényen
Elpanaszlom búmat egy madárnak,
Kiénekli az egész világnak.

67.

Kék asztalom, zöld abroszom,
Katona az én galambom,
Ugy megballag Szeged felé,
Szint' ugy fáj a szivem belé.

Kisütött a nap a sikra,
Járnak én utánam sirva,
Ne járj én utánam sirva,
Katonának vagyok irva.

68.

Kértem a kapitányt:
Adjon pej paripát,
Ugy viselem gondját,
Soh'se látja kárát.

Közibe vezetett
Száz remonda lónak,
Megálltam faránál
Egy kurta csikónak.

Ez lesz jó, ez lesz jó,
Ez a kurta csikó,
Ez a kurta csikó
Huszár alá való!

69.

Kinyílott már a pünkösdi rózsa,
Katonának be vagyok sorozva.
Ha kitöltöm azt a nyolc esztendőt,
Különb legény leszek mint azelőtt!

70.

Kis kalapom darutollas, virágos,
Ha felteszem, jaj de nagyon betyáros!
Most vettem az elmult vásár elején,
Reng a virág, reng a virág
Kis kalapom tetején.

Kis kalapom felakasztom a szegre,
Három évig nem teszem a fejembe,
Viselem a Ferenc József csákóját,
Három évig, kis angyalom,
Nem öleljük meg egymást.

Kis pej lovam nem szereti a zabot,
Kis korában az árpára rá szokott,
A galambom szoktatta az árpára,
Engem pedig, engem pedig
Az ő édes csókjára.

71.

Kis pejlovam megérdemli a zabot,
Kétszer körülfutta Magyarországot,
Háromszor is körülfutotta volna,
Ha a császár több zabot adott volna.
Megizenem a császárnak magyarul,
Hogy ne bánjon a magyarral cudarul,
Tartsa meg a fogadását, mert ha nem —
Valamennyi szentje van, mind leverem!

72.

Ki van az én rózsám képe
A templomba rajzolva,
Érted vagyok, kedves rózsám
Katonának kiirva.
Érted élek, halok is,
Ha felakasztanak is,
Érted rózsám, amig élek,
Fekete gyászt viselek.

Kiindultam a hazámból
Nagy Olaszország felé,
Fél utamból visszanéztem
A kedves hazám felé.
Látom a nagy hegyeket,
Kik siratnak engemet,
Arccal vagyok leborulva,
Hazám felé fordulva!

Könnyes szemmel feltekintek
A nagy magas egekre,
Ott látok egy kis madárkát
Hazám felé repülve.
Szállj le madár, ha lehet,
Vidd el ezt a levelet!
Mondd meg az én angyalomnak:
Ne sirasson engemet!

73.

Korond között nevelkedtem,
  Ne, te, ne!
Jaj de fene legény lettem,
  Ne, te, ne!
A parajdi bányász lányok,
Nem is nézek én reájok,
  Ne, te, ne, te, ne, te, ne!

Visznek engem katonának,
  Ne, te, ne!
A németek kutyájának,
  Ne, te, ne!
Borju nyomja a vállamat,
Más öleli a rózsámat,
  Ne, te, ne, te, ne, te, ne!

74.

Kossuth Lajos azt izente,
Hibázik a regimentje,
Ha hibázik kettő, három,
Lesz helyette tizenhárom.
    Éljen a magyar.

Kossuth Lajos azt izente,
Nincsen elég regimentje,
Ha még egyszer azt izeni,
Mindnyájunknak el kell menni.
    Éljen a magyar.

Kossuth Lajos iródeák,
Nem kell neki gyertyavilág.
Megirja ő a levelet
A ragyogó csillag mellett.
    Éljen a magyar.

75.

Kossuth Lajos udvarába
Muzsikálnak éjféltájba.
Talán azért muzsikálnak:
Engem visznek katonának.

Becskereki nagy köves út,
Csöng azon az én sarkantyum,
Csörög-börög az én kardom,
Sirathatsz már, kis angyalom!

76.

Kossuth lova megérdemli a zabot,
Kétszer körüljárta Magyarországot.
Ha még egyszer körüljárhatta volna,
Magyar fiú osztrák baka nem volna.

77.

Könnyű neked rózsám
Meleg ágyba hálni,
De nehéz én nekem
Künn az esőn állni.

Gyönge lábam fázik,
Köpönyegem ázik,
Piros pejparipám
Kert alatt bánkódik.

78.

Látod, rózsám, hogy nyergelek, jaj!
Látod, rózsám, hogy nyergelek, jaj!
Mégsem hiszed, hogy elmegyek, jaj, jaj, jaj!

Lovam lába indulóban, jaj!
Lovam lába indulóban, jaj!
Magam szája bucsuzóban, jaj, jaj, jaj!

Nézz utánam keservesen, jaj!
Nézz utánam keservesen, jaj!
Látsz-e többé, vagy sohasem jaj, jaj, jaj!

Ha meg nem látsz az életben, jaj!
Ha meg nem látsz az életben, jaj!
Meglátsz a magas egekben, jaj, jaj, jaj

79.

Le van az én rózsám képe
A szivembe rajzolva,
Érted vagyok gyenge rózsám
Katonának kiirva.

Érted élek, halok is,
Most is érted szenvedek . . .
Érted rózsám amig élek,
Fekete gyászt viselek.

80.

Magas a kaszárnya,
Előtte a strázsa.
«Strázsa uram, az egekre kérem,
Honvédbaka a szeretőm nékem,
Eresszen hozzája.»

«Nem illik a lánynak
Kaszárnyákba járni.»
«Tudom én is, de mikor a rózsám,
Honvédbaka ritkán jön el hozzám,
Nehéz azt bevárni.»

«Strázsa uram, kérem,
Egy csókkal beérem.
Nem lesz abba' senkinek se kára,
Eresszen be csak egy minutára, —
Szentül megigérem.»

81.

Már én többet, már én többet
  Polgárlegény nem leszek,

A vállamra, a vállamra
Kaszát, kapát nem teszek.
Kardot kötök, puskát teszek —
A vállamra, nem kaszát,
Azzal védem, azzal védem
Ezt a szép magyar hazát!

82.

Már látom, hogy katonának kell lennem,
Komisz német mondurba kell öltöznöm,
Édes rózsám, tőled is el kell válnom,
Muszájképen kell a császárt szolgálnom.

Háromféle szőre van a lovamnak,
El kell menni katonának magamnak,
Nem félek én a szerető-tartástól,
Jaj, de félek az egrecirozástól!

83.

Már minálunk verbuválnak kötéllel,
Elfogják a szegény legényt erővel;
Hátra kötik a két kezét kötéllel,
Ugy kisérik be Kassára fegyverrel.

A gazdagnak öt-hat fia: nem bántják;
A szegénynek ha egy van is, elfogják,
Utána megy apja, anyja: siratják.
Kérik pénzért az uraktól: nem adják.

Eredj haza szegény ember, azt mondják,
Neveld apró árváidat, hadd hordják;
De megveri az uristen idővel,
Ki a szegényt elfogatja erővel.

84.

Marsadjusztirungban állok egész nap,
Gyenge vállam feltöri a cakumpakk;

De a szivem nem töri fel semmi sem,
Mundérban is érted dobog kedvesem.

Rapporton voltam a kapitányomnál,
Mért késtem oly sokáig a lányoknál?
Jelentettem : nem hallék capistrángot,
Mert a babám a fülembe suttogot.

85.

Már Szebenbe megfujták a trombitát,
Aki huszár, nyergelje fel a lovát!
Két napi zab, széna föl van pakolva,
Kis pej lovam mégis játszik alatta.

Ha felülök kis pej lovam hátára,
Letekintek, kesely mind a négy lába,
Kesely lába, csillagos a homloka,
Októberben lettem, babám, katona.

Ha elindult ez a gőzös, hadd menjen,
Én utánam senki ne keseregjen ;
Aki pedig én utánam kesereg,
Azt kivánom : a jó isten áldja meg!

86.

Masiroznak a kék inges huszárok,
Megsiratják az abonyi leányok.
Édes anyám, varrasson kend kék inget,
Mert én bizony kék inges huszár leszek!

Kék az ingem, rojtos gatya van rajtam,
Szilaj csikó rugja a port alattam, —
Édes szülém, ne búsuljon érettem,
Örüljön, hogy magyar huszár lehettem.

87.

Megérett a búzakalász,
Le lehet aratni,
Elbúcsuzott a szeretőm,
Meg lehet siratni.
Sárga kalász, búzakalász,
Te is velem sirnál,
Ha obsitos katonának
Szeretője volnál!

Sírhattok már, sírhattok már
Ti trencséni lányok,
Nem lesz többet, nem lesz többet
Ilyen jó világtok!
Nyitva van a csárda-ajtó
Muzsika szól benne,
Bucsuznak a nyolcas bakák,
Mink mulatunk benne!

88.

Megjöttek a szabadságos huszárok,
Örülnek is a menyecskék, a lányok,
Mert a huszár a menyecskék virága
Mindegyiket édes csókkal kinálja.

89.

Megkérdeztem egy kis lánytól az este:
Huszársapka miért van a kezébe?
Az a kis lány énnekem azt felelte:
Jaj istenem, teremtőm,
Huszár az én szeretőm,
A sapkáját tegnap nálam feledte!

90.

Megy a gőzös fölfelé,
Száll a füstje lefelé, de lefelé.

Benne ül egy regruta,
Ki van a szeme sírva,
Ki van a szeme sírva.
Hull a könnye, mint a zápor, a vasutra:
Isten veled, kis angyalom, utoljára!
Hogyha szeretsz engemet,
Ne feledd a nevemet,
Ne feledd a nevemet!

91.

Megy honvédnek, megy huszárnak
Aki arra való;
Ez a nyalka magyar verbung
De kedvemre való!

Félre innen, zsidó fattyú,
Nem vagy ide való,
Csak a szegény magyar legény
Katonának való.

92.

Mennem kell már énnekem is,
Besoroztak engemet is.

Édes anyám, ne sirj értem,
Gondot visel rám az isten.

Kisebb, nagyobb jó leányok,
Visszajövök még hozzátok.

Tégedet is lelkem, Kató,
Áldjon meg a mindenható!

Hagyj föl azzal a sirással,
Találkozunk még egymással!

93.

Mikor a huszárnak el kell masirozni,
Elkezdi a lovát szépen fölnyergelni,
Szépen fölnyergeli, föl is kantározza,
Ballábát teszi a láncos kengyelvasba.

Mikor a bakának el kell masirozni,
Kiáll a kapuba, elkezd káromkodni,
Szidja a suszternek minden jó angyalát,
Mért csinált a bakának rövid szárú csizmát?

94.

Mikor masirozunk, kapitány uram?
Mikor masirozunk, kapitány uram?
Holnap, holnap, holnap után,
Csütörtökön ebéd után,
Kedves katonáim!

Mi lesz az ebédünk, kapitány uram?
Mi lesz az ebédünk, kapitány uram?
Lencse, borsó, káposztával,
Jó borocska szalonnával,
Kedves katonáim!

Elszakadt a nadrág, kapitány uram!
Elszakadt a bakancs, kapitány uram!
Vagyon szabó, csizmadia,
Ki megvarrja, ki megfoldja,
Kedves katonáim!

Vetetlen az ágyunk, kapitány uram!
Vetetlen az ágyunk, kapitány uram!
Itt van Sári, majd megveti,
Még magát is belé veti,
Kedves katonáim!

95.

Mikor nyolc esztendős voltam,
Katonának nem jó voltam,
Most járok a huszadikba,
Kisérnek a háboruba.

Mikor göndör hajam vágták,
Babám kötőjébe rakták.
Nem volt annyi hajam szála,
Amennyi könny hullott rája.

96.

Mikor visznek Olmüc felé,
Nyiljon az ég ezer felé,
Nyiljon az ég ezer felé,
Boruljon be minden felé,
Boruljon be minden felé!

Ez az utca jaj de röges,
Akin Olmüc felé visznek,
Jaj de röges, jaj de köves,
Ez az utca jaj de röges,
Akin Olmüc felé visznek!

97.

Mindenfelől harci nótát fú a szél,
Verje meg az Ur Isten azt, aki fél!
A török is, a tatár is mit tehet?
Egy életnél egytől többet nem vehet!

98.

Mi piroslik ott a sikon távolban?
Magyar tüzér piros vére a hóban,
Sok halált szórt az ellenség sorára,
Hej! de végre egy golyó őt találta.

Ágyu helyett koporsót visz a szekér,
Abban nyugszik egy magyar honvéd-tüzér,
Rajta diszlik csákója és fegyvere,
Szemfedélül honvédi köpönyege.

Bajtársai kivont karddal kisérik,
Komoly arccal néha meg is könyezik,
Nincs harangszó, csak pár ágyudörrenés:
Ennyiből áll a tüzéri temetés.

99.

Mosd ki rózsám ingem, gatyám fehérre
Holnap visznek a tiszturak elibe,
Beállok a mérték alá rendesen,
Összeütöm a bokámat helyesen.

Azt gondolám, hogy nem leszek katona,
Gondot viselek az édes anyámra,
De már látom, nem viselek szegényre...
Reá bizom a jóságos Istenre.

100.

Most akadtam, babám,
Sulyos oskolára,
Akibe tanitnak
Siralmas nótára.

Oskolám ajtaja
Van három lakatra,
Négy strázsát állitnak
Éjjel a gangjára.

Minden nap a káplár
Háromszor vizitál,
A gangon föl-alá
Ajtóm előtt sétál.

Ezer egészséget
Küldenék, drága kincs,
Jaj, de honnan küldjek,
Mikor magamnak sincs.

Irnék, jaj, de nehéz
A könnyü penna is,
Feketének látszik
A hattyu tolla is.

Elbágyadt kezemből
Irótoll kiesik,
Két szememből a köny
Mint patak, ugy folyik.

101.

Most kapott a biró
Egy kis ujságot,
Szedi össze mind az
Ifjuságot.

Sok magyar leánynak
Szeme könyezik,
Mikor a rózsáját
Bakkancsba fűzik.

102.

Nagy-Abonyban csak két torony látszik,
De Majlandban harminckettő látszik.
Inkább nézném az abonyi kettőt,
Mint Majlandban ezt a harminckettőt!

103.

Nagyszebeni brigáda,
Oda vagyok bezárva,
Gyere babám váltsál ki,
Ne hagyj el a nagyszebeni brigadeba hervadni.

Kiváltlak én, ki, ki, ki,
Nem hagylak elhervadni.
Eladom a zsebkendőmet,
Kiváltom a nagyszebeni brigádból a szeretőmet.

104.

Napkeletre Brassó felől jön egy üveghintó,
S abba ül a, abba ül a zsidó szolgabiró.
Zsidó szolgabiró, tedd le a pennádat,
Ne irass be, ne sorozz be engem katonának.

Arra kérem, arra kérem, legyen olyan szives!
Hadd mondjam meg, vagyok-e husz éves!
Most járok én ép hej! tizennyolcadikba
Ne sirj rózsám, kedves rózsám, nem leszek katona.

S mikor engem, mikor engem visznek katonának,
A patakok, a patakok akkor megáradnak.

Mert a lányok mert a lányok akkor mind zokognak,
Sürün hulló könyeikkel engemet siratnak.

105.

Négy csücske van a strózsáknak,
Négy csillaga a káplárnak,
Százablakos a kaszárnya,
De sok legény kerül oda árvaságra.

Elvennének a strózsákbul,
El a káplár csillagjábul,
Feleznék az ablakszámot,
De meghagyják egészben az árvaságot.

106.

Nem volt párja a faluban
Kerekes Andrásnak,
Sírtak is a lányok, mikor
Elvitték katonának.
Hajh de legjobban siratta
Szeretője, piros Panna,
Szeretője, piros Panna.

Kitünt az ő vitézsége
Sok véres csatában,
Minden csapás tiz halál volt
Ellenség sorában.
Hej, de mig ő küzdött, vérzett,
Panna szíve másért érzett,
Panna szíve másért érzett.

Tele volt az egész teste
Fájdalmas sebekkel,
Mikor haza megérkezett
Dobogó kebellel.
Hajh de hűtlen szeretője
Mással ment az esküvőre,
Mással ment az esküvőre.

107.

Néném asszony, mit izen a fiának,
Mert én mostan berukkolok bakának.
— Jaj istenem, nem t'ok szólni a jajtól,
Mondd meg neki: őrizkedjék a bajtól.

108.

Nincsen a császárnak
Olyan katonája,
Mint ez a szép honvéd baka,
Ha kiáll a sikra.

Ha kiáll a sikra,
Fegyver a vállára,
De sok szőke, barna kis lány
Sirva néz utána.

109.

Nincs énnekem édes anyám,
Aki gondot viselne rám,
Az uristen az én dajkám,
Csak ő visel gondot én rám.

Magyarország, kedves hazám,
De idegen lettél hozzám!
Sem ebédem, sem vacsorám,
Bánat nélkül nincs egy órám.

Lóger-karó árnyékában
Fekszem a szomorú ágyban,
Köpönyegem a sátorom,
Magam árnyékában nyugszom.

110.

Nyárád vize lefelé kanyarodik,
Magyar huszár a mellett maséródzik.
Maséródzék, úgy vigyázzon magára,
A szerelem ne álljon az utjába.

111.

Októbernek első napján
Hej, be kell rukkolni,
Akkor fogsz te, kedves rózsám,
Keservesen sírni.
Semmi, babám, semmi,
Igy szokott az lenni,
Mindenféle szerelemnek
Vége szokott lenni!

112.

Perczel Móric magyarok vezére —
Áldja meg az egek teremtője!
Hej, bevette a római sáncot,
Kihajtotta belőle a rácot.

Kis-Oroszi, magyarok hodálya,
Elmegyek belüled a csatára;
Jó magyar nem rakja szegre kardját,
Ha veszélyben látja a hazáját!

113.

Prága alatt van egy szép uj temető,
Engem temessenek abba legelőbb,
Sirhalmomra ültessenek violát,
Kedves rózsám hadd sirhassa ki magát.

Édes anya felneveli a fiát,
Drága pénzért kiváltaná, — nem adják.
— Eredj haza, édes anyám, nem adnak,
Neveld föl a többi árvát magadnak!

114.

Rászállott a vadgalamb a tiszta búzakalászra,
Még ezelőtt két kis évvel rá se néztem a lányra.
De mióta a vadgalamb rászállott,
Elszeretném én az egész világot.

Ez a kis lány, barna kis lány ha bemegy a templomba,
Fehér szoknya, vasalt szoknya vágódik ki alóla.
Az asszonyok azt beszélik felőle:
Honvédbaka ennek a szeretője.

115.

Recece! nem vagyok én kapitány,
Recece! nem járok én paripán.
Hármas honvédbaka vagyok én,
Recece! gyalog masirozok én!

Recece! nincs a lánynak kötője,
Recece! mert elhagyta az este,
Mert elhagyta, csuhaj, az este,
Recece! mikor a bakát leste.

Recece! ez a kis lány jó fajta,
Recece! fog is ám a csók rajta,
Vigyázz kis lány, bizony megjárod,
Recece! Szűk lesz majd a kabátod.

116.

Ritka a katona, kinek párja nincsen,
Ritka a szerelem, kiben hiba nincsen.
Mi haszna szeretem, ha el nem vehetem,
Olyat nem szeretek, kit el nem vehetek.

Akkor lesz, akkor lesz a keserves óra,
Ha az én galambom felül a fakóra,
Bevágja csákóját fekete szemébe,
Ne lássa senki se, hogy hull az ő könnye.

Fujjad szellő, fujjad, zöld erdő harmatját,
Hogy ne lássa senki piros csizmám nyomát,
Piros csizmám nyomát, selyem kendőm habját.
Selyem kendőm habját, bús szivem bánatját.

117.

Ritkán szól a rigómadár hajnalba,
Bakagyerök az ágyábul hallgatja.
Kelj föl baka, a csizmádat bickóni:
Holnap röggel korán ki köll rukkóni.

Édös anyám, mér szült kend a világra,
Kilenc fontos ágyugolyó számára!
Kilenc fontos ágyugolyó eltalál,
Az se mondom, hogy kend volt édös anyám.

118.

Rózsám, rózsám, rózsám, a szivedet
Minek adtad oda a cugsführernek?
— Azért adtam én neki:
Gondját tudja viselni.
Mert a führer igaz szivű,
Tud igazán egy kis leányt szeretni!

119.

Rózsa virít, rózsa nyílik,
A babám udvarán,
Magyar huszár karírozik
Sötét pej paripán.

Ne karírozz, magyar huszár,
Még le találsz esni,
Nincsen itten édes anyád,
Ki fog megsiratni?

Ne sirasson engem senki,
Jól vagyok tanítva,

Se galopba', se karélyba'
Le nem esem róla.

Magyar huszár, magyar huszár
A nyeregbe termett,
Mint a jó földbe a búza
Belegyökeredzett!

120.

«Sárga ló, sárga ló, réz a patkó rajta,
Most akartam, rózsám, hozzád menni rajta,
Most akartam, rózsám, veled ismerkedni,
Fújják a trombitát, el kell masírozni.»

«Katona vagy, rózsám, de nem jó kedvedből,
Szolgálod a császárt nagy kénytelenségből,
Megesett már rajtam, mi meg akart esni,
Elment a galambom, ki el akart venni.»

121.

Sírhat az az édes anya,
Kinek katona a fia.
Mindig van annak halottja,
Éjjel-nappal sirathatja,
Sirathatja.

Nincsen annak semmi baja,
Kinek katona a fia,
Bár az enyim is az volna,
Többé nem az apja gondja,
Anyja gondja.

122.

Sohasem vétettem
Székes-Fehérvárnak,
Mégis besoroztak
Engem katonának.

Lovasnak állottam,
Bakancsosnak tettek.
Verje meg az isten,
De nagyon rászedtek!

A lovas katona
Mikor masirozik,
Felül a lovára
Csak úgy dohányozik.

A szegény bakancsos
Mikor masirozik,
Kerüli a nagy sárt,
Csak úgy káromkodik.

Átkozott csizmája,
De rövid a szára!
Hej minden órában
Elmerül a sárba!

Verje meg az isten
A mészáros bárdját,
Hej mért vagdosta el
A kis borju lábát!

Mostan a kis borju
Nem járhat a lábán
Szegény bakancsosnak
Kell vinni a hátán!

123.

Söprik a pápai utcát,
Masiroznak a katonák.
Tizenhat esztendős barna kis lány
Megyen a regiment után.

Kérdi tőle a kapitány:
Hová, hová, barna kis lány?
Mit kérdi azt tőlem a kapitány?
Megyek a szeretőm után!

124.

Sötét pej a paripa,
Selyem nyereg rajta,
Most akartam, rózsám,
Hozzád menni rajta.

Most akartam, rózsám,
Veled mulatozni, —
Fujják az indulót,
El kell masirozni!

125.

Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak,
Fáj a szive sok édes anyának,
Fáj a szive sok édes anyának,
Mikor fiát viszik katonának.

Szárnya, szárnya, szárnya a verébnek,
Fáj a szive sok szegény legénynek,
Fáj a szive sok szegény legénynek,
Mikor fűzik bakancsát szegénynek.

Mikor visznek Lengyelország felé,
Visszanézek magyar hazám felé,
De sajnálom apámat, anyámat,
De még jobban a kedves babámat.

126.

Szárnya, szárnya, kaszárnya teteje,
Ott lakik a legények eleje!
Ott lakik az én kedves galambom,
Kiért fáj a szivem olyan nagyon.

Szárnya, szárnya van a madárnak,
Nincsen párja a Frigyes-huszárnak.
Ha bemegy a brassói csárdába,
Kilenc kis lány borula a nyakába.

127.

Százados ur kiadta a parancsot :
Öreg bakák tegyék föl a kalapot,
Kalap mellé szabadságos virágot, —
Hadd sirjanak a városi leányok.

Kitöltöttem három évet, hat napot,
Már én többet szalutálni nem fogok.
Szalutáljon az a bundás regruta,
Akinek van harminchat kis hónapja.

128.

Szegény legény feltekint az égre,
Szeretőjét bizza az istenre,
Arra bizza, az viseli gondját,
Nem öleli már karcsú derekát.

Jaj de szépen kékellik az erdő,
De még szebben zöldellik a mező,
Kis kertemben csillámlik a harmat —
Kedves babám, örökre elhagylak!

Gyenge lábom, gyenge masérozni,
Gyenge karom a fegyvert forgatni,
Ád az isten nekem annyi erőt,
Kiszolgálom azt a nyolc esztendőt.

129.

Szép a baka, ha kiáll a glédába,
Három megy egy sorjába,
A káplárja utána,
Marsot ver a dobosa
A városba'.

Szép a huszár, ha felül a lovára,
Kardot köt oldalára,
Megcsókolja babája,
Ugy megyen a csatába,
A csatába!

130.

Szép a huszár, ha felül a lovára,
Fényes kardot köt az oldalára.
Fényes karddal védelmezi hazáját,
Két karjával ölelgeti babáját.

131.

Szépen szól a harminckettős banda,
Eszti baka masirozik rajta,
Masirozik idegen országba,
Bosnyák ország szép nagy határába.

Bosnyák ország körül van kerítve,
Eszti baka annak keritése,

Eszti baka a kapufélfája,
Bosnyák kis lány mindig azt strázsálja.

132.

Tenta, penna, kalamáris, papiros, —
Az én rózsám más országba masiroz.
Irok neki oly szomorú levelet:
Jőjjön haza minél előbb, ha lehet.

133.

Tisza partján van egy hajó kikötve,
Abba' van egy Miklós-huszár megölve.
Kék átilla mellére van gombolva,
Édes anyja felette áll, siratja.

Menj el haza édes anya, ne sirasd,
Van még otthon három árvád, neveld azt.
Nem megyek én, nem nevelek több árvát,
Nem adok én a császárnak több huszárt.

134.

Tizenkét évekre
Be vagyok sorolva,
Telnek bús napjaim
Idegen országba.

Búra termett idő,
Ködnevelő szellő,
Gondolok egy órát,
Lesz — ezer esztendő!...

135.

Vásárhelyen meszelik a templomot,
Vásárhelyen állítják a verbungot.
Hallod pajtás, de szépen muzsikálnak,
Itt a verbung, álljunk be katonának.

Vásárhelyen megütik a rézdobot,
Kiadják a kemény parancsolatot.
Keljetek fel hű magyarok e szóra:
Itt a muszka, daraboljuk apróra!

136.

Vége van az aratásnak,
El kell menni katonanak,
El kell menni, ha esik is,
Ha csak nehezen esik is.
Esik is.

Nehezen esik a járás,
Tőled rózsám a megválás.
Váljunk meg rózsám egymástól,
Mint a levél az ágától,
Elválik.

137.

Verje meg az Isten
Azt az édes anyát,
Aki katonának
Neveli a fiát.

Husz évig neveli
Világ pompájába',
Azután temeti
Holtig tartó gyászba!

138.

Voltam csikós, voltam gulyás, hej, huj, haj!
Voltam az alföldön juhász, ej, huj, haj!
Nem őrzöm már senki juhát ;
Nem ad nekem senki ruhát, hej, huj, haj!

A császár ad nekem ruhát, hej, huj, haj!
Minden esztendőre egy párt, ej, huj, haj!
Komisz inget, komisz gatyát,
És egy pár sarkantyus csizmát, hej, huj, haj!

139.

Zörög a kocsi a fagyon, nagyon,
Nem tudom, hol lakik a galambom ;
Itt, itt lakik ebb' a nagy utcába,
Piros rózsa nyilik ablakába.

Lehullott a rózsafa levele,
Árván maradt ennek a vesszeje!
Lehullott az arcám pirossága,
Ha visszatérsz, nem ismersz reája.

140.

Zsindelyezik a kaszárnya tetejét,
Mind elvitték a legénység elejét!
Maradt itthon kettő-három nyomorult,
Rátok lányok még az ég is beborult.

Adjon Isten, kapitány ur, jó napot!
Hozott Isten, kedves hugom, mi bajod?
Elvitték a szeretőm' katonának,
Még pediglen Mollináry-bakának.

Verd meg Isten a gőzkocsi kerekét,
Mert elvitte a legénység elejét,
Hagyta volna itthon csak az enyimet,
Nem ölt volna a nagy bánat engemet.

Boszniában hull a magyar rakásra,
Idehaza foly a sirás javába,
Sír az anya, sír a testvér, szerető,
Mikor telik már be ez a temető!?

141.

Zsindelyezik, zsindelyezik a kaszárnyát,
Kaszárnyát,
Válogatják, válogatják a legények
Legjavát.
Gyolcs ingbe, gatyába,
Sarkantyus csizmába,
Most is selyemkendő, most is selyemkendő
Van a pruszlijába.

Édes anyám, édes anyám, csak az az egy
Kérésem :

Extra ruhát, extra ruhát csináltasson
Én nékem.
Extra ruhát, sej, haj!
Piros zsinórt rája —
Az illik, illik, illik, — az illik, illik, illik
A magyar bakára!

142.

Zsindelyezik a szegedi tornyot,
Meghuzatom a hármas harangot,
Meghuzatom háromszor napjába,
Kedves babám szive fájdalmára.

Ferenc Jóska kerek udvarába,
Huszonnégy ló eszik karikába,
Szénát eszik, nem árpa abrakot,
Tőled, babám, jaj de elmaradok.

Jaj istenem, jaj de árva vagyok,
Volt szeretőm, az is megtagadott.
Bár a világ sarokvason állna,
Fordítanám a jobb oldalára!

143.

Zúg az erdő, zúg a mező, —
Vajjon mi zúgatja?
Talán bizony Perczel Móric
A lovát ugratja.

Szép ő maga, szép mindene,
Szép a paripája,
Vigan vágtat a honvédek
Nyalka táborába.

III.

PÁSZTORDALOK, BETYÁRNÓTÁK.

1.

A Dömötör, a Dömötör közeledik,
A juhásztól a birkákat számon kérik;
Nincsen neki egyebe:
Csak egy vezér ürüje,
Rajta van a csengetyüje.

Legelteti, legelteti alá s elé,
Kondorosi, kondorosi csárda felé.
Szolgálója olvassa,
A gazdája számolja,
Az asszony meg siratgatja.

2.

A juhásznak jól megy dolga,
Egyik dombról a másikra
Terelgeti nyáját.
Fujja furulyáját,
Bú nélkül éli világát.

Ha megunta furulyáját,
Előveszi bőrdudáját,
Belefujja búját,
A birka bőrébe,
Szélnek ereszti belőle.

3.

Aladáron azért nem jó szolgálni:
Korán reggel ki kell menni szántani,
Olyan korán ki kell menni szántani —
Még az ökrömet sem látom befogni.

Befogom a négy ökröm a járomba,
Kihajtom a kis-békási határba,
Addig biz én, öreg kopasz, nem szántok,
Mig valahogy kis világot nem látok.

4.

Álj meg, Jancsi, itt előttünk a csárda,
Ihatnék a rudas lovam, a sárga.
Fogj ki, Jancsi, hadd érjen itt az estve,
Jó szállást ad ez a barna menyecske.

Korcsmárosné, egy itce bort, galambom,
De csak hamar a jobbikból, ha mondom.
Korcsmárosné, eszemadta! be barna,
Bora mellé egyebet is adhatna.

5.

Arra alá az alföldi határon
Mén a juhász, mén a juhász, mén a juhász
Száz esztendős, egérszőrü, keréktalpu, hosszufülü,
Pöttögetött, mönyéthasu, picike kis szamáron.

Elvetöttem a vijolát, nem kelt ki —
Beizentem, beizentem, beizentem
Simontornyu csaplárosné szép lányának,
Ha kedve van, az erdőre gyüjjön ki.

De ő bizon azt izente: nem gyün ki.
Majd kigyün a, majd kigyün a, majd kigyün a
Kuliszarvu, csákószarvu, csörgős körmü, sáros hátu,
Lopott tehén az erdőbe valaha.

6.

Arra alá az alföldi csárdába,
Három betyárgyerök iszik bujába ;
Kit bujába, bánatjába mögiszik,
Mögkeresi, még más embör aluszik.

Betyárgyerök alatt zörög a haraszt —
Nyár derekán takarodik a paraszt,
Ugy elhányja-veti szögény erejét :
Elaluszik, elhajtják a hat ökrét.

Szolgagyerök szalad haza ijedve :
Bátyám uram, elveszött a hat ökre!
Van imádság szögbe', likba', sarokba',
Lótás-futás högyön-völgyön, ódalba'.

Isten terömtötte a betyárokat,
Azok által veri a gazdagokat ;
Hogyha betyárgyerök nem találkozna,
Gazdag embör soha nem imádkozna.

7.

A subámnak nincs melege,
Megvesz az isten hidege.
Korcsmárosné, ha van szived,
Gyujts világot, rakjál tüzet!

Hadd kóstoljam meg borodat,
Öleljem a derekadat.
Láng a szemed, arany a szád,
Bolond, aki haragszik rád!

8.

A szögedi határon
Csősz leszek én a nyáron ;
Leteritem a subámat,
Veregetem a pipámat,
A pipámat.

Ki egy pipa dohányt ád,
Nem hajtom be a lovát,
Sem a lovát, sem magát,
Sem a kedves galambját,
A galambját.

9.

Az alföldön betyár gyerek vagyok én,
Tizenhárom szél gatyába járok én,
Tizenhárom szél gatyába járok én,
Jaj de nagyon betyár gyerek vagyok én!

Kis pej lovam csárda előtt feszeleg,
Azt se tudom, rajta van-e a nyereg?
Kérem szépen, korcsmárosné, nézze meg:
Lovam hátán rajta van-e a nyereg?

Ha felülök kis pej lovam hátára,
Beugratok az aradi gulyába,
Kiválasztok hatvanhárom darabot:
Nesztek lányok, tik is boldoguljatok!

10.

Az én lovam pejkó,
Magam vagyok Patkó.
Hej, lovam négy lábáról
Leesett a patkó!

Csak egy maradt rajta,
Az is lotyog rajta,
Hej, kovács jó barátom
Igazijjon rajta!

11.

Bárcsak hamar május lenne,
Sej, haj, bárcsak hamar május lenne,
Hogy a réten sok ló lenne,
Sej, haj, a nyáron!

Kötőfékem harminchárom,
Sej, haj, kötőfékem harminchárom,
Tele lopom még a nyáron.
Sej, haj, ha lehet.

Békókulcsom csak egyféle,
Sej, haj, békókulcsom csak egyféle,
Mégis békót nyitok véle,
Sej, haj, ha lehet.

Viszik a lovam Gyulára,
Sej, haj, viszik a lovam Gyulára,
Magamat vasba utána,
Sej, haj, utána!

12.

Becsaliba járnak híres lányok,
Réz itcéből isznak a betyárok;
Hej, huj, nem bánom,
Magam is beállok
Becsali bandába
Becsali betyárnak.

13.

Befujta az utat a hó,
Céltalanul fut a fakó.
Eleresztve a kantárja,
Bubánatos a gazdája.

Betyár gyerek ül a lovon,
Nagyot sóhajt olykor-olykor:
Hogy így megcsal, sohse hittem,
Büntesse meg az Ur Isten!

14.

Béres legény voltam én,
Annak se jó voltam én,
Eltörettem a jármat,
Szidták a vén apámat.

Kocsis legény voltam én,
Annak se jó voltam én,
Eltörettem a rudat,
Szidták a rosz voltomat.

Juhász legény voltam én,
Annak se jó voltam én,
Nem jól tudtam terelni,
Csak a szép lányt ölelni.

15.

Be sok falut, be sok várost bejártam,
Be sok rongyos istállóra találtam.
Nem találtam magam alá paripát,
Elloptam a komiszárus pej lovát.

Arra kérem komiszáros uramat,
Ne lője ki alólam pej lovamat.
«Ejnye, ejnye, azt a betyár mindenit!
Lovát félti, nem a maga életit.»

16.

Betyár vagyok, szabad gyerek,
Holmi félszet nem ismerek;
Ha kergetnek a hadnagyok:
A pusztába bevágtatok.

Cifra csárda az én tanyám,
Ott szoptatott engem anyám,
Nevelőm volt a jó Isten,
Nyalka szegény legény lettem.

Szép élet a betyár élet,
Szabad, amilyen csak lehet,
Ahova szive vezeti, —
Paripája odaviszi.

Enyim egész világ lánya,
Ráadásul az asszonya;
Belém akad egy-egy utas:
Hoz az nekem elég huszast!

17.

Be van az én szűröm ujja kötve,
De nem tudod, pajtás, mi van benne.
Az egyikben acél, kova, tapló,
A másikban százforintos bankó.

Ha megunom magam a pusztába',
Kapom, fogom, megyek a csárdába;
Parancsolom a korcsmárosnénak:
Hozzon kend bort jó borivójának!

Még azt mondják rólam az irígyek:
Ihatik az, mert lopott eleget.
Ha loptam is, megszenvedtem érte, —
A vármegye se' hányja szememre!

18.

Bogár Pista szép legény volt,
Az dolmányán hét pityke volt,
Nadrágszija hét lyukra volt,
Hej, beh gyönyörü legény volt!

Által is ment a Körösön,
Bele is hót örökösön,
Nyárfalevél, fűzfalevél,
Mindet összesodri a szél...

19.

Csendes éjjel, messze tájon
Pásztortűz van a határon,
Libeg-lobog piros lángja,
Kedvesét a juhász várja.

A tűz lángja nem lobog már,
A juhász is hiába vár,
Kialszik a tűznek fénye,
Keserüség kél szivébe!

20.

Csikós vagyok az Alföldbe, nem gulás,
Ostor illik a nyakamba, karikás;
Ostoromat lovam szügyére vágom:
Szaladj velem körösztül a világon!

Mos' gyüttem én félegyházi tanyárul.
Hirt mondanék Gulyás Bandi bajárul:
Gulyás Bandi kifeküdt a mezőre —
El is lopták legszebb lovát mellőle.

21.

Csütörtökön virradóra,
Találtam egy pej csikóra,
Még jól föl se kantároztam,
Zsandár állott az ajtóban.

Zsandár urak mit akarnak,
Talán bizony vasat adnak?
— Nem jöttünk mink vasat adni,
Szilaj csikót jöttünk vönni.

Szilaj csikó nem eladó,
Nem is zsandár alá való,
Mert ha erre zsandár ülne:
Szabad madár is rab lönne.

22.

Cifra szüröm Veszprémbe vettem,
Érte harminc forintot fizettem,
Ha vállamra nyalkán felteritem,
Még az angyalát is elkeritem.

Igy sétálok végig a korcsmában,
Csuka-orru ficsúros csizmában.
Odaszólok: hallja korcsomáros,
Vagyon-e még olyan nyolckrajcáros?

Hej korcsmáros, ne féljen kigyelmed,
Itt hagyom a boráért szürömet,
S ha ki nem váltom a jövő hétre:
Akasztasson a cégér helyére!

23.

Co fel! édes deresem,
A rózsámat keresem.
Ha elhagyott, majd megvár,
A golopi határnál.

Vékony deszkakerités,
Jaj be karcsu teremtés!
Mihelyt őtet megláttam,
Mindjárt magamnak szántam.

24.

Disznó a mezőben annyit nem turkál,
Hányszor az én rózsám engem megdorgál,
Annyit nem turkál, annyit nem turkál,
Hányszor az én rózsám engem megdorgál.

Csikó a ménesen annyit nem nyerit,
Hányszor az én rózsám engem beterit,
Annyit nem nyerit, annyit nem nyerit,
Hányszor az én rózsám engem beterit.

25.

Egy ut mellett lefeküttem;
Alig hogy elszöndöröttem,
Kökény szömöm fölvetöttem:
Kilenc zsandár állt mellettem.

Zsandár urak, mit akarnak,
Talán engöm mögvasalnak?
Hogyha engöm mögvasalnak,
Még az madarak is sirnak.

A gyutaji hidon átul
Hajtottam hat csikót átul —
Kutya zsandár ugy mögkötött:
Kezem-lábom elsenvedött;

Hogy a kezem elsenvedött,
Szolgabiró kinevetött:
«Ugye, betyár, jobb lött volna,
Másnak kárt sem töttél volna!»

26.

Egy se betyár, ki gyalog jár,
Ki bodor-szőrü paripán nem jár,
Lásd az enyém bodor-deres,
Egész világ engem keres.

Az erdőben, nagy erdőbe,
Rajtam ütött a vármegye,
Ki fokossal, ki baltával,
Hej ki-ki maga szerszámával.,

Én sem vettem azt tréfára,
Felugrottam paripámra.
Beugrottam Torn'áljára,
Kedves Julcsám kapujára.

Nyisd ki Julcsám kis kapudat,
Hadd kössem be a lovamat,
Egy kis szénát, nem abrakot,
Nem tölt az itt harmadnapot.

27.

Éjszakai holdvilágon jó idő,
Betyár fattyu futkározik a mezőn,
Ökröt, barmot, birkát, ménest keresi,
Szépit, javát válogatva elviszi.

Ha elszakajt harminc ökröt, vörösset,
Elhajti a váci kereskedőnek,
Betyár fattyu elszakajti a tinót,
Kupec ember adja érte a bankót.

28.

Elszegődtem Tarnócára bojtárnak,
Jó legelője lesz ottan a nyájnak ;
Fizetésem husz forint tiz karajcár :
Megél abból egy bojtár.

Husz pár birkatartást is ajánlottak,
Foglalóba ötven karajcárt adtak ;
Beittam a pipagyujtó csárdába',
Görgetegi határba'.

A gazdámmal leszek majd egy kenyéren,
Jönnek értem szentgyör'napkor szekéren ;
Fölteszik a tulipányos ládámat,
Furuglyámat, dudámat.

Igy masérozok majd el a pusztára,
Goróf Szécsényinek a jószágára.
S ha a nyáját átolvassák kezemre,
Kihajtom a mezőre.

Aztán addig furuglyálok dudálok,
Míg egy hű szeretőre nem találok ;
Van a pusztán elég szőke, barna lány,
Belém szeret egy talán.

Ha megszeret, jól teszi, majd elveszem,
Édes kis feleségemnek nevezem . . .
Hetedhét országon nem lesz több ily pár,
Mint Tarnócán a bojtár.

29.

Én vagyok a petri gulyás,
Én őrzöm a petri gulyát,
A bojtárom vizen, sáron,
Magam a paplanos ágyon.

A csikósnak jól van dolga,
Egyik lórul a másikra,
De a juhász mint a kutya,
Egyik dombrul a másikra.

30.

Én vagyok az árva gyerek,
Napszám után éldegélek,
Kézi munka a jószágom,
Két tenyerem a jobbágyom
S széles e föld a honom.

Nincsen marhám, sem cselédem,
Száraz kenyér az ebédem,
Napsütött viz az italom,
Kopasz föld a derekalom
S a szállásom zöld halom.

Nem irigylem a kincseket,
A gazdag még koldus lehet,
De szárazon és tengeren
Bizonyos az én kenyerem:
Eltart a két tenyerem!

31.

Erdő, erdő, be szép kerek erdő!
Közepébe' két szál arany vessző.
Gulya, ménes legel benne,
Kedves rózsám az ölembe.
Erdő, erdő, erdő,
Be szép kerek erdő:

Búza, búza, be szép tábla búza!
Közepében két szál piros rózsa.
Azt a rózsát leszakítom,
Kedves rózsám, neked adom.
Búza, búza, búza,
Be szép tábla búza!

32.

Erdő is van, makk is van,
Maj' möghizik a kis kan;
Ha möghizik, levágjuk,
Maj' tarisznyára raktyuk.
  Hű ne! Koca ne!
  Nem a te házatok e!

33.

Erdő mélyén kakuk madár búsan szól,
Elbucsuzik a nefekejtsbolortól.
Én is, én is elbujdosom,
Elmögyök a világnak,
Vagy elmögyök az alföldre,
Ott beállok betyárnak.

A betyárnak jól mögy dolga, hiába,
Zöld erdőbe nefelejts a tanyája,
Kakukmadár ébresztgeti
A betyárt az álmábul:
Ébredj, ébredj betyárgyerök,
Éjfélt ütött az óra!

34.

Esik eső, a haraszton,
Nem kapok én a paraszton,
Hej, jó az isten, jót ád nékem,
Hej, csikós bojtár vesz el engem!

Esik eső, zúg a malom,
Bort iszik az én galambom,
Hej, hadd igyék, hadd mulasson,
Hej, csakhogy hozzám hű maradjon!

35.

Esik eső, nagy sár van a kapuba,
Meglátszik a lopott lónak a nyoma ;
Eregy rózsám, söpörd le a ló nyomát,
Ugyis te rád rakosgatom az árát.

36.

Esküvőre kéne menni Szegedre, Szegedre,
Jaj, de békót vertek a két kezemre, kezemre.
Eskü helyett akasztófára visznek, —ra visznek,
Husz csikóért,
Hat tinóért engem felkötnek.

Mondd meg, rózsám, a vármegye uraknak, uraknak,
Hogyha hozzám az egekbe eljutnak, feljutnak :
Ottan harminc helyett hatvant lopok el, hajtok el —
Husz csikóért,
Hat tinóért mért kötnek engem fel?

Eregy rózsám, végy fekete pántlikát, pántlikát,
Kösd be vele a kedvesed kalapját, kalapját ;
Holnap reggel már ilyenkor angyalom, galambom,
Mily jó lélek
Lakik bennök — az istennek megmondom.

37.

Esteledik, alkonyodik,
Gulya, ménes takarodik ;
Három bojtár jó bort iszik,
A számadó káromkodik.

Egyik iszik Levelesben,
Második a Cserepesben,
A harmadik a Bügesbe, —
Ejnye, disznó teremtette!

Igyál, betyár, múlik a nyár,
Úgy sem soká duhajkodsz már,
Lehullik a tölgyfalevél,
Hová leszel, szegény legény!

Az angyalát az apádnak,
Mért mondtál engem betyárnak?
Viselem a betyár nevet,
Szenvedek érte eleget.

38.

Ha felülök Fogarasi János bátyám
  lopott, fakó csikajának a tetejibe,
Beugratok a gulya közepibe,
Kiszakajtok tizenhárom darabot:
Netek, lányok! tik is boldoguljatok!

Fogarasi János bátyám lopott fakó
  csikajának patkószege de fényes!
Kondorosi csárdás lánya de kényes.
Göndörhaja, huncutkája a vállán,
Száz talléros selyemkendő a nyakán.

Hogyha megforgatom ezt a rézcsillagokkal
  kikutyateremtettézett, tölgyfanyelü baltámat,
Elkiáltom az ivóba magamat:
Takarodjon mindenki az utcára!
Igy mulat a herceg Eszterházinak a bojtárja!

39.

Ha látom a fergeteg elejét,
Begyüröm a süvegem tetejét,
Csak ugy nézem az időt alóla.
Még a jég is visszapattog róla,
Megérem én a magam sorsával,
Nem cserélek semmi potentáttal,
Ha szegény is, de magamé vagyok,
Szolgálatba szabadságért állok.

40.

Hej, gazd' uram, adja ki a béröm!
Már többet a jószágát nem őrzöm;
Elszegődtem a szomszéd megyébe,
A csikósok, gulyások közébe.

Peti fiam, ne hagyj te itt engem,
Hisz' te voltál a legjobb cselédem;
Uj szürt veszek majd vásárfiának,
Csak jó gondját viseld a jószágnak.

Hej, gazd' uram, nincsen semmi kedvem,
Meguntam már itten az életem,
Odaadta Juliskámat másnak,
Viselje más gondját a jószágnak!

41.

Hej, huj! Sobri pajtás!
De régen nem láttuk egymást.
Hej, huj! ha nem láttuk,
Csakhogy jó hirét hallottuk!

Hej, huj! Sobri pajtás!
Hogyan tetszik a vándorlás?
Hej, huj! nem jól tetszik,
Mert kedvesem halva fekszik!

Hej, huj! Sobri pajtás!
Endöréden mi a szokás?
Hej, huj az a szokás,
Diszlik a szeretőtartás!

Hej, huj! Sobri pajtás!
Micsoda ott az a nagy ház?
Hej, huj! Sümeg város:
Ott lakik a komiszáros . . .

42.

Hej, lóra, csikós, lóra!
Be van a ló hajtva,
A biró udvarán,
Ihajja!
Szól a csengő rajta.

Hej, hadd szólják, hadd szólják,
Zsebemben a tallér,
Én voltam Gencsen
Ihajja!
A hires gavallér.

Hej, ismerem a hangját,
Volt is a kezemben,
Tugári vásáron
Ihajja!
Arannyal fizettem!

43.

Juhász legény bundája, hm!
Szőrivel kifordítva, hm!
Azért van kifordítva,
Hogy az eső ne vágja, hm!

Juhászbojtár süvegje, hm!
Legyürve a szemébe, hm!
Azért van az legyürve,
Hogy a nap meg ne süsse, hm!

Juhászgyerek kendője, hm!
Selyemmel van beszegve, hm!
Azért van az beszegve,
Mert az anyja beszegte, hm!

Juhászfiu táskája, hm!
Pirossal van kivarrva, hm!
Azért van az kivarrva,
Mert valaki kivarrta, hm!

44.

Juhász vagyok, búsan őrzöm a nyájat,
Esketőre most viszik a babámat,
Vig muzsika kihallik a cserényig,
Fáj a szivem, fáj a megrepedésig.

Felpattanok a szamárra nagy búsan,
Végig ütök füle közt a kampóval;
Isten hozzád, szép selymes nyáj, elmegyek,
Vagy meghalok, vagy a rózsámé leszek!

45.

Kanász voltam, kanász leszek,
Három siska disznót veszek;
Ha ellopják, megint veszek,
Azért mégis kanász leszek!

46.

Kaposváron nincs több legény mint három,
Az is elmegy szénát vágni a nyáron.
Lagos csizma, csipkés kötő előtte,
Nem illik a kaszanyél a kezébe.

A faluba nincs több legény mint Pista,
Még a biró lyányát is megszólítsa,
Van is neki egy pár ezör forintja,
Piros bőrbül van a bugyellárissa.

47.

Kaszás csillag jár az égen,
Kaszál a rózsám a réten.
Ha ő kaszál, én meg gyűjtök,
Ugyis rajta könyörülök.

Ezen a hosszu éjszakán
Ragyog a csillag igazán!
Ahol az a csillag ragyog,
Én is oda való vagyok.

48.

Kedves rózsám, ha igazán szeretnél,
Magad mellé a nyeregbe ültetnél.
Gyenge vagy még kis angyalom a lóra,
Játszik a ló s könnyen leesel róla.

Az én lovam arra vagyon kaptatva,
Többet megyen horpacon, mint jóllakva.
Én magam is arra vagyok kaptatva,
Szeretem a más babáját titokba!

49.

Kihajtom a ludam a rétre,
Elvágom a nyakát estére,
Igy rózsám, ugy rózsám, ugy lesz jó,
Minden legénynek a másé jó.

A ludam a réten legelész,
A rózsám mellette heverész.
Igy rózsám, ugy rózsám, ugy lesz jó,
Minden legénynek a másé jó.

Rászállott a madár a fára,
Elhagyott a babám bújába.
Igy rózsám, ugy rózsám, ugy lesz jó,
Minden legénynek a másé jó.

50.

Kiverem a lovam a rétre,
Magam is kimegyek melléje,
Vágok neki rendet kaszával,
Jól tartom a lovam szénával.

Kihajtom a lovam a rétre,
Magam is lefekszem melléje,
Szedek neki füvet sarlóval,
Jól tartom a lovam sarjúval.

Kiverem a disznóm a nyájra,
Magam is kimegyek utána ;
Vágok neki dudvát kapával,
Jól tartom a disznóm dudvával.

Kihajtom az ökröm a gyepre,
Magam is kimegyek melléje,
Vágok neki szárat vágóval,
Jól tartom az ökrömet szárral.

Kihajtom a ludam a gyepre,
Magam is kimegyek melléje ;
A ludam a gyepen heverész,
Galambom mellette heverész.

51.

Korcsmárosné gyujts világot,
Hej! van-e kökényszemü lányod?
Hej! van-e kökényszemü lányod?

Serem is van, borom is van,
Hej! kökényszemü lányom is van,
Hej! kökényszemü lányom is van!

Pista bácsi, Jancsi bácsi,
Hej! csak a ládám vigye kend ki,
Hej! csak a ládám vigye kend ki.

Jól eldugja kend a gazba,
Hej! meg ne találja a gazda,
Hej! meg ne találja a gazda.

Mert ha rátalál a gazda ;
Hej! lángot vet a selyem szoknya,
Hej! lángot vet a selyem szoknya.

Selyem kötő, selyem kendő,
Hej! lángot vet az mind a kettő,
Hej! lángot vet az mind a kettő.

52.

Korcsmárosné, nekünk halat süssék kend,
Azután meg citronyos bort adjék kend!
Szolgálóját estrázsára állítsa kend,
Ha zsandár jön, nekünk hirül adja kend!

Egyszer csak gyün a szolgáló ijedve:
Kilenc zsandár közeledik fegyverbe!
— De a betyár felkap a pej lovára,
Bevágtat a délibábos pusztába . . .

53.

Lám megmondtam Angyal Bandi, ne menj az
Alföldre,
Csikósoknak, gulyásoknak közibe,
Közibe.
Mert megtanulsz lovat lopni izibe,
Izibe,
Majd ugy kerülsz a vármegye kezibe,
Kezibe.

54.

Leégett a csiribiri csárda,
Benne égett három hires dáma;
Benne égett három hires dáma,
Számadónak kivarrott subája.

Számadónak nincsen semmi kára,
Másikat vesz szegedi vásárba,
De a szegény Jancsi juhászlegény —
Hej, maga is benne égett szegény!

55.

Lóra csikós, lóra!
Elszaladt a ménes.
Csak egyedűl maradt
A pányván a nyerges.

Nem tehetek róla,
Mert meg vagyok fogva,
Ott az öreg bojtár.
Adjon számot róla.

A tömlöc feneki
Az én vetett ágyam.
Annak két oldala
Az én háló társam.

A tömlöc teteje
Takarózó párnám,
Kigyók, békák szeme
Világító gyertyám.

Nyujtsd be rózsám, nyujtsd be
Fehér keszkenődet,
Hadd törülgessem le
Sűrű könyeimet!

56.

Megfogom az eke szarvát,
De harmatos!
Fölszántom az öreg utcát,
Nem lesz hantos.
Vetek bele dupla szekfüt
Virágnak,
Hadd szakasszon minden kis lány,
Hej, huj, magának!

57.

Meghalt a juhász,
Oda a juhász,
Nem mondja már a kutyának,
Nem mondja már a kutyának:
Tatár ne, fity!

Meghalt a kocsis,
Oda a kocsis,
Nem mondja már a lovának,
Nem mondja már a lovának:
Sárga te, csity!

58.

Megismered a kanászt
Ékes járásáról,
Angyal-füzött bocskoráról,
Tarisznyájáról.

Megismered a kanászt
Hegyes bocskoráról,
Disznózsirral jól kipedrett
Pörge bajuszáról.

59.

Meg vagyok én búval rakva,
Mint a borizü almafa,
Kettő-három terem rajta,
Mégis teritve az alja.

Csütörtökön virradóra
Bementem egy kis kunyhóba,
Még jól el sem szenderedtem,
Kilenc zsandár áll mellettem.

Zsandár urak, mit akarnak?
Talán bizony megvasalnak?
— Megvasalunk, megkötözünk,
Aradra is bekisérünk.

Az aradi nagy törvényben
Tizenkét ur ül a székben,
Kacsingatnak a szemembe:
Hány pár tinó jut eszembe?

Nem jut nekem több eszembe,
Csak hat tinó Debrecenbe;
Mégis rám verték a vasat,
Babám szive majd meghasad

60.

Micsoda lárma az
Abb' a zöld erdőbe?
Talán a galambom
Lovát hajtják ott be?

Hadd hajtsák, hadd hajtsák,
Hadd fizessen érte,
Mert a piros hajnal
Tilalomban érte.

Tilalom, tilalom,
Karancskeszi malom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom!

61.

Mikor Isten a világot rendelte,
Betyár fattyut még akkor teremtette.
Biz' Isten, ha betyár fattyu nem volna,
Pénzes zsidó imádkozni se tudna.

Ha bemegyek a csárdába bort inni,
Én utánam soha se járjon senki.
Ha beverik ezt a betyár fejemet,
Senki se szánjon, sirasson engemet.

Betyár fattyu, nyergeld fel a lovamat,
Még a Tiszán átusztatom magamat.
Hajtok rajta tiz-husz lovat, lopottat,
Holnap éjjel mind eladom igaznak.

62.

Most jöttem a tetétleni pusztáról,
Leesett a vas a lovam lábáról,
Míg a kovács vasalja a lovamat,
Nálad, rózsám, kimulatom magamat.

Verjed kovács, verjed soká a patkót,
Ugy kapsz tőlem gavallér borravalót;
Amennyit ütsz kis pej lovam lábára,
Annyi csók jár addig rózsám szájára.

63.

Nem ér az a béres
Három sárga bögrét,
Ki minden hajnalban
Ihajnár!
Keresi az ökrét,
Igaz a'!

Nem ér az a kocsis
Három vereshagymát,
Ki minden hajnalban
Ihajnár!
Keresi a lovát,
Igaz a'!

Nem ér az a leány
Három piros almát
Ki a legény mellett
Ihajnár!
Összehuzza magát,
Igaz a'!

64.

Nem vagyok én kapitány,
Nem járok én paripán,
Juhász legény vagyok én,
Csacsin masirozok én.

Nem vagyok én kapitány,
Nem járok én paripán,
Kanász bojtár vagyok én,
Gyalog masirozok én,

65.

Nem vagyok én kósza betyár,
Ki csárdákon szerencsét vár;
Csak ugy járok a tanyára,
Házasodom nem sokára.

Kecskeméti határ felül,
Csillag ragyog éjfél körül.
Ahol az a csillag ragyog,
Én is oda való vagyok.

Oda megyek, ott maradok,
Szerelem madara vagyok.
Még ma szólok az anyámnak,
S neki váltok Csongorádnak.

66.

Nem voltam én addig beteg
Mig téged nem ösmertelek,
Csak azóta lel a hideg,
Mióta téged ismerlek.

Mindig kértelek a jóra,
Ne menj a korcsmaajtóra,

Mert behivnak a jó borra,
Vasat tesznek a lábodra.

Fáj a szivem, majd meghasad,
Mikor zörgeted a vasat,
Hasad, hasad, majd meghasad,
Mikor zörgeted a vasat.

67.

Nincsen erdő, nincsen mező,
Hol a lovam legeljen.
Nincsen nekem szép szeretőm,
Ki igazán szeressen.

Lesz még erdő, lesz még mező,
Hol a lovam legeljen,
Lesz még nekem szép szeretőm,
Ki igazán szeressen.

68.

Nincsen széna, nincsen abrak,
Édes lovam, agyon csaplak.
Bőröd a zsidónak adom,
Nem lesz reád semmi gondom.

Mi hasznod van a bőr árán,
Ha nem ülhetsz lovad hátán?
Ne üss agyon, édes gazdám,
Kitelelek árpaszalmán.

Édes lovam, ne buslakodj,
Lesz még neked jó abrakod.
Ha a rózsámhoz elviszel,
Selyem kötőjéből eszel.

69.

‚Nincs széna, nincs szalma
A szénatartóba',
Megszidtak, megvertek
Érted az éjtszaka.'

«Lesz széna, lesz szalma
A szénatartóba',
Megölellek, galambom,
A pitarajtóba'! —

Van széna, van szalma
A szénatartóba',
Megcsókollak, galambom,
A pitarajtóba.»

‚Hadd hajtsák, hadd hajtsák
Az irígyek a szót,
Máskor is kinyitom
Rózsámnak az ajtót.'

70.

Oda fenn a felső réten
Ott kaszál az én édesem,
Ha ő kaszál, én takarok,
Ott is neki jót akarok.

Aranytüsző a derekán,
Nem hajlik a kasza után,
Selyem kalap a fejibe,
Nem süt a nap a szemibe.

Ugyan édes párnám csúcsa,
Mit álmodtál az éjszaka?
Nem álmodtam én egyebet,
Csak a te barna szemedet!

71.

Orosházáról fuj a szél,
Zörög az akácfa-levél,
«Bali Gyurka hova lettél,
Hogy Makóra el nem jöttél?»

«Mentem volna, nem lehetett,
A vármegye nem eresztett;
Megkötözték a lábamat,
Elzárták szabadságomat.

Még a járásom szabad volt,
Jó barátom mindenütt volt;
De most már, hogy rabbá estem,
Jó barátom sehol sincsen!»

72.

Patkó Pista sétált a sik mezőben,
Dupla pisztol a derekán gyüszüben,
Gyüszü-szíja a derekát szorítja,
Meg nem fogja negyven jáger katona.

Patkó Pista uri nemzetből való,
Nem köll néki selyem paplany, takaró,
Nem köll néki a babája dunyhája,
Beéri a tizennyolc szél gatyája.

Kivirágzott, kizöldelt már az a fa,
Kire vagyon Patkó Pista akasztva,
Fujja a szél duhaj üngét, gatyáját,
A föld szijja vékony-karcsu derekát.

73.

Rongyos csárda két oldalán ajtó,
Oda rugtat pej paripán Patkó,
Csaplárosné, igy kezdi meg a szót;
Látott-e már egy lovon hét patkót?

Ha nem látott, jőjjön ki, most láthat,
Négyet visel e gyönyörü állat,
Az ötödik magam vagyok nemde?
Kettő meg a csizmámra van verve.

74.

Subri Jóska az erdőbe,
Kalamáris a kezébe,
Tenta, penna a markába,
Aranylánc van a nyakába.

Subri Jóskát agyonlűtték,
Egy gödörbe beletötték,
Fekete föld hullott rája,
Szeretője borult rája.

75.

Sötét felhők vándorolnak az égen,
És az eső a parajdi nagy héten.
És az eső, ó de szépen csepereg,
Kis angyalom de hiába kesereg.

Sűrü csillag ritkán ragyog a réten ;
Az én rózsám sarjút kaszál a héten ;
Olyan szépen csengeti a, pengeti a kaszáját,
Oda várja szeretőjét, babáját.

76.

Szegény legény vagyok én,
Ha lopok, ugy élek én,
Ha nem lopok, cserélek,
Azért mégis megélek.

Akár lopok, akár nem,
Mindig tolvaj a nevem.
Inkább lopok hát, mint nem,
Legyen igaz a nevem.

Akár iszom, akár nem,
Mindig korhely a nevem.
Inkább iszom hát, mint nem,
Legyen igaz a nevem.

77.

Szegény legény vagyok én,
Vásárokra járok én,
Csikót, tinót lopok én,
Csak ugy éldegélek én.
Szegény legény vagyok én.

Nincs nekem több jószágom,
Csak egy barna galambom,
Ha ő vele lehetek,

Véle enyeleghetek,
Minden bút elfelejtek.

Nem bánt engem más baja,
Legyen kenyere, vaja;
Van nekem egy kis tanyám,
Oda várom a babám,
Oda várom a rózsám.

Nincsen nekem sok kincsem,
Sohase volt, most sincsen.
Nem irigylik éltemet,
Sem a szegénységemet,
Nem óhajtják vesztemet.

Eltemetnek engemet,
Eltemetnek engemet,
Elfelejtik nevemet,
Piros rózsa, viola,
Kiviritja valaha.

78.

Széles az ökröm szarva,
Nem fér az istállómba;
A babámnak két karja
Nem ölel meg hajnalba.

Hat ökröm a jáormba,
Magam az áristomba,
Gyere babám, váltsál ki,
Ne hagyjál elhervadni!

Kiváltalak, ki, ki, ki,
Nem hagylak elhervadni,
Adok olyan pár csókot:
Megér ezer forintot!

79.

Teli a zsebem bankóval,
Az istálóm lopott lóval.
Három szürke, hat fekete,
Most is keres, most is keres a vármegye.

Lyukas a tömlöc oldala,
Hideg szellő dúdol rajta,
Nem bánom én, ha dúdol is,
Megélek én, megélek én, ha lopok is.

80.

Tizenhat esztendős voltam,
Mikor lopni elindultam.
Loptam harminchárom lovat,
Még sem pöngetem a vasat.

Mikor a biró háborgat,
Lopok neki egy pár lovat.
Beállitom udvarára,
Még meg is hí vacsorára.

Teli a zsebem bankóval,
Az istállóm lopott lóval.
Eladom a lopott lovat,
Veszek rajta igaz lovat.

Van is nekem egy szijhátu
Fakó lovam, kese lábu,
Hej, huszonnégy óra alatt
Debrecentől Pestig szalad.

81.

Ugy ég a tűz, ha lobog ;
Ugy élek én, ha lopok.
Ha nem lopok: cserélek,
Még sem igazán élek.

Ugy ég a tűz, ha lobog ;
Ugy élek én, ha lopok.
Nem vagyok én szent lélek,
Hogy én igazán éljek.

82.

Úgy nőttem fel mint az erdőn a gomba,
Szeretőm volt tiz esztendős koromba,
Ez a világ megmondhatja szemembe:
Hány szeretőm volt egész életembe.

De meguntam ezt az urat szolgálni,
Éjjel, nappal a marháját kurálni;
Inkább ülnék barna babám ölébe,
Kaccsintgatnék két fekete szemébe.

83.

Uj-városi juhász vagyok én,
Ezt a kerek pusztát lakom én,
Ennek közepében lakásom,
Ide várom kedves galambom.

Házam előtt egy fa, nem látszik,
Minden karácsonba' virágzik,
Terem rajta alma jó szagú,
Ugyan, babám, mért vagy szomorú?

84.

Vagyok olyan legény, mint te,
Vágok olyan rendet, mint te,
Ha nem hiszed, gyere velem,
Fogd meg az én kaszanyelem.

Vagyok olyan béres, mint te,
Rakok olyan kazalt, mint te,
Ha nem hiszed, gyere velem,
Fogd meg az én villanyelem!

85.

Verőcei kukorica de sárga —
Ott lütték mög Máté Jóskát bokába.

Piros vére ugy folyik mind a patak,
Bodó Böske siratná, de nem szabad.

86.

Voltál-e már Félegyházán, Berénybe?
Voltál-e már komiszáros kezébe? —
Nem félek én komiszáros kezétől,
Letagadom a csillagot az égről.

Ha felülök kis pej lovam hátára,
Benyargalok vásárhelyi pusztába,
Megpróbálom kis pej lovam odáig,
Ha kergetik, tud-e futni sokáig?

Magas a szegedi torony teteje,
Mégis kihallik a harang belőle,
Húzd el nekem azt a szomorú hangot:
Hogy engemet az én rózsám elhagyott.

87.

Zavaros a Tisza vize, nem tiszta,
Rávezetem kis pej lovam, nem issza,
Hogy is inná, mikor olyan zavaros,
Nem vagyok én a rózsámmal szabados.

Kizöldül az erdő fája, leveles,
Akinek nincs, biztos szállást ott keres.
Akit otthon vetett ágyra nem várnak,
Minden bokor szállást ad a betyárnak.

Hortobágyon nekünk nő fel a csikó,
Csaplárosné nekünk tartja, ami jó;
Elszeretjük a menyecskét urátul,
Jól ismernek Tiszán innen, Tiszán túl.

IV.

BORDALOK.

1.

Adjon isten bort, buzát, barackot,
Tarka farku malacot,
Szekerünknek kereket,
Poharunknak feneket,
Hogy ihassunk eleget!

2.

Adjon isten minden jót,
Bort, pecsenyét, olcsó sót,
A lengyelnek sok borsót,
Ellenségnek koporsót.

Adjon isten egészséget,
Magyarok közt békességet,
Bő szüretet, eleséget,
Szép asszonyt, jó feleséget!

Adjon isten minden jót,
Diófából koporsót,
Énnekem hü szeretőt,
Vén asszonynak meszelőt.

Boszorkánynak lapátot,
Vak koldusnak kabátot,
Elevennek tüzes bort,
A holtaknak csendes tort.

3.

Az alispán, az alispán kalapomhoz rózsát tett,
Most is ott van, most is ott van, hogy ha még el nem ve-
Rózsa mellett, rózsa mellett szép a piros tulipán, [szett;
Piros borral, veres borral itatott az alispán.

Húzd ki cigány, húzd ki cigány, azt a nótát vidoran,
Hadd táncoljak, hadd táncoljak egyet, aki lelke van!
Tisztujitás, tisztujitás lesz ma itt a vármegyén,
Öt-hat kupa, öt-hat kupa veres bort megittam én.

Jó bort ivott, jó bort ivott ősapám is hajdanán,
Mikor királyt, mikor királyt választottak ős Budán,
Szegény öreg, szegény öreg! ő már többet nem iszik, —
Bort ide hát, bort ide hát, hadd iszom én reggelig!

4.

Bajusz kell a magyarnak,
Miről sokat tartanak.
Félre, bajusztalan száj!
Orrom alatt ne piszkálj.

Magyarország azért jó,
Ritkán üres a hordó.
Ha kiürül megtöltik,
S vele kedvöket töltik.

Jaj de messze elviszik,
Hogy a magyar bort iszik
Pedig, a teringettét!
Nem issza meg az eszét.

5.

Bárcsak ez az éjszaka
Három napig tartana,
Három éjjel, három nap,
Kimulatom magamat.

Megütötték a birót
Egy nagy bottal, hogy meghó't,
Szegény biró, de kár volt,
Az én kedves komám volt.

6.

Bíró fia vagyok,
Senkitől se tartok.
Paripám : a papné,
Nyergem : a kántorné.
Hozz bort, kocsmárosné!

A kantárom : Julis,
A terhellőm : Maris,
Hevederem : Sára,
Farmatringom : Klára.
Húzd rá utoljára!

7.

Bort ittam én, boros vagyok,
Haza mennék, de nem tudok.
Aki tudja, mért nem mondja?
Merre van az ország utja.

Leányt láttam, megszerettem,
De a nyomát elvesztettem.
Aki látta, mért nem sugja,
Hol lakik a szivem bubja.

8.

Eggyik szőllőtüke fehér,
  Másik fekete —
Dicsértessék az ur Jézus
  Drága szent neve;
Boldogságos szüzanyánk
  Légy mindig pátronánk;
  Uram Jézus segél' mög, —
Ezt a kis bort igyuk mög!

9.

Egyszer egy barát azt mondta,
Egyszer egy barát azt mondta,
  Hogy Mohamet,
  Hogy Mohamet
  Rossz próféta.

Egykor egy bolond gondolat jött az eszébe
S a boritalt megtiltotta hevenyébe.
De mikor megokosodott,
Maga is meg,
Maga is meg,
Maga is megittasodott!

10.

Ejh, haj, magyar ember
Összeüti bokáját,
Által karolja
Kedves babáját,
S büszkén kiáltja:
Három a tánc halálig!
Ejh, haj, világos
Ejh, haj, virradtig!

Ejh, haj, magyar ember
Megüriti kupáját,
Busan siratja
Kedves hazáját,
Busan kiáltja:
Most a tánc is halálos,
Ejh, haj, világos,
Ejh, haj, Világos!

11.

Életemnek végnapjait
Töltöm az korcsmába,
Onnan visznek az angyalok
Fel a mennyországba,
Az angyalok is azt mondják
Odafenn a mennybe:
Uram, ezt a jó borivót
Vedd a kegyelmedbe!

12.

Elindúla egy kalmár
A szürke lovával,
Megrakta a talyigát
Számos portékával;
Üti, veri a lovát
Csomós ostorával,
Hát egyszer csak nem birja,
Mondja nagy lármával!
Gyihi!... gyihi!... gyihi!... hó!*

* Míg ezt mondják, az alatt kell az ivónak poharát kiüríteni.

13.

Éljen, aki most issza ki
Borát a pohárból!
Éljen, aki nem vonja ki
Magát a barátságból;
Éljen minden jóban járó,
Akár szegény, akár báró;
Éljen minden vig mulatság,
Éljen a barátság!

14.

Elmegyünk, elmegyünk,
Mindnyájan elmegyünk.
No de nem, nem, nem,
No de nem, nem, nem,
Nem megyünk mi innen el,
Mig a házi gazda minket
Furkósbottal ki nem ver!

15.

Ennek az embernek
Jó kocsija van,
Jó kocsija előtt
Jó két lova van.
Homok hegynek hogyha tartja:
Csipke-bokor megállitja,
Akkor mondja: gyi! . . .
Gyihi! . . . hi! . . . hi! . . .*
Hó!

16.

Én vagyok a, én vagyok a kunsági fi,
Nem parancsol nékem senki,
Sem a jászság, sem a kunság,
Sem a szegedi biróság.

* Míg ezt mondják, az alatt kell az ivónak poharát kiüríteni.

Én vagyok az, én vagyok az, aki nem jó,
Korcsmaajtó nyitogató,
Pintes palack hajtogató,
Édes-anya szomorító.

17.

Én vagyok az, aki nem jó,
Kocsma-ajtó nyitogató,
Kocsma-ajtó nyitogató,
Édes anya szomorító.

Iszom, iszom a csárdában,
Míg hat lovam lesz a hámban ;
Kettőt kifogok lógóra,
Elég lesz borravalóra.

Iszom, iszom, addig iszom,
Míg a rózsám be nem iszom ;
Ha a rózsámat beiszom,
Arra sem lesz semmi gondom.

18.

Ha bort iszom, jó kedvem van tőle,
  Tőle,
Szid az asszony — nem gondolok véle,
  Véle.
Ha haragszik, elfordulok tőle,
  Tőle,
Ott a hátam, beszélgessen véle,
  Véle.

19.

Hadd muljon ez a világ,
Csak szőlő teremjen,
Amely minden munka nélkül
Bőven termő legyen ;
A torkunkat édesitse,
A gégénket nedvesitse.
Hajdi, hajdi, hajdi, hajdi,
Nosza, pajtás, te is hajtsd ki!

20.

Haragszik a gazda,
Hogy mi itt mulatunk,
Vigye el a házát,
De mi itt maradunk!

A ház a gazdáé,
A föld az istené,
Vigye el a házát,
De mi itt maradunk!

21.

Ide ki az évegcsürnél jó bort mérnek.
Jőjön édes komámasszony, igyunk egyet!
Egy-két, három kupa bor
Leszivárog mindenkor.
Komámasszony!

Az a ménkő vén ember nincs ide haza.
Ott vagyon már harmadnapja fogadóba'.
Még oda ül egy hétig,
Meggyógyulok én addig.
Komámasszony!

Majd haza jő hónap este nagy borosan,
Hol a buza? azt kérdezi haragosan.
Azt hazudom én neki,
Hogy a patkány hordta ki.
Komámasszony!

22.

Iszom, iszom, addig iszom,
Mig a subám be nem iszom.
Ha a subámat beiszom,
Arra sem lesz semmi gondom.

Iszom, iszom, addig iszom,
Mig a babám be nem iszom,
Ha a babámat beiszom,
Arra sem lesz semmi gondom!

23.

Kedves jó barátom,
Vagyon kedved, látom;
Ugorjunk a táncba
A komám házába
Sarkantyus csizmába.

Fordulj egyet, pajtás,
Ugrik utánad más;
Peng a sarkantyúja,
Lóg a mente ujja,
Haja, heje, húja!

Szól bátyám dudája,
Hip, hop a nótája,
Ugorjunk utána,
Kutya, aki bánja,
Lábát aki szánja!

Dinom, dánom, sógor!
Előtted a jó bor,
Köszöntsük egymásra,
Bátorság-adásra
És vigasztalásra!

24.

Két petrence három kalangya
Ne légy, pajtás, a pap bolondja.
Igy szól aki mindig bort iszik,
Míg a temetőbe nem viszik.

Három tallérom volt, elástam,
Megszáradt a torkom, felástam.
Igy szól aki mindig bort iszik,
Mig a temetőbe nem viszik.

25.

Kis szekeres, nagy szekeres,
Mind megissza, amit keres:
Mig a vásárra oda jár,
Száz forintnak végire jár.

Kis szekeres, nagy szekeres,
Mindig a szép lányra keres;
Mig a szekere oda jár,
A pénzének végire jár.

Azt izente a szekeres,
Kell-e rózsám kendő veres?

Nem kell nekem kendő veres,
Maga sem kell a szekeres.

26.

Korcsmárosné bort ide a
Kupába, kupába,
Hadd igyék a szegény legény
Hej! huj! bújába.

Korcsmárosné, már én többet
Nem iszom, nem iszom,
Mert én kendnek nagyon sokkal
Hej! huj! tartozom.

Rójja fel a rézfokosom
Nyelére, nyelére,
Hány itce bort ittam én meg
Hej! huj! hitelbe.

27.

Korcsmárosné, gyújts világot!
Van-e kökényszemü lányod?
Ha nincs kökényszemü lányod:
Alugyék el —
Alugyék el a világod!

Beh szépen szól a klarinét!
Beh szép asszony a csaplárné;
Megöl az ő nézésével;
Kicsal a — haj! —
Becsal a — haj! beszédével.

Zöld asztalon ég a gyertya,
Barna kis lány koppintgatja;
Hol eloltja, hol meggyujtja:
Csak a szivem —
Csak a szivem szomoritja.

28.

Ma van Jakab-nap,
Hordóban a csap.
Iszunk három nap,
De a szegény mesterlegény
Csak harmadfél nap, nap, nap,
Akkor is ugy iszik szegény,
Csak ugy, hogy ha kap!

29.

Megálljék kend, hó!
Itt a stáció!
Itt ázik az őszi kender,
Ki nem iszik, nem is ember!

Megálljék kend, hó!
Enyim kocsi, ló,
Eladjuk a gyeplőt, hámot,
Élünk egy kis jó világot!

30.

Még azt mondják: ingadozom,
Ha egy pohár bort megiszom.
Hej, a nád is ingadozik,
Pedig mindig vizet iszik.

Még azt mondják: az orromon
Piros bor virága vagyon.
Hej, piros a liba orra,
Pedig soh'se mártja borba!

31.

Meghalt az én apám,
Nagy gazdagság maradt rám,
Hat ökörnek kötele
Három vasvilla nyele.

Ha neki szomorodom,
Öt kötelet beiszom,
Hatodikat megfogom
S a nyakamba akasztom.

32.

Megiszok én ilyennel
Vagy tizenkettővel,
Megiszok én ilyennel
Vagy huszonkettővel ;
Megnyugszok, megnyugszok
Ha én ilyen huszonnéggyel
Megiszok!

33.

Meg ne mondja komámasszony az uramnak,
Hogy eladtam a zabomat a zsidónak,
Ha kérdi, azt mondja kend,
Egy szemet sem látott kend,
Komámasszony!

Van énnekem egy kakasom, majd eladom,
Ha kérdi az én emberem, majd azt mondom :
Hogy a róka megette,
Vagy valaki elvitte,
Komámasszony!

Ördög bujjék komámasszony ködmönébe,
Kilenc itce pálinka fér a zsebébe ;
Tizediket ugy vitte,
Attól ment el az esze,
Komámasszony!

Ördög bujjék komámasszony bocskorába,
Mit csatangol éjjel-nappal a korcsmába,
Hogy a fránya egye meg,
Mitől hizik kend ugy meg,
Komámasszony!

Az én uram ilyen-olyan, komámasszony,
Az enyém is ilyen-olyan, komámasszony,
Ha hazajön, jól megver,
Az lesz nekem «jó reggel»,
Komámasszony!

34.

Megvirrad még valaha,
Nem lesz mindig éjszaka,
    Eszemadta!
Nem lesz mindig éjszaka,
Megvirrad még valaha,
    Eszemadta!
Eszemadta, teremtette, barna fattya,
De sok csókot raktam rája, de hiába!

Iszom én is veletek,
Ha veletek lehetek,
    Egy pohár bort.
Ha veletek lehetek,
Iszom én is veletek
    Egy pohár bort.
Ha veletek nem lehetek, jaj be bánom,
Mert unalmas a magános dinom-dánom.

35.

Mikor én még legény voltam,
A kapuba kiállottam;
Egyet-kettőt kurjantottam,
Mindjárt tudták, hogy én voltam.

De mióta házas vagyok,
A kapuba kiállhatok,
Akárhányat kurjanthatok,
Még sem tudják, hogy én vagyok.

36.

Mikor én nőtelen voltam, oda!
A sarkantyu az peregte, oda!
Sörre, borra, pálinkára, oda!
Lányoknak pántlikára, oda!

De mikor megházasodtam, oda!
Az én patkóm azt kopogta, oda!
Sóra, borsra, egy font husra, oda!
Feleségemnek papucsra, oda!

Hát most, hogy megöregedtem, oda!
A bocskorom azt csoszogja: oda!
Csisz el, csosz el a templomba, oda!
Onnét meg a koporsóba, oda!

37.

Nem vagyok én senkinek sem
Adósa, adósa,
Él még az én feleségem
Édes apja, édes anyja,
Meg annak az apósa, anyósa;
Eb fél, kutya fél,
Mig az ipam, napam él,
Eb fél, kutya fél,
Mig az ipam, napam él!

38.

Nyolcan vannak a mi ludaink,
Három fejér, három fekete.
Gunár a ketteje,
Szabad a mezeje,
Gunár, gunár, gunár, gunár,
Gunár, gunár, gunár, gunár,
Gunár a ketteje,
Szabad a mezeje.

Ember, ember, ember iszik most,
Ember, ember, ember iszik most.
Mondjuk tehát nékie,
Váljon egészségére.
Gére, gére, gére, gére,
Gére, gére, gére, gére,
Váljon egészségére,
Váljon egészségére.

39.

Piros, piros, piros,
Piros, piros, piros,
Piros bort az üvegbe,
Piros, piros, piros,
Piros, piros, piros,
Piros lányt az ölembe,
Gömbölyü kis karja
Vállamat takarja,
Megölelném, de ő
Nem akarja.

Tilos, tilos, tilos,
Tilos, tilos, tilos,
Nagypénteken mulatni,
Tilos, tilos, tilos,
Tilos, tilos, tilos
A menyecskét szeretni.
Pici piros ajka
Szivem csalogatja,
Megcsókolnám, de ő
Nem akarja.

40.

Sárga rigó, darázsfészek,
Nem is legény, ha nem részeg,
Dráva, Száva, Duna, Tisza,
Duna, Tisza,
Huncut, aki ki nem issza!

41.

Száraz kender, szösz fonál,
Ne motolálj, csak igyál!
Szentkut, Verebély,
Hadd ballagjon lefelé!

42.

Száz szónak is egy a vége,
Bort ihatnék ez a gége,
Igyunk, igyunk egy keveset,
Hadd oszoljon a kereset.

Búsulok is, bánkodok is,
Rám fér énrám, ha sírok is;
Mind a világ rólam beszél,
De azt mind elfujja a szél.

43.

Széles az én kedvem ma,
Nem fér ebbe a házba,
Ej, haj, csuhajna!
Nem fér ebbe a házba.

Kicsi nékem ez a ház,
Kirugom az oldalát,
Ej, haj, csuhajna!
Kirugom az oldalát.

Ha akarod galambom,
Veled az égbe ugrom,
Ej, haj, csuhajna!
Veled az égbe ugrom!

44.

Tartozok én a csárdába
Kilenc itce bor árává',
Ragyogóm, csillagom!
Kilenc itce bor árává',
Kilenc itce sör árává',
Ragyogóm, csillagom!

Hajnallik, a csillag ragyog,
Mégis a csárdába vagyok,
Ragyogóm, csillagom!
Félre kell a szégyent tenni,
Végig kell az utcán menni,
Ragyogóm, csillagom!

45.

Vasárnap bort iszom,
Hétfőn nem dolgozom.
Jó, kedden lefeküdni,
Szeredán felkelni.

Csütörtök gyógyulni,
Pénteken számolni,
Hej! szombaton kérdezni:
Mit fogunk dolgozni?!

46.

Vásárhelyi Fekete Sas
A házak közt legmagasabb,
Azért lett híres a neve:
Czeglédi Jóska jár bele.

A Kan Jancsi muzsikája
Háromezer forint ára,
Azért szól oly keservesen,
Hogy Jóska többet fizessen.

Huzd rá, Jancsi, — azt a szentjét!
Annyi a pénz, mint a szemét,
Ha a pénzem fogyatkozik:
Ángyom asszony még tartozik.

Huzd rá, Jancsi, három húron,
Hogy a negyedik is szóljon,
Síkasd, ríkasd a húrokat,
Hadd mulassam ki magamat! —

A Kan Jancsi hegedüje
Veszett volna az erdőbe',
Ha oly szépen nem szólt volna:
Pankrót, soh'se lettem volna!

47.

Viz, viz, viz,
Nincsen olyan viz,
Mint a tiszta viz:
Harcsa, potyka lakik benne,
Szép menyecske fürdik benne.

Nincsen olyan viz,
Mint a tiszta viz.

Bor, bor, bor,
Nincsen olyan bor ;
Mint a mádi bor ;
Hű barátság poharában
Szürcsölgessük vig óránkban.
Nincsen olyan bor,
Mint a mádi bor.

48.

Vörös bort ittam az este,
Ragyogó csillagom, galambom!
Most is részeg vagyok tőle,
Ragyogó csillagom, galambom!
A lábamon alig állok,
Mégis szeretnek a lányok,
Ragyogó csillagom, galambom!

Azt mondják, hogy beteg vagyok,
Ragyogó csillagom, galambom!
Mint az égő gyertya fogyok,
Ragyogó csillagom, galambom!
Beteg az én szivem tája,
Te vagy annak patikája,
Ragyogó csillagom, galambom!

V.

TRÉFÁS DALOK.

I.

Adj egy csókot kis violám!
Csak azért se!
Borulj reám édes rózsám!
Csak azért se!
Ülj hát ide az ölembe,
Nézz már egyszer a szemembe!
Csak azért se, csak azért se!

Mosolyogj rám édes szőkém!
Csak azért se!
Dalolj egyet kis pintyőkém!
Csak azért se!
Ne légy durcás, gyöngyvirágom,
Hisz te leszel az én párom!
Csak azért se, csak azért se!

Más szeretőm lesz hát akkor,
Csak azért se!
El is veszem majd tavaszkor,
Csak azért se!
Veszek neki piros csizmát,
Bokorugró selyem szoknyát,
Csak azért se, csak azért se!

2.

A hernádi kovács lánya,
Tudom, mi a kivánsága,
De a fránya birja ki,
Birja, birja, birja ki,
Minden héten uj ruhát
Csináltatni neki.

A kereki biró lánya,
Tudom, mi a kivánsága,
De a fránya birja ki,
Birja, birja, birja ki,
Három éjjel, három nap
Vele táncot járni.

A hahóti mester lánya,
Tudom, mi a kivánsága,
De a fránya birja ki,
Birja, birja, birja ki —
Egész éjjel, egész nap
Ölelni, csókolni!

3.

A kis leány sütni akar,
Kovászára vánkost takar,
Még hajnalba be is vetne,
Ha, ha, ha, ha, ha lehetne!

A kunsági leányoknak,
Nincsen szoknyájuk azoknak,
Ugyan hogyan a mennykőbe
Járnak azok egy pendőbe?

A kunsági legényeknek
Nincs nadrágjuk, szegényeknek.
Ugyan hogyan a gutába,
Járnak azok egy gatyába?

4.

Aluszol-e te, juhász?
Aluszol-e te, juhász?
— Jaj, jaj, dehogy alszom,
Csakis szunnyadozom.

Öttél-e ma, te juhász?
Öttél-e ma, te juhász?
— Jaj, jaj, *öt télnek* a nyarát,
Öt télnek a nyarát.

Ittál-e ma, te juhász?
Ittál-e ma, te juhász?
Jaj, jaj, *itt állok*, uram,
Itt állok, uram!

Jártak-e ma farkasok?
Jártak-e ma farkasok?
— Jaj, jaj, nem is angyalok,
Nem is angyalok.

Vittek-e el báránykát?
Vittek-e el báránykát?
— Jaj, jaj, nem is hoztak,
Nem is hoztak.

Futottál-e utána?
Furottál-e utána?
— Jaj, jaj, nem is előtte,
Nem is előtte!

5.

Ángyom, ángyom, édes ángyom!
Kell-e bunda más világon?
Kell-e bunda más világon?

Ángyom, ángyom, édes ángyom!
Nem kell bunda, sem köpönyeg,
Mert a pokol ugy is meleg!

6.

A nyáron, a nyáron,
Jőjj el hozzám galambom, galambom!
Te lész' az én kis párom, nem bánom,

Légy jó hozzám, kivánom —
Máskép én ki nem állom.

Magába, magába,
Ördög bujjék magába, magába!
Mért válogat a lányba, a lányba;
Egyik olyan, mint másik,
A csókért nem haragszik.

Beléje, beléje,
Ördög bujjék, beléje, beléje!
Válogat a legénybe, legénybe;
Egyik olyan, mint másik,
Ha lefekszik, elalszik.

7.

A panyiti halas-taóba
Fürgyik a fekete csaóka,
Hijába fürgyik a csaóka,
Mert nem lesz fejér a tolyva.

Már Pannyiton csuda esett,
Mert a pap is korcsmáros lett,
Deélig az istent décseéri,
Deélután a jó bort meéri.

8.

A pécskai legények
Ludat loptak szegények,
Nem jól fogták a nyakát,
Elgágintotta magát,
Rete, rete, sárilom!

A pécskai legények
Hej, de nagyon szegények!
Bankóért nyul zsebibe:
Bagó akad kezibe,
Rete, rete, sárilom!

9.

Asszonyok,
Asszonyok!
Gatya-madzag,
Pöndöl madzag,
Vékony madzag,
Vastag madzag,
Széles madzag,
Keskeny madzag,
Fehér madzag,
Sárga madzag,
Nem dicsérem,
Jól megmérem,
Tessék, kérem!

10.

A tárnoki hires urak,
  Sárirom!
Mindig a korcsmába vannak,
  Sárga liliom!

Cifra bot van a kezükben,
  Sárirom!
Egy krajcár sincs a zsebükben,
  Sárga liliom!

11.

A Vargáék kertje alatt
Bodri kutya szörnyen ugat.
Mig a gazda álmodozik,
A menyecske kilopódzik,
Dinom, dánom, sum, sum, sum.

De a Bodri csak nem hallgat,
Mindig erősebben ugat,
Ébresztgeti a gazdáját,
Mert rángatják a szénáját,
Dinom, dánom, sum, sum, sum.

Nagy álmosan észre baktat,
Hallja, hogy a Bodri ugat.
Mi az ördög baja lehet
Tolvajt lát vagy kisértetet?
Dinom, dánom, sum, sum, sum.

Csak tapogat maga körül,
Jobbra-balra, köröskörül,
Nem veszi észre álmosan,
Hogy a kertben két kutya van!
Dinom, dánom, sum, sum, sum.

Egyszer amint egyet fordul,
A Bodri is nagyot mordul,
Akkor látja, hogy nagy baj van,
Az asszonynak hült helye van!
Dinom, dánom, sum, sum, sum.

12.

Az alapi tó szélében,
Erre gyere, galambom!
Leányvásár lesz a héten,
Erre gyere, nem menj arra, galambom!

Két krajcárért adnak egyet,
Erre gyere, galambom!
Talán én is veszek egyet,
Erre gyere, ne menj arra, galambom!

Szőkét ne végy, mert beteges,
Erre gyere, galambom!
Vöröset se, mert részeges,
Erre gyere, ne menj arra, galambom!

Barnát végy el, az lesz a jó,
Erre gyere, galambom!
Az a dolog alá való,
Erre gyere, nem menj arra, galambom!

13.

Az én csizmám csikorgós,
Csikorgós, csikorgós,
Tegnap vette a csikós,
Hej! a babám a csikós.

Hogyha nekem még egy
Ilyen-olyan csizmát vesz,
Két csikorgós csizmám
Lesz — ha vesz.

Az én szoknyám kanavász,
Kanavász, kanavász,
Tegnap vette a kanász,
Hej! a babám a kanász.
Hogyha nekem még egy
Ilyen-olyan szoknyát vesz,
Két kanavász szoknyám
Lesz — ha vesz.

14.

Az én juhom elveszett,
Én azt keresni megyek;
Nincsen annak más jele:
Far-, far-, far-, farka töve fekete.

Igriciből Kapiba
Strimpfliben jár a liba,
Ugyan édes gunárom,
Lesz, lesz, lesz, lesz-e liba a nyáron?

Hej papiros, papiros,
Ugy szép a lány, ha piros,
A szoknyája ha fodros,
Hej, hej, hej! pántlikája ha bokros.

15.

Az én uram jó volt, amire kellett,
Kasza, kapa, neki soha se kellett,
Ahol cégért látott, oda sietett,
Aki neki bort mért, annak fizetett,
Annak, annak, annak fizetett,
Aki neki bort mért, annak fizetett.

Feleségem jó volt, amire kellett,
Szita, rosta neki soha se kellett,
Ahol bált tartottak, oda sietett,
A ruhaszabónak sokat fizetett,
Sokat, sokat, sokat fizetett,
A ruhaszabónak sokat fizetett.

16.

Az én uram szitakéreg,
Majd szeretem, ha ráérek.
Három a pulyka,
Bodor a nyaka.

Az én uram Ködmen Jakab,
Már én rajtam senki se' kap.
Három a pulyka,
Bodor a nyaka.

17.

Azt üzenték a malomból.
Kell-e leány vagy nem?
Uram, Jézus, mit csináljak:
Elvegyem-e vagy nem?

Olyan rongyos a szoknyája,
Megijedtem tőle.
Szüz Mária, Szent József,
Ments meg engem tőle!

Ördög vigye, ha elveszem,
Bajom meggyül véle;
Ha a menykő meg nem üti,
Megüt engem véle!

18.

Berki, Berki, szegény Berki,
Mért haltál meg, szegény Berki?

Azért halt meg szegény Berki,
Mert nem adtak jó bort neki.

Adtak volna jó bort neki,
Jó bort adtak volna neki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki.

De nem adtak jó bort neki,
Azért halt meg szegény Berki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki.

Hát ne mondja nekem senki,
Hogy meghalt a szegény Berki,
Azt se mondja nekem senki,
Mért halt meg a szegény Berki.

Azért halt meg szegény Berki,
Mert nem adtak jó bort neki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki!

19.

Boldog az ember nyilván,
Ki a disznát lábán
Eladhatja jó drágán,
S nincs folt a nadrágján.

Pincéje tele borral,
Hoz egy-egy csuporral,
Körülülik nagy sorral,
S elmennek nagy orral.

20.

Bőrrel kereskedik a vén Áron,
El is indult ő egy vén szamáron,
De a szamár elakadt a sáron,
Igy hát Áron nem volt a vásáron.

Ne kunérozz, ne diplomázz, Sára,
Nem iszom én senki rovására.
Ha iszom is, magam rovására,
Neked arra semmi gondod, Sára!

21.

Csípi nyelvem a paprika,
Nem hallgatok az urfira,
Mert az urfi szeles állat,
Hazud, mig a szája járhat.

Nem érzi azt, amit beszél,
Szava mint a tavaszi szél,
Feneke sincs a szivének,
Ablaka van a szemének!

22.

Cigány asszony sátora,
Megégett a hátulja ;
Beleégett a vajda,
A vajdának szép lánya,
Piros bársony topánya,
Tyuhajja!

Én a vajdát nem bánom
Csak a lányát sajnálom ;
A vajdának szép lányát,
Piros bársony topányát,
Topányának a sarkát,
Tyuhajja!

23.

Debrecenbe kéne menni,
Pulykakakast kéne venni ;
Megállj kocsis, lyukas a kas,
Kiesik a pulykakakas.

Makláronba csuda esett,
Két kis kakas összeveszett ;
Én a kakasom nem hagyom
Mert a kendé vágta agyon.

Az enyim csak esztendős volt,
De a kendé vén kakas volt,
Én a kakasom nem hagyom,
Mert a kendé vágta agyon.

Felmegyek én ős Budára,
Mátyás király udvarába,

Palatinusnak feladom,
A kakasom még sem hagyom.

24.

Debrecenben kidobolták,
Hogy a dongót ne danolják.
Csak azért is: dongó,
Ihajja!
Diri dongó!

Debrecen a hires város,
Professzor ott a csapláros.
Diri, diri, dongó,
Ihajja!
Diri dongó!

Délig az istent dicséri,
Délután meg a bort méri.
Diri, diri, dongó,
Ihajja!
Diri dongó!

25.

Dula, jula, heje, huja,
Gyere a karomba.
Se a mécses, se a gyertya
Nem ég a szobámba . . .
Tili, tuli, tuli, tuli.

Dula, jula, heje, huja,
Eredj a pitvarba,
Nézz ki lelkem hamarjába,
Mit ugat a kutya?
Tili, tuli, tuli, tuli.

Dula, jula, heje, huja,
Add ki a ruhámat,
Kutya ugat, jön a gazda . . .
Viszem az irhámat.
Tili, tuli, tuli, tuli.

26.

Egybegyültek, egybegyültek a miskolci lányok,
Ej, huj, ej, huj! a miskolci lányok.
Lisztet kértek, lisztet kértek, egy kis markocskával
Ej, huj, ej huj! egy kis markocskával.
Összegyurták, összegyurták turós gombicának,
Ej, huj, ej, huj! turós gombicának.
Kitálalák, kitálalák egy nagy lapitóra,
Ej, huj, ej, huj! egy nagy lapitóra.
S mind megette, s mind megette a papné kutyája,
Ej, huj, ej, huj! a papné kutyája.
D' úgy megütték, d' úgy megütték a laskanyujtóval,
Ej, huj, ej, huj! a laskanyujtóval,
Hogy megdöglött, hogy megdöglött a papné kutyája,
Ej, huj, ej, huj! a papné kutyája.
Igy lett vége, így lett vége a miskolci bálnak,
Ej, huj, ej, huj! a miskolci bálnak.

27.

Egy szem kökény, két szem kökény —
Tátottszáju juhászlegény!
  Sejhaj! cinögemadár,
Mondd meg, hogy a rózsám kihő' jár.

Mér ötted mög a vakarcsot,
Azér nem nőtt ki a bajszod.
  Sejhaj! cinögemadár,
Mondd meg, hogy a rózsám kihő' jár.

28.

Egyszer volt három zsidó,
Az egyik volt Ábrahám,
Ábra, ábra, ábra, Ábrahám,
Az egyik volt Ábrahám.

A második volt Izsák,
I—i—i—i—i—i—Izsák,

A második volt Izsák,
A második volt Izsák.

A harmadik volt Jákop,
A harmadik volt Jákop,
Já—kop, kop, kop, kop, Jákop,
A harmadik volt Jákop.

Mentek Jeruzsálembe,
Mentek Jeruzsálembe,
Zsálem, zsálem, zsálem, zsálembe,
Mentek Jeruzsálembe.

Bár mind ugy elmennének,
Hogy vissza se néznének,
Nek, nek, nek, nek, nek,
Hogy vissza se néznének.

29.

Elhajtottam száz libát
Komáromig mezitláb;
Lidláb, ludláb,
Komáromig mezitláb.

Ha galambom láthatnám
Tovább is elhajtanám;
Lidláb, ludláb,
Komáromig mezitláb.

Komáromi kis leány
Vigyel által a Dunán;
Lidláb, ludláb,
Vigyél által a Dunán.

Ha átviszel a Dunán,
Megcsókollak a partján;
Lidláb, ludláb,
Megcsókollak a partján.

30.

Elveszett a tarka ludam,
Keresni ment az én uram.

Este, este, már este van,
Még sincs itthon az én uram.

Jobban bánom a ludamat,
Mint a tulajdon uramat.

Mert a ludam tarka, búbos,
De az uram jól megbúboz.

31.

Este vagyon, szürkül be,
A tüzhelyet seperd el!
Mert nem tudod ki jő be,
Egy szép legény döndül be.

Az este is nálunk volt,
Kilenc almát hozott volt,
Mind a kilenc piros volt,
Ő maga is csinos volt.

32.

Esztendőbe egyszer esik karácson,
Férjhez megyen a nagyságos kisasszony,
Cse'bogár, cse'bogár,
Kutya nem agár!

Esztendőbe egyszer esik hushagyó,
Akkor sütik minden háznál a pánkót.
Cse'bogár, cse'bogár,
Kutya nem agár!

Esztendőbe egyszer esik nagy péntek,
A kisasszonyt megcsókolni nem vétek.
Cse'bogár, cse'bogár,
Kutya nem agár!

33.

Férjhez ment a reszelő,
Elvette a meszelő,
Három a pille.
Megállott az ajtóba,
Az is mindjárt egy nóta
Három a pille.

Borbély Bábi beteges,
Nem eheti a levest,
Három a pille.
Vizet inna, vize nincs,
Kutra menne, kutja sincs,
Három a pille.

34.

Fogtam egy szunyogot
Nagyobb volt egy lónál,
Kisütöttem a zsirját,
Több volt egy akónál,
Aki ezt elhiszi
Sajadom, dajadom,
Nagyobb ló a lónál —
Sajadom, dajadom.

Elvettem egy szép leányt,
Gonosz lett belőle,
Istenem, teremtőm,
Mit csináljak véle?
Istenem, teremtőm,
Szabadits meg tőle,
Ha meg nem cselekszed:
Elszököm mellőle!

35.

Galambom, hallja-e,
Nem to'm, maga tudja-e,
De engem az anyám
Igy tanitott hajdanán:
Fiatal rózsához
Vén karó sohse jó,
Fiatal asszonyhoz
Öreg ember nem való.

Galambom, hallja-e,
Hát azt maga tudja-e:
Hogy nekem az apám
Csak ezt mondta hajdanán
Fiatal dereka
Hajlik jobbra-balra,
Öreg fa árnyéka
Nyugodalmas jó párna.

Nem lehet, nem lehet
Elhitetni senkivel,
Hogy a nap télen is
Mint tavaszkor ugy tüzel.
Mutassa bár magát,
Szép fehér sugarát,
Jaj dehát, jaj dehát
Egy csepp meleget se ád.

36.

Ha még egyszer legény lennék:
Megnézném akit elvennék,
Megválogatnám a leányt,
Mint a piacon a dohányt.
A dohánynak a pirosát,
A leánynak a csinosát.

Ha még egyszer leány lennék:
Megnézném, hogy kihez mennék;
Megválogatnám a legényt,
Mint a piacon az edényt.
Az edénynek a mázosát,
A legénynek a szálosát.

37.

Hála legyen az istennek,
Hogy nincs szarva az egérnek,
Mert ha neki szarva volna,
Sok asztagot széjjelturna.

Hála neked nagy uristen,
Hogy a balhán patkó nincsen,
Mert ha rajta patkó volna,
Sok szép asszonyt agyon rugna.

38.

Három bokor saláta,
Kántor Teri kapálta,
Egyél dzsidás belőle,
Isten ugyse megveszekedel tőle.

Kántor Teri azt hiszi,
A kapitány elveszi;
Ne félj, Teri, előre,
Isten ugyse! semmi sem lesz belőle.

Elment már a regiment,
A házasság füstbe ment,
Kántor Teri itt maradt —
Isten ugyse! — két szék közt a pad alatt,

39.

Három itce keménymag,
Daru Julis ki-é vagy?

— Nem vagyok én senkié,
Csak a Balog Sándoré,
Csak a Balog Sándoré.

Gyere, Sándor, vidd el már,
Mert a tyúk is tudja már;
Ha a kakas megtudja,
Majd kikukurikulja,
Majd kikukurikulja!

40.

Házasodjék meg az úr, trillárom happ!
Mert már az úr vén kandur, trillárom happ!
Vegye el a Katicát,
Nem Katicát, Pannikát, trillárom happ!

Uj-városon mi történt, trillárom happ!
Lány kérte meg a legényt, trillárom happ!
De a legény azt mondta:
Ő férjhez nem mén soha, trillárom happ!

Nincsen neki dunnája, trillárom happ!
Sem három-négy párnája, trillárom happ!
Mert a tollát a ruca
Még a réten hordozza, trillárom happ!

41.

Hej, a pesti kis leányok,
Helyre tyú, tyú, tyú!
Mind puderes az orcájok,
Helyre tyú, tyú, tyú!
Mind puderos az orcájuk,
Helyre tyú!
Még sincsen semmi formájuk,
Helyre tyú, tyú, tyú!

Hej, a pesti kis leányok,
Helyre tyú, tyú, tyú!

Mind a templom mellé járnak,
Helyre tyú, tyú, tyú!
Szidják, átkozzák a papot,
Helyre tyú!
Mért adott rövid farsangot,
Helyre tyú, tyú, tyú!

42.

Hozott bátyó feleséget,
S csinált egy nagy vendégséget,
Sok vagyont is kapott vele,
Szuszék, láda, mind megtele.
Még tehént is hármat hoztak,
De mind visszabogároztak!

43.

Huzzák a harangot
Sirnak az asszonyok,
Harmad napja vagyon,
Elek oda vagyon.

Mondják vala nagyon,
Gegő ütte agyon;
Gegő mondja nagyon:
Én nem üttem agyon.

Az Egres tetején
Egy fa alatt vagyon,
Ott sem Isten nyila,
A bor ütte agyon.

44.

Ká-kántor uram ká-káposztája,
Tü-tüvig édes a torzsája,
A-avval vagyok na-nagy vitába,
Ne-nem kaphatok a magvára.

Fe-fehér szőlő ne-nem bakator,
A-az ágy alá bútt a kántor.
Jő-jőjön ki már ká-kántor uram!
Ni-nincs már itthon az én uram.

45.

Ki az urát nem szereti :
Sárga répát főzzön neki,
Jól megsózza, paprikázza,
Hogy a hideg is kirázza.

Elment az én uram Pestre,
Majd haza jön szombat este,
Főzök neki jó vacsorát :
Keménymagos isten-nyilát.

46.

Kiforditom, beforditom,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

Leteritem a bundámat,
Mégis bunda a bunda,
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

Ha megázik is a bunda,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

Ha rongyos is a bunda,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

47.

Lányok fonják a lenszöszt,
Beszélgetik maguk közt :
Jaj anyám! a fonás,
Nehéz a várakozás!

Cipőt veszek szülöttem,
Csak ne sirj, ríj előttem.
Jaj anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám.

Szoknyát veszek, szülöttem
Csak ne sirj, ríj előttem.
Jaj anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám.

Legényt hozok, szülöttem,
Csak ne sirj, ríj előttem.
Úgy anyám, jó anyám,
Ez ám az én nyavalyám!

48.

Lyukas a szüröm,
Kutya adta!
Lyukas a csizmám,
Kutya adta!
Lyuk hátul, elől,
Lyuk mindenfelől.
Fujdogál a szellő
Kivül, belől.

Otthon ül az asszony
Nagy mérgesen,
Haza megy az ember
Nagy kényesen;
Kivül kirekeszt,
Belül be nem ereszt;
Istenem, istenem,
Be nagy kereszt!

49.

Már minálunk megismerni ugy lehet,
Aki személy, sárga szoknyát viselget,
Sárga szoknyát, hármas, négyes fodorra,
Huncutkája fel van sütve bodorra.

Már minálunk megismerni ugy lehet,
Aki jó lyány, piros szoknyát viselget,
Piros szoknyát zöld vagy fehér fodorra,
Selyem haja pántlikába befonva.

Már minálunk megismerni ugy lehet,
Ki nem magyar, német plundrát viselget,
A fején nagy emeletes kalapot,
A lábán meg gumināszting papucsot.

Már minálunk megismerni ugy lehet,
Aki magyar, magyar ruhát viselget,
Sarkantyút meg darutollas kalapot,
Avval kiván a mainál jobb napot.

50.

Még azt mondja az anyám, az anyám,
Ne vegyek nőt ily korán, ily korán,
Majd ha az eszem megnőtt,
Jobb lesz akkor venni nőt, venni nőt.

De nem várok, nem biz én, nem biz én,
Házasodom az idén, az idén,
Mert ha megjön az eszem —
Tudom akkor nem teszem, nem teszem.

51.

Megdöglött a Jani lova,
A fakó, a fakó.
Utána megy maga Jani,
A biró, a biró.

Jó lesz a bőre dudának,
Janinak, magának,
A lába meg kocsonyának,
De neki magának.

Füle jó lesz derelyének,
Janinak, magának,
A farka meg legyezőnek,
Az is csak magának.

52.

Messze jártam házasodni,
Bár ne jártam volna!
Édes kedves feleségem
Bár ott vesztél volna!

Bár az ördög oly jó volna,
Talyigára tenne,
Mennél jobban sikoltanál,
Annál jobban vinne.

53.

Mindennek van szeretője,
Csak énnekem nincsen,
Kinek kettő, kinek három,
Nekem egy csepp sincsen.
Ha az isten egyet adna,
Jaj, beh megbecsülném;
Kezét, lábát összekötném,
A füstre feltenném.

A barátok, a barátok
Facipőben járnak;
Azok élik világukat,
Akik együtt járnak.

Én mint szegény árva legény,
Csak egyedül járok,
Mindenfelé tapogatok,
De csak falat látok.

54.

Minek az a pörge kalap,
Ha a legény csak egy darab?

Minek az a pej paripa,
Ha más nyargalódzik rajta?

Minek az a rojtos gatya?
Huszonötöt vágnak rajta.

Minek az a selyemkendő,
Ha a leány nem kelendő?

Minek a suvikszos stibli,
Ha a legény hibli, hubli?

Minek az a fényes csizma?
Ötven font vas csörög rajta!

55.

Nincsen dézsma, nincsen robot,
Mégis csak ütik a dobot,
    Seje ridi radóra!
Hat ökrömet elviszik az adóba.

Zireg-zörög ablak, ajtó,
Gyün be rajt a végrehajtó,
    Seje ridi radóra!
Dunyhát, vánkost fölirják az adóba.

A faluba lótnak-futnak,
Jaj a tyuknak, jaj a ludnak,
    Seje ridi radóra!
A vak réce nem elég az adóba.

Lótnak-futnak idestova,
Ez az élet de mostoha!
Seje ridi radóra!
Cifra dunyha nem elég az adóba.

Fölirnak ott minden szöget,
Amit csak ott irni lehet,
Seje ridi radóra!
Tunikát is elviszik az adóba.

56.

Nincsen nálunk olyan asszony,
Mint Csimáné, mint Csimáné
Komámasszony.

Megsüti a turós lepényt,
Arra várja, arra várja
A sok legényt.

Ha a lepényt megettétek,
Panni lányom, Panni lányom
Elvegyétek.

Nem kell nekünk a kend lánya,
Három rőfös, három rőfös
A szoknyája.

Nem kell nekünk a kend lánya,
Szőlőzsirral pirositott
Az orcája.

57.

Nincsen nekem semmi bajom,
Csak hogy szegény vagyok,
Életemben korhely voltam,
Mégis rongyos vagyok.

Vermem ugyan elég vagyon,
De kenyerem nincsen,
Ha pénzemet megszámlálom,
Egy fillérem sincsen.

Meg is házasodtam már én,
Feleségem nincsen.
A gyermek is megszületett,
Igaz apja sincsen.

Kereszteltetni kellene,
Jaj de itt pap nincsen.
Komát is kéne hivatni,
Jó emberem sincsen.

Bort is kellene felhoznom,
De pincémben nincsen,
Vagy a korcsmából hozatnom,
De hitelem sincsen.

Kölcsön kellene hát kérnem,
Emberségem nincsen.
Jaj istenem, mit csináljak!
Mikor semmim sincsen.

58.

Oh tulipiros lánykám,
Báránykám, angyalkám,
Nyujtsd ki karod, angyalkám!
Táncolhatnám.
Hipp, hopp, hopp,
Nosza, juhhé!

Jaj, de gyönyörü tánc
Ez a sógoré,
Ré — ré — ré —
Jaj, de gyönyörü tánc
A sógoré —
Hipp, hopp, juhhé!

59.

Rongyos a kend háza vége,
Piros a kend lánya képe,
Adja nekem kend a lyányát,
Megcsinálom a kend házát.

Rongyos a kend háza vége,
Ragyás a kend lánya képe,
Adja nekem kend a házát,
Megcsókolom a kend lyányát.

60.

Szintelen, szintelen
A legény, mig nőtelen.
Ázik is, fázik is
Egyaránt nyáron, telen.
De ha lészen párosa,
Pirul arculatja,
Rózsaszinűre mossa
Szerelem harmatja.

Szintelen, szintelen
A leány mig férjtelen.
Ázik is, fázik is
Egyaránt nyáron, telen,
De a férje árnyékában
Jobban felmelegszik,
Mintha leánykorában
Parázstűzbe fekszik!

61.

(Tánc-szók,)

Huzd rá cigány hamarjába!
Ki a legény a csárdába?

Eb fujja nótáját,
Kutya járja táncát!

Ez az élet diákoké,
A másik a barátoké!

Utcu, rajta, vén fazék,
Fel tudsz-e fortyanni még?

Utcu, bizony lakodalom,
Magam is megházasodom!

Kitöröm a nyakamat,
Mégse hagyom magamat!

Három a tánc mindhalálig,
Kivilágos kiviradtig!

Ez az élet minket illet,
Nem a régi öregeket!

Akinek ma kedve nincs,
Annak egy csepp esze sincs!

Hopp rongy! kapaszkodj!
Kályha mellé rugaszkodj!

Vess figurát olyan cifrát,
Hogy a patkód vessen szikrát.

Törő, tiló, szakadék,
Veled összeakadék!

Tiz az óra a toronyba,
Tizenkettő a gyomromba.

Ne ülj rózsám az ölembe,
Nem férek el a bőrömbe!

Jobb a bor a pálinkánál,
Egy menyecske száz leánynál.

Szűrő szita, tejes lábas,
Álljon félre, aki házas.

Még egy kicsit hörpölök,
Inkább holnap bőjtölök,

Haja, szüzek, mindketten,
Én az vagyok, nem t'om ken'?

Magamért csak felelek,
De már kendér' nem merek.

Aki engem nem szeret,
Egye meg az egeret!

Rossz katulya, gurgulya,
A vén asszony figura.

Öleljen meg az a rúzsa
Ki a száraz malmot huzza.

Félre gondok, félre bú!
Hejje, hujja, ujju, ju!

Hó, te Gyurka, hó, te, hó!
Ne szökjél ugy, mint a ló!

Csókoljon meg az a madár,
Ki a pocsolyában ugrál.

Gombház!
Ha leszakad, lesz más!

Kicsiny nekem ez a ház,
Kirugom az oldalát!

Összeütöm a bokám,
Ugy ugratom a babám!

Ha igazán nem járod,
Száradjon el a lábod!

Tejes fazék, fatányér,
Majd meghalok a lányér'!

Ugy szeretem az öreget,
Mint a bivaly a töreket.

Nagy kobakban kicsiny ész,
Ha megkottyan, oda vész.

Ugy meg vagyok keseredve,
Mint a nyir-gúzs tekeredve.

Kicsi csupor hamar forr,
A vén asszony puskapor.

Fogjad meg, forgasd meg,
Teringesd meg, lógasd meg!

Hajtsad, hajtsad mindaddig,
Mig a szoknya langallik.

Édes kicsi karcsu bogom,
Derekadat öllel fogom!

Haj, de nagy a Mihók feje!
De kicsiny az agyveleje:
Mind hátul van az eleje!

Adj egy csókot, holdvilágon,
Ugy sem adsz a másvilágon!

Ángyom asszony szép asszony
Tedd a szegre, hadd asszon!

Igyenes vagy, mint a nád,
Hozzám szabott az apád.

Három éjjel, három nap,
Nem elég a lábomnak;
Bárcsak ez az éjtszaka
Szent György napig tartana.

Édes rózsám, alhatnám,
Árnyékodba nyughatnám!

Erre forditsd az orcádat,
Hadd csókoljam meg a szádat.

Éget engem a szemed,
Rólam mégis le ne vedd!

Komámasszony koppantó,
Sógorasszony sótartó.

Nem kell nekem senki búja,
Bár még az enyim se volna!

Tizenhárom récetojás,
Enyim vagy te, kis rokolyás.

Ez a leány sokat ér,
Sem östövér, sem kövér,
Sem fekete, sem fehér.

Akármilyen szenes tőke,
Szebb a barna, mint a szőke!

Huzzad nekem: a, b, c, d, betyárosan,
Hadd táncoljak e, f, g, h, huszárosan

Egyik lábam kijárja,
A másik elhibázza.

Hopp! a Jézus csizmája,
Bokáig ér a szája!

Megforditlak karikára,
A szeretőm bosszujára!

Jaj, a szivem! jaj, hogy dobog,
Mikor olyan szép leányt fogok.

Sárga virág, veres virág,
Tőlem mehetsz mig a világ!

Ugy szeretem a menyecskét
Mint a rigó a cseresnyét.

Öreg asszony régi jó,
Kapufélnek volna jó.

Három marha nem nagy csorda,
Az asszony csak oldalborda.

Ide lábam, nem oda,
Ne vigy oláh faluba,
Mert az oláh faluba
Elől, hátul katrinca!

Fáj a szivem épen itt,
Akiért fáj, nincsen itt.

Citrom, kávé, kalarábé,
Nem vagyok én a magáé!

Ne ráncold a homlokodat,
Nem ettem meg a jussodat!

Addig iszom, mig jó bor lesz,
Azután a lug is jó lesz.

62.

Tónainé rongyos háza,
Mind ki van a horogfája.
De sok legény jár hozzája,
Mégse raknak nádat rája.

A legényt is ugy szereti:
Pogácsát süt útra neki,
De a legény nem kedveli,
Foga híjja, nem kell neki.

63.

Tudós legény Barna Peti,
Magát nagyon hányja-veti;
Iskolába járt sokáig,
Elment abécédéháig;
Ha több volna a fejibe,
Pap lehetne egyszeribe!

64.

Uccu bizony, megérett a meggy,
Uccu bizony, rajta maradt egy,
Mennél jobban érik a meggy,
Annál jobb a meggy, meggy, meggy, meggy
Mennél jobban kérik a lányt,
Annál jobban megy!

65.

Uccu, kis lány, ugorj egyet!
Ne sajnáld a cipellődet,
Ha elszakad, megint veszek,
Isten ugyse! legény leszek!

Uccu, kis lány, hol az anyád?
Hordók közé vette magát.
Ejnye futtom az irgalmát,
De jó helyre vette magát!

66.

Utca, cuca, ég az utca, messze virit a lángja,
De csak piros, de csak piros a két orcád leányka.
Nem titok, ha kimondom,
Összecsókolt, összecsókolt az én kedves galambom.

Az ölelés meg a csók, kicsi leány, még korán van,
Kárt tehet ám, kárt tehet ám a sok cupp, cupp, a lány-
Dehogy van, dehogy tesz, [ban.
Ez a sora a világon valamig egy leány lesz!

67.

Vásárhelyi piacon
Legényt árul egy asszony,
Huszat ád egy garason, —
Vegye meg a kisasszony!

A szegedi piacon
Rózsát árul egy asszony;
Jaj, de álnok vén asszony,
Hármat ád egy garason!

68.

Völgyet keres a fojóviz,
  Nem a magas dombot —
Fenye látott szürdolmányon
  Apró ezüst gombot!

Urat illet a kevéjség,
  Azt is a bolondot —
Fenye látott szürdolmányon
  Apró ezüst gombot!

VI.

A NÉPÉLET DALAI.

1.

A hodosi biró lánya,
Nyalka, csinos, mint a páva,
Szép termete magyar fajta,
Bokorugró szoknya rajta.

Zeng-peng, cseneg a sarkantyu,
Táncra indul minden fattyu,
Az a boldog, kinek párja
A hodosi biró lánya.

2.

Aj de bajos egy párnára feküinni,
Aki egymást igazán nem szereti:
A párnának a két széjje elszakadt,
A közepe tiszta ujan megmaradt.

Jaj de nehéz egy párnára feküinni,
Aki egymást igazán nem szereti:
Mert én tudom, én azt tudom, próbáltam,
Még az ellenségemnek sem kivánam.

3.

A kis leány virágszál
Tizenhat esztendeig.
Liliomszál, rózsaszál
Tizennyolc esztendeig,
De ha idejét haladja,
Csak a legények bolondja!

A legény gyöngyvirág
Huszonnégy esztendeig,
Válogat a lányba
Huszonnyolc esztendeig,
De ha idejét haladja,
Csak a leányok bolondja!

4.

Akkor szép a kis lány, mikor kacsingat,
De százszor szebb, mikor csókot osztogat,
Eszem a szivedet,
Csókolj meg, ha lehet,
Az isten is a számomra teremtett!

Akkor szép az erdő, mikor leveles,
Akkor szép a kis lány, mikor szerelmes,
Eszem a szivedet,
Csókolj meg, ha lehet,
Az isten is a számomra teremtett!

Kis galambnak párja csupán csak egy van,
Kis galambom énnekem is csak egy van,
Eszem a szivedet,
Csókolj meg, ha lehet,
Az isten is a számomra teremtett!

5.

A mi cicánk férjhez akar menni,
A szomszédé el akarja venni.
Édes cicám! ne hagyj itt bennünket,
Ki fogja meg a mi egerünket?

A mi kutyánk férjhez akar menni,
A szomszédé el akarja venni.
Édes kutyám! ne hagyj itt bennünket,
Ki ugatja az idegeneket?

6.

A rákosi utca
Végig tubarózsa,
Megy a legény rajta,
Elhervad alatta . . .
Szegény jó legények!

A várfalvi utca
Végig basarózsa,
Megyen a lány rajta,
Kinyilik alatta . . .
Örvendjünk leányok!

7.

A szép asszony drága,
Száz forint az ára,
Ijujuh s ejujuh!
Száz forint az ára.

De a legény olcsó,
Három marék ocsú,
Ijujuh s ejujuh!
Három marék ocsú.

A' se' búza ocsú,
Hanem csak zab ocsú,
Ijujuh s ejujuh!
Hanem csak zab ocsú.

8.

Az ikrényi csárda ki van festve,
Oda jár a cimbalmos a
Cimbalmával cimbalmozni
Minden estve.
Korcsmárosné azt hiszi,
Hogy a lányát elveszi
Egy valaki.

Az ikrényi csárda ki van festve,
Oda jár a cimbalmos a
Cimbalmával cimbalmozni
Minden estve.
Korcsmárosné ne higyje,
Hogy a lányát elvegye
Egy valaki.

9.

Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Az asszony a lyányát
Nem magának tartja.

Szépen felneveli,
Szárnyára ereszti,
Keservesen nézi,
Hogy más üti veri.

Mit ér a hat ökör
Hangos istállóban,
Ha szerelem nincsen
Tornyos nyoszolyában!

10.

Búsulok is, nem is igen,
Mert a falum mind idegen.
Egész világ ellenségem,
Csak az Isten reménységem.

Felsütött a nap sugára,
Mindennek világosságra;
Mindennek világosságra,
Csak nekem homályosságra.

11.

Buzát vittem a malomba,
Azt gondoltam kukorica,
Kukorica, édes málé,
Nincs szebb élet, mint a lányé.

Mert a leány mint a páva
Ugy fekszik a vetett ágyba,
De a legény mint a kutya
Ugy leskődik az ablakba.

Nézi, ki ül a kuckóba,
Szürke szokmány a nyakába,
Hányja veti haragjába,
Hogy nem mehet be a házba.

12.

Csikból hoztam feleséget,
De nem hoztam nyereséget,
Hej, feleség, feleség,
De nincs benned nyereség!

Oh te vasfogu vén bába,
Ki szeretne valójába?
Mikor te előttem jársz
A hideg mindenkor kiráz.

Szegfű, rózsa, majorán-szál —
Az illatja szivemig száll ;
Jaj, hogy nem szakadhatott,
Jaj, istenem, meghalok!

13.

Donaparti fecske,
Bácskai menyecske,
Micsoda szél hozott ide?
Ez idegen földre?

Nem gyüttem én gyalog,
Dona vize hozott,
Az én kedves kis angyalom
Szöme csalogatott.

14.

Édes anyám. édes anyám csak az az én kérésem :
Selyem szoknyát, selyem szoknyát varrasson kend énnékem!
Varrass, lányom, téged illet, nem engem,
Ez a legény téged szeret, nem engem.

Szeretnék én, szeretnék én rámás csizmát viselni,
Ha a kovács, ha a kovács szépen tudná vasalni.
Vasald, kovács, három pengő nem drága,
Majd beisszuk vasárnap a Hajdába'.

15.

Édes anyám is volt nékem,
Keservesen nevelt engem,

Éjszaka font, nappal varrott,
Jaj, beh keservesen tartott!

Erdők, mezők, vad ligetek,
Beh sokat jártam bennetek!
Beh sok napot, éjszakával,
Töltöttem a bujdosással!

Bujdosik az árva madár,
Minden erdőszélen leszáll ;
Hát az olyan árva mint én,
Hogyne bujdokolna — szegény!

Amint mentem haza felé,
Kinyilt az ég három felé,
Ragyogtak rám a csillagok,
Mert tudták, hogy árva vagyok.

16.

Elmentem én a szőlőbe,
Ráhágtam a venyigére ;
Venyigéről venyigére, —
Fáj a szivem a szőkére.

Elmentem én a tanyára,
Ráhágtam a tökindára ;
Tökindáról tökindára,
Fáj a szivem a barnára.

Onnan mentem a csárdába
Barna babám látására ;
S mig a barnát ölelgettem,
A szőkét elfelejtettem.

17.

Első házam vala
Rengő bölcsöm fája,
A második lészen
Koporsóm deszkája.

Mi haszna a házat
Hogy én épitettem,
Más költözik belé
Ma holnap helyettem.

18.

Én Istenem, tégy jót velem:
Vedd el a bánatot tőlem.
Oly nagy bánat a szivemen,
Kétrét hajlik az egeken.

Szovátai sósvíz tudja:
Sokat jártam átal rajta.
Bárcsak soh' se jártam volna,
Akkor a bánat nem nyomna.

19.

Érik a som, piroslik,
Sötét felleg eloszlik,
Hej rikatom-rakatom!
Mulik az én bánatom.

Az ősszel vagy a télen,
Isten uccse megérem,
Hej rikatom-rakatom!
Meglesz a lakadalom.

Se árok, se barázda,
Menyecske jön a házba.
Hej rikatom-rakatom!
Az árát de megadom!

Se barázda, se árok,
Akármit is csinálok,
Hej rikatom-rakatom!
Nyelve nem lesz lakaton.

20.

Este felé jár az idő,
Szállást kérnék, de nincs kitől,
Apám, anyám mind elhaltak,
Testvéreim megtagadtak.

Erdők, mezők, vad ligetek,
Hadd bujdossam tibennetek,
Hadd bujdossam a vadakkal,
Sirjak a kis madarakkal.

21.

Este későn föltekintek az égre,
Nincsen csillag, mind lehullott a földre.

Világosnál raktuk le fegyverünket,
A Görgei ott adott el bennünket.

Kossuth Lajos befogatta négy lovát,
Fölültette feleségét, kocsisát,
Kinyitotta üveghintó ablakát,
Ugy mondott a magyaroknak jójszakát!

22.

Falu végén egy kis ház,
Barna kis lány mit csinálsz?
Hej! csinositom magamat,
Várom a galambomat.

Falu végén keskeny gát,
Barna kis lány ugord át,
Hej! de te szőke ne próbáld,
Elszakad a topánkád.

23.

Faluvégen sütnek, főznek,
Lakodalomra készülnek.
Babám gyúrja a tésztáját,
Csókolnám meg a szép száját.

Olyan a babámnak teste,
Mint a holdvilágos este.
Hogyha térdig sárba járnék,
Mégis reá kaccsintanék.

24.

Fene ember a hevesi vicispán,
Elfogatja szegény legényt az utcán.
Aztat kérdi: «Hol jártál te gazember?»
«Kedvesemnél voltam biz' én ez-egyszer.

Kérem azért fő vicispán uramat,
Engedje el most ez egyszer hibámat, —
Megszolgálom ám én zt még valaha,
Jár az úr is ilyen későn éjtszaka.»

25.

Hadnagy uram jó napot!
Már én megint rab vagyok ;
Ha rab vagyok, se' bánom,
Ugy sincs engem ki szánjon.

Kérem hadnagy uramat,
Ne tegyen rám nagy vasat ;
Ha rám teszi a vasat :
Gyenge szivem meghasad.

26.

Három kéve fekete nád,
Tagadd meg értem az anyád,
Olyan igaz leszek hozzád,
Mint tulajdon édes anyád.

Kicsiny a lány, nagy a gondja,
Az anyjának még sem mondja ;
Ha nem mondja az anyjának,
Megmondja a babájának.

Eszemadta kis leánya,
Jaj de piros az orcája ;
Azért piros az orcája,
Barna legény a babája.

27.

Hideg szél fuj Mátra felől
A lelkem is fázik belől.
Hol vegyek én melegítőt,
Őszi éjjel felhevitőt?

Csaplárosné, virágszálom!
Ne hagyj soká kivül állnom,
Egy jó ital borod van-e,
Szőke lányod ébren van-e?

Szőke lányod kökény szeme,
Olyan mint az isten ege,
S ha mosolyog piros szája,
Nyiló hajnal az orcája.

Álom ide, álom oda,
Rám nézz hugom, nem amoda;
Töltsed teli a kupámat,
Csókban vehetsz érte vámot.

28.

Hires város az Alföldön Kecskemét,
Aki legény, onnan hozzon menyecskét;
Ne csak imigy-amugy szeresse,
Tenyeréből édes mézzel etesse.

Legnagyobb ház a faluban a papé,
Azután jön Török biró uramé;
Kérdezzék meg levett kalappal:
Cserélne-e tisztelendő urammal?

Azt kérdezé tőlem az édes anyám:
Szeretem-e az uramat igazán?
Ha első nap meg nem szöktem mellőle,
Már azután hive leszek örökre.

29.

Hova lábad teszed,
Bánat-virág keljen,
Te fejér ágyadban
Kigyófi heverjen.

Kit leginkább szeretsz,
Örökre veszeszd el,
Te búbánatodat
Ne értse meg ember!

30.

Kakas a szemeten
Annyit nem kapar,
Hányszor az én rózsám
Engem betakar.
Pedig éjjel-nappal
Mind egyre kapar,
Annyit nem kapar,
Hányszor betakar.

Bakter a toronyba
Annyit nem kiált,
Hányszor az én rózsám
Csókkal megkinált . . .
Pedig éjjel-nappal
Mind egyre kiált,
Annyit nem kiált,
Hányszor megkinált.

A malom kereke
Annyit nem fordul,
Hányszor az én rózsám
Engem megcsókol . . .
Pedig éjjel-nappal
Mind egyre fordul,
Annyit nem fordul,
Hányszor megcsókol.

31.

Kalapom szememre vágom,
Mellette hervad virágom,
Sirva nézem.
Igy mulik el ifjuságom,
Ma-holnap oda világom,
Oh be érzem!
Fogd meg, pajtás, a vasvesszőt,
Verd meg véle a temetőt,
Mert nem kedvez semmi szépnek,
Semmi épnek.

Ah ne bántsd, pajtás, azokat
A mohosult sirhantokat
Vasvesszővel.
Keress inkább az ut mellett
Kettőnknek egy nyugvóhelyet
S majd idővel
Tüzz mellé egy száraz ágat,
Hadd példázza e világot,
Melyet ketten kinevettünk,
Föl sem vettünk!

32.

Kedves rózsám ablakába',
Sej, haj, kedves rózsám ablakába'
Kinyílt a rózsa magába,
Sej, haj, magába.

Kétfelé hajlott az ága,
Sej, haj, kétfelé hajlott az ága,
Bort iszok az árnyékába',
Sej, haj, ha lehet!

33.

Kertem alatt a Berettyó folydogál —
Hársfák alatt szőke kis lány sirdogál.
Állj meg, szép viz, állj meg, rózsám fut tőled,
Hószin nyakát hadd mossa meg belőled.

Megállj, kis lány, csónakom eloldoztad,
A partról a zaj közé taszítottad ;
Meglakolsz még lányka, ezért, megállj csak,
Megcsókollak százszor, ha megtalállak.

— Hej, jó legény, eloldom én másszor is,
Ha megcsókolsz, visszaadom százszor is ;
Ugy is tied a szivem, mig csak élek,
Csókodtól én, barna legény, nem félek.

34.

Két fa között kisütött a holdvilág —
Ej istenöm, de nehéz az árvaság!
Én is azér' választottam szeretőt,
Mer' möguntam a magányos életöt.

Te kis lejány, mögböcsüld az anyádat,
Tisztán tartsad udvarbóli szobádat,
Csináltossál aranylábu nyoszolyát,
Kibe babád belevághassa magát.

35.

Kétkerekü kordén járok,
Mégis szeretnek a lányok,
Ragyogó csillagom!
Akár mint jár a kereke,
Csak a rúdja vigye helyre,
Ragyogó csillagom!

Elveszett a kis kert-lakat,
Jaj! de vén szeretőm akadt
Ragyogó csillagom!
Váltig várom az ördögöt,
Hogy elvigye a vén dögöt,
Ragyogó csillagom!

Elveszett a konyha-lakat,
Jaj! de szép szeretőm akadt:
Ragyogó csillagom!
Jobb szeretném száz aranynál,
Ha az Isten nekem adná,
Ragyogó csillagom!

36.

Kiszáradt a diófa,
Csillárum haj,
Nem játszódunk alatta,
Csillárum haj,
Majd kiujul tavaszra,
Játszódhatunk alatta,
Csillárum, csillárum,
Csillárum haj!

Az ajtóig meg vissza,
Csillárum haj,
A gyürümet add vissza,
Csillárum haj,
Mert ha vissza nem adod,
Megcsipem az ajakod,
Csillárum,
Csillárum haj! —

37.

Könnyebb a kősziklát
Lágy iszappá tenni,
Mint két egyes szivnek
Egymástól elválni.

Mikor két egyes sziv
Egymástól megválik,
Még az édes méz is
Keserüvé válik!

38.

Könnyü a németnek,
A kutya németnek
Adót egzekválni;

Nehéz a magyarnak,
A szegény magyarnak,
Kossuth Lajost várni!

39.

Körül csillagos az ég,
Majd eszedbe jutok még!
De már akkor késő lesz,
De már akkor késő lesz,
Mert a szivem másé lesz.

Sürü erdőt bejártam,
Csillaghullást is láttam,
Lehullott a csillagom,
Lehullott a csillagom,
Elhagyott a galambom.

Beh sok földet bejártam,
Sok szép asszonyt találtam,
De még ilyet egyet se,
De még ilyet egyet se,
Mint ez a kis menyecske!

40.

Mariskám, Mariskám, eszem a szemedet,
Ne nézz rám, ne nézz rám, mert megölsz engemet.
Már a szívem nyugodalma oda vagyon,
Mert utánad fáj a szivem igen nagyon.

Éjféltájban, éjjel, a szép holdvilágnál
Egyéb gondom nincsen te náladnál,
Sem éjjelem, sem nappalom te miattad,
Mert hallom, hogy hamis szived másnak adtak.

Kora reggel, délben, meg a késő estve,
Szivemben egyedül csak te vagy lefestve;
Ámbár te vagy nyugodalmam elrablója:
Áldjon meg a mindeneknek alkotója!

41.

Megmondtam én bús gerlice,
Ne rakj fészket az útszélre!
Mert az úton sokan járnak,
A fészkedből kihajhásznak!
Rakjál fészket az erdőbe,
Ennek is a közepébe.
Egy citrusfa tetejébe.

A citrusfa teteje,
Behajlott a tengerbe,
Az én rózsám szerelme
Rászállott a szivemre.

42.

Mi füstölög ott a síkon, távolba'?
Talán biz az édes apám kunyhója.
Messze jártam, másutt is volt jó dolgom,
Hej! de szivem csak azt mondja: jobb otthon.

Késő ősszel jár a fecske messzire,
De tavaszra mégis megjő fészkire;
Bár sokat jár hegyen völgyön és sikon,
Hej! de mégis azt csevegi: jobb otthon.

43.

Nagy árnyéka van a diófának,
Csalfa szine van a szép lánynak.
A szép leány aranyos pillangó,
Sohase volt, nem is lesz állandó.

Már ezután nem szeretek szépet,
Keserüség ilyennel az élet.
A csunyát meg nem tudom szeretni,
Jaj istenem, hova is kell lenni?

44.

Ne higyj magyar a németnek,
Akármivel hitegetnek;
Mert ha ád is nagy levelet
Mint a kerek köpönyeged
S pecsétet üt olyat rája,
Mint a holdnak karimája:
Nincsen abban semmi virtus —
Verje meg a Jézus Krisztus!

45.

Nekem olyan asszony kell,
Ha beteg is keljen fel,
Készitsen jó vacsorát,
Ugy várja, várja,
Ugy várja, várja,
Ugy várja haza az urát.

Nekem olyan legény kell,
Aki engem megölel.
Félre csapja bajuszát,
Ugy várja, várja,
Ugy várja, várja,
Ugy várja, várja galambját.

46.

Ne menj rózsám a tarlóra,
Gyönge vagy még a sarlóra;
Ha elvágod kis kezedet,
Ki süt nekem lágy kenyeret?

Ülj a térdem kalácsára,
Ne hallgass mendemondára,
Átölellek két kezemmel,
Hadd nézzen más irigy szemmel.

Én ültettem a rózsafát,
Más szedi le a rózsáját ;
Én szerettem meg a szép lányt,
Más éli vele világát.

47.

Nem ettem én ma egyebet,
Csak egy köcsög aludttejet.
Azt is csak ugy kalán nélkül, —
Megélek én a lán nélkül.

Házam előtt jár a posta,
Levelemet mégse hozza.
Másnak viszi az ujságot,
Nékem a szomoruságot.

Édes anyám édes teje,
De keserü más kenyere!
Ki nem hiszi, kóstolja meg
A jó Isten ugy áldja meg.,

48.

Pántlikás kalapom,
Fujdogálja a szél;
Köszönöm galambom,
Hogy eddig szerettél.

Mig engem szerettél,
Piros cipőt viseltél,
De mióta nem szeretsz,
Feketét sem viselhetsz.

49.

Pipi a kendője,
Barna szeretője.
‚Uccu édes rózsám,
De illenél hozzám,
Ha az enyém volnál!'

«Nem vagyok a kendé,
Mert kend nyalka legény;
Ha kendet megfogják,
Katonának adják,
Szivem szomoritják.»

50.

Rongyos a házam teteje,
Gólya rászállni nem merne;
A nagy adó sulya alatt
A gerendám majd rám szakad.

Egzekválni gyün a biró,
Nem nézi, hogy hány a siró;
Elviszi minden ruhánkat,
Utolsó véka buzánkat.

A szegénynek igy van sorsa,
Nincs, ki könnyebbitsen rajta;
Bölcsőn kezdi szenvedésit,
Csak a sirnál éri végit!

51.

Rózsabokorba' jöttem a világra,
Nem dajkált az édes anyám hiába,
Járt utánam három falu legénye —
Én meg csak ugy csalogattam,
Hitegettem, válogattam belőle.

Hej! ha végig sétálok az udvaron,
Nincs aki meg ne állana a soron,
Azt susogja fiatalja, öregje:
Jaj de csinos, de takaros
Ez a pici, barna, piros menyecske.

Már én többet nem hiszek a legénynek,
Két színe van, mint a nyárfalevélnek;
Látom rózsám, másfelé visz az utad,
Eredj erre vagy amarra —
Akármerre, ha már nálam meguntad.

52.

Serkenj föl, szent István!
Mosolyog a hajnal,
Aranyszál-tollakkal
Röpdös mint az angyal.

Szent István viseli
Bárány két orcáját,
E nemes ház fölött
Tartja vitorláját.

Vigadozó füszál
Szépen felöltözik,
Liliom rózsával
Mán megtörülközik.

Kivánom szivesen
Hogy isten éltessen,
Sok jóval, áldással
Megszerencséltessen!

53.

Sikolt, rikolt a sarkantyu,
Csókot kér a barna fattyu,
Adjon neki ifjuasszony!
Ne kivánja olyan nagyon.

Erre, erre, most ment erre,
Haragszik rám, nem néz erre,
Ha haragszik, mért jár erre?
Mért jár az én ellenemre?

54.

Simonyiba' van egy malom,
Bánatot őrölnek azon ;
Nekem is van búbánatom —
Oda viszem, lejáratom.

Odvas fába' terem a szú ;
Vén leányhoz illik a bú ;
De én ugyan nem busulok,
Mint a tücsök, szökök, rugok.

Azt az Isten megátkozta,
Ki a bút módiba hozta ;
Nekem istenadta búja
Nem kell, akárki módija.

55.

Tisza partján mandulafa virágzik,
Mandulája a Tiszában elázik.
Kiszedem a manduláját, szárasztom,
Szeress babám mást helyettem, nem bánom.

Addig megyek a csillagos ég alatt,
Míg megnyugszom a babám karja alatt.
Gyere lelkem, csókoljam meg a szádat,
Hogy a hideg ne vegye meg a lábad.

56.

Tizet ütött már az óra,
Isten segíts minden jóra ;
De nincs írva homlokodra,
Mire virradsz fel holnapra.

Tizenegy az óra nálunk,
Éjfélt többet nem kiáltunk,
Azért a városba járunk,
És ha rosz embert találunk,
Vele törvényesen bánunk.

Éjfél után három óra,
A várost többet nem járom,
Szemem álomra lezárom,
Ha nem alszom, az én károm:
Éjfél után óra három.

57.

Túl a Tiszán, Földeákon,
Alma terem a fűzfákon,
Minden ágon kettő három —
Van szeretőm tizenhárom:
Ha tíz elhágy, marad három,
Megérem vele a nyáron.

Túl a Tiszán, Kenderesen,
Alma terem a kenderen,
Minden szálon kettő három —
Van szeretőm tizenhárom;
Ha tíz elhágy, marad három,
Megérem vele a nyáron.

58.

Ugy meg vagyok határozva,
Mint a csikó kantározva;
Szabadságom el van zárva,
Mint kis madár kalickába.

Ha kimegyek az utcára,
Nézek a rózsám házára!
Látom fedeles kapuját,
Kétfelé nyiló ajtóját.

59.

Verd meg Isten ezt a cudar világot!
Rosszabb életöm van mint a kutyának;
Mert a kutya bebujik a szénába, szolmába
De én csakugy csavargok a világba.

Verd meg Isten ezt a cudar világot!
Rosszabb életem van mint a cicának,
Mert a cica megfogja az egeret, verebet,
De én rá se tehetem a kezemet.

60.

Vezekényben meg Átányban
Jó természet van a lányban,
Maga mondja a legénynek:
Ajtót is nyitok én kendnek.

Vörös sapka, selyem sujtás,
Jerünk a lányokhoz, pajtás!
Este, este, még nincs este,
Maga hitt meg a menyecske.

Járok hozzá minden este,
Nem veti senki szememre.
Csirke csipog a nád alatt,
Megfogjuk a garád alatt!

61.

Virágzik a kökényfa,
Apró virág van rajta,
Apró virág, apró lány,
Mégis jobb a nagyobb lány.

Virágzik az almafa,
Fejér virág van rajta,
Fejér virág, fejér lány,
Szebb annál a barna lány.

Virágzik a barackfa,
Vörös virág van rajta,
Mégis szebb a piros lány,
Piros kendő a nyakán.

62.

Viszik a menyasszony selyem ágyát,
Csengős lovon viszik a ládáját.
A ládája tele, tele, tele,
De a szive vágyik vissza fele.

Zöld koszorut tesznek homlokára,
Arany gyűrüt huznak az ujjára,
Esküvőre indul, indul, indul,
De szeméből a könye kicsordul.

63.

Zöld erdő szállásom,
Itt sincs maradásom ;
Most lesz kis angyalom,
Tőled elválásom.

Csak azt szánom, bánom,
Sok éjjeli álmom ;
Mint te rólad volt az,
Gyönyörü virágom.

Fényesen tündöklik
Este a holdvilág,
Majd meghalok érted
Egyedül gyöngyvirág.

Elment a szeretőm
Szeretőt keresni,
Adjon a jó isten
Jó szerencsét neki.

Jó szerencsét neki,
Jó szeretőt neki,
Kivel az örökös
Poklokat elnyeri.

64.

Zsidó, zsidó, rongyos zsidó,
Van-e nálad pirositó?

Halvány a rózsám orcája,
Ráfér három forint ára.

A szentesi utca végén
Megégett a deszka bódé.
Benne égett Mózsi zsidó,
Mindenféle pirositó.

TARTALOM.

A népdalok betűrendes sorjegyzéke.